

OGLAŠAJTE V
NAJSTAREJŠEMU
SLOVENSKEMU
DNEVNIKU V OHIO

★
Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE OLDEST
SLOVENE DAILY
IN OHIO

★
Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXXI. — LETO XXXI. THIS ISSUE IN 2 CENTS CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY (SREDA), DECEMBER 22, 1948 PRVI DEL — PART ONE STEVILKA (NUMBER) 249

Domače vesti

Božični program

V četrtek zvečer bo podan zanimiv božični program pred božičnim drevesom, ki je bil postavljen na oder pred kopališčem St. Clair. Program se bo pričel ob 5:30 popoldne in v govorih bodo nastopili: župan Thomas A. Burke, rekreacijski komisar John Nagy, bivši councilman 10. varde Edward Pucel in councilman 23. varde Edward Kovačič, ki bo vodja programa.

V zabavo bodo nastopili v petju "Four Steps of Harmony" (Kovačičev slovenski kvartet), zbor šole sv. Vida in Železnikova dekleta.

Po programu bo Miklavž obdaril malčke z različnimi darili in slaščicami, katera so darovali sledeči: Smrekar Hardware, Grdina Hardware, Grdina Furniture, cvetličar Louis Slapnik, Jos. Zele in sinovi, Berg's Market, Zakraskov pogrebni zavod, cvetličarna Chas. & Olga Slapnik, Norwood Men's Shop, Anžlovjarjevi, Jack Kordic, Tino Modic, Bukovec grocerija, cvetličar James Slapnik ml., Race mlekarica, L. & M. Tobacco, Grdina Shoppe in Edward Kovačič.

Novi uradniki

Na letni seji društva "Napredni Slovenci" št. 5 SDZ so bili izvoljeni sledeči uradniki: Predsednik Andrej Tekauc, podpredsednik John Stefe, tajnik Matthew Debevec, 1287 E. 169 St., tel. IV 2048, blagajnik Tom Kraich, zapisnikar Frank A. Turek. Nadzorniki: Chas. Komar, Frank Stefe in John Nestor. Seje se vršijo vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 9. uri v sobi št. Slov. nar. dom, staro poslopje.

Pevski zbor "Slovan"

Letna seja pevskega zbora "Slovan" se bo vršila v nedeljo 26. decembra ob 2. uri popoldne v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave. Članstvo se prijazno vabi na polnoštevno udeležbo, ker bo med drugim treba voliti odbor za prihodnje leto in ukretni vse potrebno za koncert, ki bo podan v nedeljo 6. marca. Po seji se bo vršila domača zabava. Vabljeni so tudi podporni člani.

Se je čas

Se imate čas, da si izberete lepo darilo za vaše drage, in sicer darilo, ki bo ostalo v trajnem spominu, ter razveselilo vso družino. V obeh trgovinah A. Grdina in sinovi, 6019 St. Clair Ave. in 15301 Waterloo Rd., imajo na izbero na stotine komadov pohištva in drugih hišnih potrebščin. Ceravno ste še vedno neodločeni, kaj bi kupili, pojdite v eno izmed njih trgovin in si oglejte razne predmete, pa boste gotovo našli nekaj, kar vam bo ugajalo in po ceni, ki jo želite plačati.

Pobiranje asesmenta

Tajniki društev, ki zbirajo v Slovenskem domu na Holmes Ave., bodo radi božičnih praznikov pobirali mesečni asesment v četrtek 23. in v ponedeljek 27. decembra. Člani so proseni, da to naznanilo vpoštevajo.

Dobil telefon

Naš zastopnik Mr. John Renko poroča, da je dobil telefon v svoje stanovanje na 1016 E. 76 St., kamor ga lahko pokličete, če mu želite kaj sporočiti v zvezi z časopisom. Njegova številka je: UTah 1-6888.

Rusija bo posredovala v kitajski civilni vojni?

Nepotrjena poročila pravijo, da bo nova nacionalistična vlada zaprosila Sovjetsko zvezo naj posreduje za mir

NANKING, 21. dec.—Neki visoki nacionalistični uradnik je danes izjavil, da bo nova "vojna vlada" ministrskega predsednika Sun Fo zaprosila Sovjetsko zvezo, naj posreduje med njo in kitajskimi komunisti za upostavitve miru na Kitajski.

Ta neimenovani uradnik je pristavil, da se je Sovjetska zveza nedavno ponudila kitajski nacionalistični vladi kot posredovalka.

Druga nepotrjena vest je, da je diktator Čiangkajšek pooblastil Sun Foa, da sam odloči, če bo na Kitajski sklenjen mir, ali pa se bo nadaljevalo z vojno. Baje je Čiangkajšek pripravljeno, da s svojimi najzgodnejšimi sodelovalci pod "nekaterimi pogoji" odstopi iz vodstva.

Komunisti baje zahtevajo polno kapitulacijo

Nekateri nacionalistični uradniki pa so mnenja, da bodo komunisti radi svojih velikih vojaških in političnih zmag zahtevali polno kapitulacijo nacionalistov. Ti krogi verujejo, da

bodo komunisti postavljali pogoje za mir. Novi ministrski predsednik Sun Fo pa je že izjavil, da bi pristal le na "častni mir."

Medtem vojaška poročila pravijo, da se komunisti s svojimi najboljšimi armadami iz Mandžurije 40 milj severno od Peipinga pripravljajo za splošni napad na nacionaliste.

Poročilo United Pressa iz Peipinga na osnovi izjav beguncev pravi, da motorizirani oddelki komunistov potujejo dan in noč iz Mandžurije z velikimi zalogami municije in hrane. Komunisti so najeli vse bolj čvrste Kitajce, da prenašajo v vozovih, samokolnicah in na plečih potrebščine, ki jih rabijo za vojno.

IRSKA JE KONČNO IZVOJEVALA POLNO NEODVISNOST OD ANGLIJE

Stoletja stara in večkrat krvava borba Ircev za polno neodvisnost, se je končala danes, ko je predsednik Sean T. O'Kelly podpisal v parlamentu odobren zakon, s katerim je bil preklican tako imenovani zakon o zunanjih odnosih, na osnovi katerega je angleški kralj bil pooblaščen, da imenuje irske diplomate. Ta zakon je bil poslednji, ki je še vezal Irsko, z angleškim kraljem in "imperijo."

Angleška oblast zlomljena v krvavih vstajah

Angleži so zavzeli Irsko v invaziji leta 1169, pomagala pa jim je tudi nesloga irskih poglavarjev. Toda odpor Ircev ni so Angleži nikoli zlomili.

Irci so se za neodvisnost borili v vstajah leta 1598, 1641, 1649 in 1690. Uporniki so se nato za 100 let umaknili v podzemlje. Vstaje pa so izbruhnile ponovno leta 1803, 1848 in 1867. Toda šele krvava revolucija leta 1916 in gerilska vojna od 1919 do 1921 je zlomila angleško oblast. Upor je organizirala armada državljanov, podprta z levčarskimi prostovoljci. Dejanske borbe so izbruhnile na ulicah Dublina na velikonočno nedeljo leta 1916. Tedaj so Angleži surovo nastopili proti upornikom in jih 15 ustrelili.

Sovraštvo proti Angležem

V gerilski vojni, ki je sledila velikonočnemu uporu, so se Angleži borili z osovraženimi tolpami tako imenovanimi "Black-and-Tans." Leta 1918 je Anglija sprejela zakon, na osnovi katerega se je vojaška služba nanašala na Irsko, toda ta zakon ni imela nobenega drugega praktičnega pomena, kot da je ponovno zaneetil gibanje za neodvisnost. Irci so se borili proti angleški oblasti, kjer koli se je skušala uveljaviti. Terorizem tolp Black-and-Tansov je dosti prispeval, da se je sovraštvo proti Angliji še bolj poglobilo.

Sinn Feinovi, ki so zmagali na volitvah leta 1916 in se v Dublinu sestali kot irski parlament, so proglasili neodvisnost dežele. Angleško javno mnenje pa je prisililo tedanjega ministrskega predsednika Davida Lloyd Georgea, da je stopil v pogajanja s predsednikom irskega parlamenta Eamonom de Valerom. Decembra 1921 je bil podpisan sporazum, po katerem je Irska dobila politični status, podoben dominionskemu statusu Kanade.

Nadaljnih 20 let je Irska razmotrivala o popolni odcepitvi od Anglije. Toda končni korak — zakonska predloga proti zunanji odločitvi — je bil storjen šele 17. novembra tekočega leta. S tem zakonom so Irci odlašali verjetno iz razloga, ker so pričakovali, da se jim bodo pridružila še nekatera protestantska okrožja. Toda to se ni zgodilo, kajti protestanti so rajši ostali z Anglijo.

Na operaciji

V Cleveland Clinic bolnišnici se 18901a Mr. Louis Vesel, 216 SNPJ je na svoji letni seji izvolilo sledeče uradnike za leto 1949: Predsednik John Zaman, podpredsednik Steve Barton, tajnik John Leskovec, 868 E. 230 St., RE 6507, blagajnik Paul Markič, zapisnikarica Marion Bashel, nadzorniki: John Kikol, Tony Debelak in John Poznik. Seje se vršijo vsako prvo soboto v mesecu v Slov. del. domu na Waterloo Rd. Pričetek ob 7:30 uri zvečer. Asesment za tekoči mesec se bo pobiralo v četrtek 23. decembra v SDD.

Novi uradniki

Društvo "Združeni bratje" št. 216 SNPJ je na svoji letni seji izvolilo sledeče uradnike za leto 1949: Predsednik John Zaman, podpredsednik Steve Barton, tajnik John Leskovec, 868 E. 230 St., RE 6507, blagajnik Paul Markič, zapisnikarica Marion Bashel, nadzorniki: John Kikol, Tony Debelak in John Poznik. Seje se vršijo vsako prvo soboto v mesecu v Slov. del. domu na Waterloo Rd. Pričetek ob 7:30 uri zvečer. Asesment za tekoči mesec se bo pobiralo v četrtek 23. decembra v SDD.

Kratke vesti

ARMADNI TAJNIK NA INSPEKCIJI V GRČIJI

ATENE, 21. dec.—Armadni tajnik Kenneth C. Royal je danes obiskal severno Grčijo, kjer se je pogovarjal z nekaterimi zajetimi grškimi partizani in begunci.

BOLGARI NAPOVEDUJEJO STRMOGLAVLJENJE TITA

SOFIJA, 21. dec.—Bolgarski komunisti, delegati na Petem kongresu stranke, so danes preokovali, da "bodo sami jugoslovanski komunisti kmalu strmo glavi maršala Tita z oblasti."

SAMOMOR BIVŠEGA URADNIKA DRŽAV. ODELKA

NEW YORK, 21. dec.—Snoči je storil samomor Laurence Duggan, bivši uradnik državnega oddelka.

Duggan je skočil skozi okno svojega urada na 16. nadstropju in padel pred vhod v poslopje.

V zvezi s samomorom so se začele širiti razne domneve. Duggan je bil pred ne-ameriškim odborom označen za enega od šestorice vladnih uradnikov, ki da so izročili bivšemu komunistu Chambersu "tajne dokumente."

Bivši uradnik Duggan je bil osebni svetovalec tedanjega državnega tajnika Cordella Huila.

Alger Hiss, katerega Chambers obtožuje, da je bil "glavna zveza v 'špijonski mreži,' je izjavil, da ga je samomor najboljšega prijatelja globoko pretresel in da je Duggan "bil žrtev preganjanja."

VNUK T. ROOSEVELTA UBIT V KITAJSKI

SANGAJ, 22. dec.—Kitajski uradniki družbe National Airline so danes naznanili, da je med trupli ubitih v večeršnjih letalski nesreči blizu Hong Konga bilo najdeno tudi truplo vnuka bivšega ameriškega predsednika Theodorja Roosevelta.

Poleg Quentina Roosevelta so bili ubiti tudi nekateri znani Kitajci med njimi bivši minister nacionalistične vlade Peg Hsueh Pei, ravnatelj kitajske časnikarske agencije Feng Yuceng in znani filmski direktor P. L. Fang.

Quentin Roosevelt se je nahajal na Kitajski kot podpredsednik Kitajske letalske družbe. Bil je sin brigadnega gen. Theodorja Roosevelta, ki je bil ubit v vojni leta 1944 ob priliki invazije Normandije.

Vesti iz življenja ameriških Slovencev

Chicago. — Zadnji torek je po dolgi bolezni umrl John Košiček, ki je znan mnogim Slovincem širom dežele, vsaj po imenu, ako ne osebno. V pionirski dobi, ko so se ustanavljala napredna slovenska društva in SNPJ v Chicagu, je bilo v njegovi gostilni in dvorani na tedanji Center Ave. (sedaj Racine) zbirališče. Pri njem so se naši napredni in delavsko zavedni pionirji sploh zbirali še dolga leta. Pred leti je gostilno oddal svojemu sinu, sam pa se umaknil v predmestje Berwyn, kjer je živel v pokoju. Bil je že več let slabega zdravlja. Star je bil 74 let, doma iz Žužemberka, v Ameriki čez 50 let, član društva "Narodnih vitezov" št. 39 SNPJ, kakor tudi samostojne Zarje in Slovenije. Poleg žene zapušča dve hčeri in tri sinove, vsi poročeni, kakor tudi 9 vnukov in pravnukov.

Zedinjene države zahtevajo, da se Holandci umaknejo iz Indonezije

NOV GROB

ANTON RADMAN

Umrli je Anton Radman, star 60 let, stanujoč na 4056 St. Clair Ave. Doma je bil iz Jugoslavije, odkoder je prišel v Ameriko pred 20 leti. Bil je član Srbskega podp. društva "Jedinstvo".

Tukaj zapušča brata George. Pogreb se bo vršil v četrtek popoldne ob 1. uri iz Golubovega pogrebnega zavoda, E. 47 St. in Superior Ave. na Highland Park pokopališče.

Japonski zločinci bodo usmrčeni

TOKIO, 21. dec. Danes so se gen. Douglas MacArthur in njegovi najvišji armadni poveljniki sestali na konferenci, na kateri so verjetno odločili, koliko časa bodo na smrt obsojeni japonski vojni zločinci čakali na usmrčenje.

Dan eksekucije bivšega premijerja Toja in šestorice ostalih vojni zločincev se drži v strogi tajnosti.

Usoda japonskih zločincev je bila zapечатena včeraj, ko je v Washingtonu najvišja sodnija zavrnila priziv obsojencev, češ, da ni pooblaščen spreminjati obsodbe mednarodne sodnije.

V zapor je že prišel neki budistični duhovnik, ki bo spremljal obsojence na vislice.

"UČENJAK" BI METAL BOMBE NA MOSKVO

NEW YORK, 21. dec.—Neki William Bradford je spisal članek, ki je bil priobčen v januarski izdaji "Reader's Digesta," v katerem zagotavlja, da bi Zedinjene države morale opozoriti "sovjetske vlastodržce," da Amerika razpolažga z dovolj veliko zalogo atomskih bomb, da bi lahko demobilizirala Sovjetsko zvezo. "Učenjak" je mnenja, da ima Amerika dovolj bomb, da bi uničila ali pa pohabila že v prvih napadih ogromno število civilnega prebivalstva v glavnih ruskih mestih. Pravi, da so že bila izbrana sovjetska mesta za napad z atomskimi bombami, če bi Rusija napadla Ameriko ali pa katero koli drugo "svobodno deželo." Ameriški letalci pa baje poznajo Mosko, Magnitogorsk ali pa Sverdlovsk prav tako dobro kot Pittsburgh, Detroit ali pa Seattle.

THOMAS SE BO MORAL ZAGOVARJATI NA SODNIJI

WASHINGTON, 21. dec.—Predsednik kongresnega odbora za preiskavo ne-ameriških aktivnosti Parnell Thomas se bo moral zagovarjati na sodnji proti obtožbam, da je sleparil vlado.

Sodnik Henry Schweinhaut je zavrgel Thomasovo prošnjo, da se obravnavo opusti. Obravnavo proti predsedniku ne-ameriškega odbora se bo začela 10. januarja.

"ZELENI BOŽIČ" NAPOVEDAN ZA MOSKVO

MOSKVA, 21. dec.—Vremenski napovedovalci so danes naznanili, da bo Moskva verjetno imela svoj prvi "zeleni Božič" v razdobju 58 let.

PARIZ, 21. dec.—Zedinjene države so danes diplomatično podprle republiko Indonezijo in bodo zahtevale, da se holandske čete zopet umaknejo na svoje stare položaje.

Ameriški delegat dr. Philip Jessup je naznanil, da bo v Varnostnem svetu Združenih narodov zahteval, da se holandske čete umaknejo na svoje stare položaje in da prenehajo z vojno.

Ameriški delegat bo tudi zahteval, da Holandija takoj izpusti v Jogjakarti zajete indoneške voditelje.

Ameriške zahteve so vključene v resolucijo, ki jo bo jutri predložil v Varnostnem svetu dr. Jessup.

Posebni odbor Združenih narodov za Indonezijo je obtožil Holandijo, da je prekršila sporazum o premirju, ki je bil podpisan 17. januarja tekočega leta na ameriški ladji "Renville."

Holandci zavračajo ameriško resolucijo

Neki predstavnik holandskega zunanega ministrstva v Hagu pa je v zvezi z ameriško resolucijo izjavil, da se ne more pričakovati, da bi "se ji pokorili." Toda ameriški delegati so mnenja, da bodo dobili dovolj glasov, ki so potrebni, da bi Varnostni svet resolucijo sprejel.

V Canberri je avstralski ministrski predsednik Joseph B. Chifley izjavil, da bo njegova vlada zahtevala, naj Varnostni svet pošlje v Indonezijo vojaške opazovalce, ki bi skupaj s posebnimi komisijo preprečili odmazde.

Indonezi osvobodili svojo prestolnico?

V zvezi z vojno so Indonezi naznanili, da so osvobodili prestolnico Jogjakarto, ki je bila prva tarča holandskega napada. Toda holandska ambasada je zanikala to vest.

Predstavniki indoneške republike Soedjatomo je izjavil, da so z lahkim orožjem oboroženi Indoneziji izgnali Holandske iz Jogjakarte še predno so slednji mogli dobiti ojačenja. Soedjatomo je pristavil, da indoneške čete ne bodo mogle dolgo braniti prestolnice, da pa se bo vojna nadaljevala, dokler Holandija ne bo popolnoma izčrpala svoje vojaške in ekonomske vire. Rekel je, da so se domaćini na Javi dvignili proti holandskim zavojevalec.

Neki predstavnik Holandcev je izjavil, da bi njegova vlada verjetno sprejela ukaz o premirju, toda šele, ko bi "policijska akcija" na Javi bila končana. Zavrgel pa je vsako možnost, da bi se holandske čete umaknile na stare položaje, češ da "to povzročilo zmedo."

Azijske države obsojajo holandsko agresijo

Neko poročilo Associated Pressa iz Rangoona, Burma, pravi, da je ministrski predsednik Burme Thakin Nu svetoval, naj se takoj skliče konferenca azijskih držav, na kateri bi se razmotrivalo o polni pomoči republik Indoneziji.

Iz Iraka pa prihajajo poročila, da je parlament protestiral proti holandski agresiji. Tudi ministrski predsednik Indije Pandit Nehru je v imenu svoje dežele obsodil holandsko "policijsko akcijo."

Holandci uporabili Marshallov načrt za vojno?

WASHINGTON, 21. dec.—Holandski ambasador van Kleffens je danes zanikal poročila, da so Holandci uporabljali sklade Marshallova načrta za oboroženje svojih čet.

Ameriški uradniki medtem razmotrivajo o možnosti, da se Holandiji ustavi pomoč v okviru Marshallova načrta, če bo kljubovala ukazu za sklenitev premirja.

Doslej je Holandija dobila \$298,564,000 pomoči v okviru Marshallova načrta, poleg tega pa še nadaljnjih \$61,790,000 za svoje kolonije.

Stalin je včeraj bil star 69 let

MOSKVA, 21. dec.—Premijer Jožef Stalin je danes spolnil 69. leto starosti in kot pravo nedavno poročila je zdrav, prisrčen in čil kljub svojemu napornemu življenju.

Casopisi niso omenjali Stalinovega rojstnega dneva. Državni praznik ni proglasen, zastave niso plapolale in tudi ni bilo nobenih proslav. Toda sovjetska ljudstva vedo, da je Stalin star 69 let. Vsi koledarji imajo za znamenovano letnico njegovega rojstva. Moskovski radio je v svojem pregledu važnih kole-darskih dnevor omenil: "Jožef Visarinovič Stalin se je rodil 21. decembra leta 1879."

Toda dan pred rojstnim dnevom Stalina je večji del prve strani moskovske "Pravde", kakor tudi ostalih časopisov, vseboval pisma Stalinu. To so pisma delavcev, inženirjev in voditeljev stranke iz vseh krajev Sovjetske zveze, ki obljubljajo več mesa, volne, ribe, gradbenega lesa in želijo svojemu voditelju zdravje in dolgo življenje.

Zadnji teden je Stalin imel v gostih trgovinsko delegacijo iz Češkoslovaške. Stalin je na banketu bil dobro razpoložen, zdravljal je gostom in se z njimi šalil. V Moskvi ni nobenega zunanega diplomata, ki bi verjel zunanji poročili, da Stalinu peša zdravje, ali pa da ne vrši več tiste vloge v sovjetskem vodstvu, kot jo je včasih. Stalin je nedvomno tudi ob priliki svojega 69. rojstnega dne delal dolge ure v svojem uradu.

PREVELIKO LETALO ZA PREMAJHNO LETALIŠČE

LONDON, 21. dec.—Angleško ministrstvo za oskrbo je danes naznanilo, da se je moralo razkosati neko ogromno transportno letalo, največje, kar jih je bilo zgrajenih v Angliji, ker je letališče v bližini tovarne premajhno za poskusni polet.

TRILE SEKTORJI BERLINA BODO ZDRUŽENI

BERLIN, 21. dec.—Vojaški guvernerji Amerike, Anglije in Francije so danes imeli izredno sejo, na kateri so razmotrivali o združitvi treh zapadnih sektorjev Berlina. Za sektorje predvidevajo enofno upravo.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
4231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO

HENDERSON 5311-12

Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)

By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

OBNOVLJENA VOJNA V INDONEZIJU

Holandska vlada je zopet sprožila novo imperialistično vojno, katere cilj je, da se v republiki Indoneziji, upostavi stari kolonialni režim. Napad, ki ga je izvršila po brezobzirni zavrnutvi sporazuma o premirju, vpostavljenega pod pokroviteljstvom organizacije Združenih narodov, imenuje holandska vlada: "čistilna akcija proti teroristom."

V "čistilno akcijo" proti 70,000,000 indoneških "teroristov", ki želijo svojo politično in ekonomsko neodvisnost, so holandski imperialisti vrgli 130,000 z najmodernejšim ameriškim in angleškim orožjem oboroženih vojakov. Po zadnjih poročilih so zajeli indoneške republikanske voditelje, kakor predsednika republike dr. Soekarno, ministrskega predsednika Mohameda Hatta, bivšega ministrskega predsednika Sutana Sjahira — ki menda tudi spadajo med "teroriste."

To ni prvi poskus holandskih zavojevalcev, peščice izkoriščevalcev, da zlomijo mlado indoneško republiko. Odkar se je leta 1945 končala vojna proti Japonski, je plamen gibanja za osvoboditev izpod tujega kolonialnega jarma zajel večji del Azije. Tako se je začelo tudi v Indoneziji močno gibanje za neodvisnost. Toda takrat je Holandija, ki je sama občutila hitlerjevsko okupacijo in bi potemtakem morala vedeti kaj takšna tuja okupacija pomeni, bila prešibka, da bi zlomila stremeljenja indoneškega ljudstva. V pomoč so ji priskočili Angleži, ki so vkarali v Batavijo in za nedoločeni čas ukrotili "teroriste."

Toda odpor indoneškega ljudstva je bil kos tudi angleškim in ameriškim tankom in bombnikom. Maja meseca lanskega leta je v Malangi, v vzhodni Javi, bil prvi kongres sindikatov Indonezije. Ta kongres je značilen radi tega, ker je to bilo prvič v zgodovini Indonezije, da so indoneški delavci lahko zborovali, brez da bi jih nadzorovali njihovi holandski izkoriščevalci in ker je prav na tem kongresu predsednik republike dr. Soekarno poudaril vlogo sindikatov v izgraditvi mlade republike Indonezije, rekoč, da je "uresničenje neodvisnosti Indonezije v celoti odvisno od preobrazbe v deželi, pri katerih preobrazbah imajo veliko vlogo delavske organizacije." Nad 100 delegatov, ki so predstavljali 3,000,000 indoneških delavcev, se je udeležilo tega kongresa.

Holandski imperialisti so si prizadevali, da bi na razne načine zlomili odpor ljudstva in obdržali gospodstvo nad svojo bivšo kolonijo. Posluževali so se raznih sredstev od znanega rimskega, še bolj pa angleškega načela — "deli in vladaj", do "čistilnih akcij" proti "teroristom." Iz tega razloga so 11-mesečno premirje izkoristili le za priprave pri novem napadu na neodvisnost Indonezije.

Ze koncem leta 1946 so Holanci napovedali nastanek nekakšne nove države Vzhodne Indonezije. Aprila meseca leta 1947 pa je bilo naznanjeno, da bo pod pokroviteljstvom Holandije, upostavljena v pokrajinah zapadne Jave "nova neodvisna sudanska država." O tej "novi državi" bi bilo moralo odločati ljudstvo na posebnem plebiscitu, katerega pa ni bilo. Namesto tega se je na zapadni Javi proglasil "za guvernerja" neki holandski lutkar — "prezident" Kortolegava, ki je takoj razveselil Indonezije z bistroumnimi naznanili, da "neodvisnost sicer še ni takoj mogoča", da pa bodo Indoneziji "čez 100 let že povsem neodvisni."

Nasproti kolonialnim načrtom holandskih imperialistov za zasužnjevanje Indonezije, je republikanska vlada kratko pred prvo "čistilno akcijo" Holandcev leta 1947 objavila desetletni načrt za preureditev dežele. Na osnovi tega načrta bi republika postala tudi ekonomsko popolnoma neodvisna od nizozemskih zavojevalcev. Ta načrt je predvideval veliki razvoj industrije, mehanizacijo poljedelstva, razvoj izvoza in razširjenje komunikacijskih zvez. Vključeni pa so bili tudi ukrepi za izboljšanje življenjskega standarda ljudstva, za izboljšavo delovnih pogojev, za odpravo nepismenosti, itd. Zunanja trgovina nove indoneške republike pa bi slonela na polni enakopravnosti. Ta načrt je bil naperjen proti holandskim in drugim imperialistom, ki so želeli ohraniti v Indoneziji stare kolonialne razmere.

Kakšen je program holandskih imperijalistov za "neodvisno" Indonezijo? Nedvomno so, kakor njihovi angleški tovariši, tudi holandski mnenja, da je potrebno "refor-

V ATENAH

Iz pirejskega pristanišča drži pot v Atene. Bolje rečeno, zdaj že težko razbereš, kje je konec Pireja in kje se začnejo Atene. Podkev gora objema ti dve zrasli mesti. Glej središče Aten — Trg ustave, velikanško poslopje hotela "Great Britain," skala zgodovinske Akropole.

Ze na poti iz Pireja opaziš s krogami preluknjane stene domov. Ko pa prispe avto na trg Omonije, zagledaš sliko, znano iz drugih mest povojne Evrope: razvaline hiš, porušene stene, lijak, ki so jih napravile granate, kupi opeke. Isto je v ulici 3. septembra: ruševine in zapuščenost.

Toda opustošenje v Atenah ni čisto navadno — to nikakor niso sledovi borb z nemškimi okupatorji. To so storile roke angleških artileristov, letalcev in tankistov, ki so leta 1944 obravnavali z grškimi patrioti. Področje trga Omonije je bilo središče odpora proti angleškim interventom. Zato so čete generala Scobyja obstreljevale stanovaljske hiše s težkimi topovi in jih bombardirale iz zraka. Zdaž so te zevajoče rane na živem telesu mesta neme priče storjenega zločina.

Sledov tuje okupacije ne vidiš samo v razvalinah trga Omonije. Tuja okupacija je pritisnila pečat življenju Aten, pekdaj ki pečeča, živahna in lepega mesta. Prav v središču, v glavni ulici Stadion naletiš na visoko žično pregrado, ki spominja na ograjo okrog koncentracijskega taborišča. Za bodečo žico parkirajo angleški avtomobili. V poslopju Centralne pasaže ima svoje prostore postaja za črpanje bencina za vojaški promet.

Najlepše hiše so zdaž spreminjene v kasarne za angleške vojake. Ulice so polne ljudi v angleški in ameriški vojaški uniformi. Pa tudi imena ulic so zdaž drugačna; ulica Stadion je bila preimenovana v Churchillovo ulico. Križa jo Smutova ulica. V bližini je Montgomeryeva ulica.

Blizu Trga ustave (tega trga še niso utegnili preimenovali) loči visoka kamnita ograja veliki park od mestnega vrveža. V parku je kraljevski dvorec. Vzdož stena se izprehajajo "evzioni" — kraljevski gardisti v belih blazah in rdečih šolnih svilenih kapičah, z bujnimi čopki na rdečih baretkah. Tu biva kralj Pavei in kraljica Friderika, ki so ju posadili Angleži na grški prestol. Sedanja "kraljica Helenov" je bila vzgojena v vrstah "Hitlerjugend." Nedavno se je mudila v Berlinu, kjer je obiskala svoje sorodnike.

Prebivalci Aten se splošno pritožujejo, da je življenje težko. Cene so silno poskočile, zaslužek pa je ostal na isti nizki ravni.

V listu "Vima" je bila oni dan objavljena sledeča karikatura: Po stopnicah se dvigajo napihnjeni človečki — to so cene živih električnega toka, stanovanj; spodaj pa je prikazen zaslužek v podobi otročička, ki tarna: "Kam ste pa odšli, vsaj za ro-

mirati" stare kolonialne sisteme, to je, da je potrebno najti nove oblike, ki bi omogočale staro izkoriščevanje bogatih virov posameznih kolonij. Po tem programu bi Indoneziji dobili "neodvisnost," toda indoneška podjetja in plantaže bi bile vrnjene tujezemskim lastnikom. V deželi bi ostala v veljavi holandska suverenost v pogledu zunanje politike, državne dohodke pa bi se uporabljalo skupaj s "holandsko domovino."

Toda taktika "deli in vladaj" ni bila posebno uspešna v Indoneziji. Iz tega razloga so Holanci 20. julija leta 1947 sprožili obsežno "čistilno akcijo" proti "indoneškim teroristom." Ta "čistilna akcija" je bila že druga, ki je sledila po februarški deklaraciji (leta 1946) indoneške vlade, da želijo Indoneziji "sam odločati o svoji politični usodi."

(Konec prihodnjič)

čico bi me peljali!" In res, v primeri s predvojno ravniyo so cene živil in industrijskih izdelkov štiri do petkrat višje kakor zaslužek. V marcu 1947, ko je bila razglašena Trumanova doktrina, je stal kilogram sladkorja 3,000 grških drahem. V decembru je stal že 15,000. Kilogram kave je stal v marcu 5,000 drahem, v decembru pa 40,000.

Devet desetih vsega tovara, ki prihaja kot ameriška "pomoč," odpade na orožje in samo neznan del so sredstva za obnovo, pa še ta sredstva so namenjena skoraj izključno za obnovo letališč in strateških cest na "severu dežele."

Zaradi ameriške "pomoči" je Grčija zdaž brez slehernih surovin. Čim več te "pomoči" prihaja, tem bolj hira grška industrija. Še leta 1946 je znašala njena raven 60 odstotkov predvojne, leta 1947 pa se je skrcila na 50 odstotkov.

Da bomo lažje razumeli, kako je z obnovo razdejanih podjetij, hočem omeniti sledeče dejstvo: V enem samem mesecu leta 1947 so izplačali kralju za njegovo izdatke 148 milijonov drahem, za obnovo porušjenih poslopj pa so potrošili samo 7 milijonov drahem. Atenske trgovine prodajajo ameriško čokolado, ameriško galanterijo, ameriške cigarete — vse to v Grčiji, ki je znana po svojem tobaku in kjer gnije zdaž v skladiščih nad 30,000 ton prvovrstnega tobaka. Iz Amerike pripeljejo žvečniki gumij prodajajo na vsakem vogalu, grški tovarni čokolade Floka in Pauridis pa ne obratujeta. Stojnice in štacune v Atenah so polne ameriških načelnikov, pripelanih sem na tisoče kilometrov daleč čez morje. Hkrati pa v Grčiji ni lesa, umetnih gnojil in drugih potrebnih važnih predmetov.

Ameriška kontrola je postavljena nad vsimi vladnimi organi, ki vodijo gospodarstvo. V vsakem ministrstvu, v vsaki banki sede ameriški svetovalci, ki diktirajo grškim uradnikom svojo voljo. Ameriški svetovalci nemudoma preprečijo sleherni poskus grških industrijcev, da bi se rešili iz železne zanke. Neki grški trgovec je poskusil nekoč navezati zvezo z belgijskimi tvrdkami v zameno za umetna gnojila. Toda naletel je slabo! Ameriški kontroler je nemudoma prepovedal to kupčijo rekoč: "Staro železo lahko prodaste za dolarje, umetna gnojila pa kupujte v Zedinjenih državah Amerike."

V neki atenski restavraciji sem nekoč videl takole simbolično sliko običajev: V restavraciji je prišel v Atenah znani tovarnar s skupino Američanov, ki jih je povabil na obed. Natakarijo so se priselcem spoštljivo poklonili. Američani so takoj sedli za mizo, grški industrijci, ki jih je povabil in pogostil, ki je obstal za stoli v pričakovanju, da bi mu dovolili sesti. Šele čez nekaj minut je eden izmed ameriških gostov milostno povabil "gospodarja," naj zavzame svoje mesto za mizo.

In tako je povsod: ameriški pridobniki so se trdno zasidrali

v grškem gospodarstvu, grški trgovci in tovarnarji pa stoje za njihovimi stoli. Tako je večji del grške rudarske industrije že v rokah ameriške tvrdke "American Mine Corporation." Gradnjo vodovoda je monopolizirala ameriška tvrdka "Near East Foundation Company." Ameriške družbe iščejo vrelce na Peloponozu.

Razsulo grškega gospodarstva, ki ga je povzročila tuja intervencija, dopolnjuje strahotna podkupljivost državnega aparata. V Atenah gredo od ust do ust številne zgodbe, ki govore o korupciji vladnih organov — od malega tajnika do ministra. Tako je dvignila v javnosti mnogo prahu zgodba o tem, kako je bivši minister za narodno gospodarstvo Mihalokopulos organiziral doto svoji hčeri; bodočemu zetju je izdal dovoljenje za uvoz vrste blaga v Grčiji in mu svetoval, naj proda to dovoljenje za čedno vsoto. Dovoljenje je bilo prodano za 80 milijonov drahem. Ta zadeva je prišla v javnost.

Takoj potem je dvignila mnogo prahu afera bivšega ministra za trgovinsko mornarico Avraama. V Zedinjenih državah Amerike je dobil za Grčijo 100 ladij tipa "Liberty" in znal si je prilastiti dve ladiji.

V Atenah pripovedujejo, da prodajajo nekateri vodilni generali na črni borzi opremo svojih čet, potem pa sestavljajo poročila, češ da je bila oprema izgubljena v borbah s partizani.

Nekoč so na odru letnega gledališča "Oazis" varietetni igralci prikazali tale prizor: Na oder pride Grk z veliko vrečo na hrbtu in kriči na ves glas: "Vračam se od Trumana!" Ves zasopel od navdušenja začne pripovedovati, kako ga je sprejel sam predsednik Zedinjenih držav Amerike in kaj vse mu je obljubil. Potem pa je odložil vrečo in pravi:

"Tu pa je predujem, ki sem ga dobil od samega ministra Trumana." Med krohotom in življanjem dvorane potegne iz vreče raztrgane suknjiče, umazano perilo in nekaj pestrih cunj.

Preskrba Trsta s tobakom

Trst je že od nekdaj znan kot velik potrošnik tobaka in tobanih izdelkov. V statistikah, ki jih je italijanska vlada izdajala med 1920 in 1941 je na primer zavzemal Trst v primerjavi s italijanskimi središči vedno prvo mesto pri potrošnji tobaka glede na število prebivalstva. Leta 1940 niso tržaški kadilci pokadili nič manj kot 3,600,000 kilogramov tobaka, ki je skupno z ostalimi proizvodi državne monopolu (v istem letu je Trst potrošil 3,280 stotov soli) dajal prav lepe dohodke državnim blaginjam.

Čeprav ne razpolagamo s točnimi podatki o sedanji potrošnji, lahko trdimo, da se ni povojni položaj bistveno spremenil in da se je verjetno potrošnja tobaka še zvišala. V finančnem letu 1945-46 je tržaški monopol prinesel skoraj pol milijarde dohodkov; v drugi polovici 1946 so ti dohodki znašali že 644 milijonov lir. Med letom 1947-48 so se prejemki tržaškega monopolu najmanj potrojili in predstavljajo zaradi tega zelo pomembno postavko med dohodki državnih financ.

Medtem ko so pred vojno oskrbovale Trst tobačne tovarne Reki (za finejšje vrste cigaret), Rovinj (za močnejše cigarete) in Pulj (za cigare), se zdaž zateka Trst k drugim tovarnam. Ko so namreč omenjene tovarne zaradi razmejitev med Svobodnim tržaškim ozemljem in Jugoslovijo prenehale dobavljati svoje proizvode tržaškemu tržišču, je bilo italijanski vladi zelo pri srcu, da bi se na Svobodnem tržaškem ozemlju še nadalje ohranilo dobro izhodišče za njeno to-

Drugi dan po prihodu v Atene smo videli zelo zanimiv prizor. Prišli smo na glavni trg mesta h krasnemu poslopju hotela "Great Britain," kjer so se vgnezdile številne angleške in ameriške misije. Tik hotela smo srečali majhen sprevod. Dva angleška vojaka sta gnala Grka, po obleki sodeč delavca. Uklenjene roke je držal pred seboj in na njih so rožljali okovi.

Policijski teror je v Atenah vsakdanji pojav. Pripovedovali so nam, da so med nemško okupacijo izpostavljali na Trgu ustave v okrove vkovane patriote. Zdaž natikajo grškim patriotom okove ameriške oblasti in njihovi monarhofašistični pomagači. Zverinstva krvnikov grškega naroda so nepopisna.

Kakor v srednjem veku, plačujejo tu nagrado za odsekane glave. Glavo navadnega partizana cenijo na milijon drahem, glavo komandanta na 10 milijonov. Za Markosovo glavo so razpisali nagrado v znesku 20 milijonov drahem. Kralj Pavel in kraljica Friderika sta nekoč obiskala pokrajine severne Grčije. Ob prihodu v neko mestoce so vrgli domači monarhisti k njunim nogam sedem odsekanih glav, ki naj bi bile partizanske. Pozneje se je pokazalo, da se te monarhistične tolpe sploh niso poskušale Loriti s partizani. Zgrabile so nekaj domačinov in jim odsekale glave.

V glavnem mestu kar mrgoli policajev, žandarjev in vohunov — grških, angleških in ameriških. Poveljniki atenske policije, neki Evert, zavzema ta položaj še iz časov hitlerjevske okupacije. "Angleške oblasti cenijo Everta zato, ker ima 'bogate iz-

(Dalje na 4. strani)

MADŽARSKI ZLOČINEC GRE V PORTUGALSKO

VEVEY, Švica. 21. dec. — Bivši madžarski regent in vojni zločinec admiral Nicholas Horthy je danes v tajnosti prišel v Švico. Horthy je na poti iz Nemčije v Portugalsko, kjer bo živel v begunstvu. Star je 80 let.

bačno industrijo in si zagotovila s tem tribut tržaških potrošnikov blaginjam italijanskega finančnega ministrstva.

To ji je vsaj deloma uspelo in danes prodajajo na anglo-ameriškem področju Svobodnega tržaškega ozemlja italijanske tobačne izdelke pod istimi pogoji, ki so v veljavi v Italiji. Izdelki italijanske tobačne industrije ne uživajo posebnega slovesa med tukajšnjimi potrošniki. Kakovost italijanskega tobaka je zdaž pod vsako kritiko; cene pa so večkrat pretirane. Sicer se tudi italijanski kadilci zelo pritožujejo proti italijanskemu monopolu; sami italijanski gospodarski krogi pa ne skrivajo, da preživlja italijanska industrija tobaka dobo težke proizvodne krize.

Italija razpolaga danes z 19 tovarnami; 12 od teh je bilo težko poškodovanih med vojno. Proizvodnja je v zadnjem letu vsekakor narasla (3 milijone kilogramov na mesec). Glede na kvaliteto pa je italijanska tobačna industrija nesporno v nazadovanju. Večina italijanskih tobačnih kultur je med vojno degenierala. Selekcija tobačnih vrst pa bo zahtevala brezdvomno mnogo časa, preden se bo zopet povzpela na nekdanjo kvalitativno stopnjo, ki sicer ni bila na višku.

Poleg tega ne razpolaga zdaž italijanska režiya s pridelkom treh let, kar bi edino dopuščalo (pri načinu izdelovanja v Italiji), izdelavo tobaka dobre kakovosti. Dodati je še, da uporabljajo v Italiji slab cigaretni papir. Visoke prodajne cene italijanskega tobaka pa so vsem kadil-

cem znane. Na vsakih 100 lir prodajne cene gre državi okrog 65 lir, podajalcem 6 lir, ostalo pa upravi monopola za proizvodne in režijske stroške. Na tržaški trg prihajajo danes italijanski izdelki tobaka večinoma iz tovarne v Benetkah.

Tržaški monopol razpolaga tudi s tobačnimi izdelki ameriškega, angleškega in švicarskega izvora. Čeprav gre za velike interese, ni bila še javnost do slej nikdar obveščena, pod kakšnimi pogoji uvažajo te tobačne izdelke, niti kakšen je davčni donos omenjenih kontingentov uvoženega blaga. Tobak ameriškega tipa ni bil nikdar ob normalnih prilikah v Trstu predmet velike potrošnje. Vsekakor pa se je takoj po vojni, morda že zaradi novosti, potrošnja ameriških cigaret precej razširila. Opaziti pa je, da je v zadnjih časih povpraševanje po ameriškem tobaku precej nazadovalo. Mnogi kadilci se namreč vračajo k tradicionalnim vrstam evropskega izdelka in verjetno je, da bi potrošnja ameriškega tobaka še bolj nazadovala, če bi tržišče razpolagalo z boljšim in cenejšim tobakom sredozemskega tipa.

Mnogi kadilci so se prepričali iz lastne izkušnje, da ni močno vonjav in zelo manipuliran ameriški tobak primeren za tukajšnje podnebje, še manj pa za tukajšnje običajno prehrano, ki ne temelji kakor v deželah, kjer je aroma ameriškega tobaka zelo priljubljena, na močne mesnato-maščobne jedi.

Iz tega izhaja zaključek, da ni vprašanje oskrbe anglo-ameriškega področja Svobodnega tržaškega ozemlja še zdaleč primerno rešeno toliko glede zahtev širokih množic kadilcev, kolikor morda niti glede interesov državnih financ.

Mnogo se je tudi govorilo o ustanovitvi nove tobačne industrije v Trstu, ki bi morala pričeti obratovanje po hrupnem poveljevanju nekaterih tukajšnjih krogov že v pretekli pomladi. Odločno nasprotovanje italijanske vlade, ki se seveda zavzema za svoje lastne interese, je verjetno preprečilo vsako pobudo na tem področju. Zdaž se govori, da se bo tržaška tobačna industrija lahko ustanovila šele čez tri ali štiri leta.

Tržaško tobačno tržišče pa je poleg tega nedostopno za proizvajalce sosednih držav. Jugoslovanska proizvodnja bi brez dvoma v tem primeru ustrezala splošnemu okusu potrošnikov, ki že zdavnaj na primer dobro poznajo bosansko-hercegovski in makedonski tobak, in bi verjetno ponudili obenem dobre tržne pogoje. S tem bi ščitili upravljene interese trgovine in državne blaginje; zadostili pa bi predvsem želji kadilcev, ki se glasi: kaditi dobro in ceneje.

Izpopolnitev tobačne tovarne v Rovinju

Lani so v tobačni tovarni v Rovinju uredili moderni obrat za dozorevanje tobaka. Z novo tehnično izpopolnitvijo porabi pri dozorevanju tobaka 83% manj časa kakor poprej. Rovinjska tobačna tovarna razpolaga v tem pogledu med vsemi jugoslovanskimi tovarnami z najboljšimi napravami.

Velika Britanija se zanima za turški tobak

Velika Britanija bo verjetno znatno povečala nakupe tobaka na Bližnjem vzhodu, zlasti v Turčiji. Računajo, da se bodo nakupi tobaka na tem področju vsaj podvojili. Vzrok nove trgovinske politike Velike Britanije na tem področju je pomanjkanje dolarjev. Značilno je dejstvo, da bo Velika Britanija nakupila v Zedinjenih državah ameriških le za 64 milijonov dolarjev tobaka, čeprav so ji prvotno ponudili v okviru Marshallovega načrta 113 milijonov dolarjev za nakup tobaka.

MIHAIL ŠOLOHOV

TIHI DON

TRETJA KNJIGA

(Nadaljevanje)

Opazovalec in višji častnik sta razhajala pod vrste od baterije in z grička skozi kukalo gledala umikajoče se nasprotnikove strelce. Telefonisti so v teku napenjali vodi, ki bi vezal baterijo z opazovalnico. Postaren stotnik — poveljnik baterije — je z debelimi prsti živčno vrtel kolesce na kukalu (na enem izmed prstov je zlato žarel zaročni prstan). Brižno je drobenceljal okrog prvega topa, se z glavo odmikal zvenčočim krogelam in ob vsakem sunkovitem gibu mu je ob strani zabingljala ponošena vojaška torba.

Ko je umecano in grgrajoče zabobnelo, je Grigorij našel kraj, kamor je padel poskusni izstrelak, in se ozrl: posluga je leže škripaje dvigala top. Prvi šrapnel je zagnil lehe nepožete pšenice in dolgo se je na modrikastem ozadju razgubljal bel pavolnat oblček dima, ki ga je cefral veter.

Štirje topovi so zaporedoma butali izstrelke tjakaj, na povajane zaplate pšenice, toda navzlic Grigorijevemu pričakovanju topovski ogenj ni zanesel posebne zmešnjave v vrste rdečih — odhajali so zlagoma, urejeno in že izginjali iz dogleda stotnije, ker so tonili za prelaz v suho strugo. Grigorij je spo-

DELO

ŽENSKA

med 25 in 40 letom starosti dobi dobro službo za opravljanje hišnih del in kuho. Mora biti izkušena in imeti priporočila. Izvrstna plača.

WE 6129

Bolničarke in tehničarke

dobijo dobro službo v mestni bolnišnici z 60 posteljami. Pokličite ali pišite na

ADMINISTRATOR
WILSON MEMORIAL HOSPITAL
SIDNEY, OHIO

HIŠA NAPRODAJ

HIŠA ODPRTA NA OGLED

5 sob, zidan bungalow, v dobrem stanju. Gorkota na plin, "tile" kopalnica, ognjišče in druge ugodnosti. Blizu transportacije. Pokličite lastnika po 7. zvečer.

3695 W. 135th ST. — CL 6137

PRAZNA HIŠA

To je res lepa hiša na 2708 E. Blvd., vogal E. 115 St.—8 sob in poleg je garaža; 2 loti, 90x126. Blizu Rapid Transit postojane in St. Luke bolnišnice.

Commonwealth Realty Co.
GA 9054 — TYler 1-2208

RAZNO

DAJTE VAŠE pohištvo nanovo — Datirajte in si prihranite denar. Tamno 5-letno jamstvo.—Nelson Upholstering Co., 1570 E. 66 St., tel.: ME 5658.

I M A M O

kopalnice, umivalnice, stranišča, čobre za pranje, kuhinjske sinke, radiatorje in cevi ter druge monter-ske potrebitine.

5525 WOODLAND AVE.

APEX PRALNI STROJ

v izvršnem stanju, star komaj leto in pol, se prodaja po zmerni ceni. Pokličite LI 2756.

BOŽIČNA DREVEŠA

popolna zaloga

OD \$1.00 IN NAPREJ

BOŽIČNE LUCI—SETI

POSEBNOST 1.29 SET

Posamezne luči—število neomejeno

Trgovina bo odprta v nedeljo 19. dec. celi dan.

SAM'S FRIENDLY WALL PAPER, PAINT & HARDWARE CO.

6810-12 St. Clair Ave.
EN 1835

— Nu, kaj bi, pridite, dam vam, kar nam je Bog dal.

Ko je Grigorij pokosil s kozaki, je stopil na cesto.

Zraven vodnjaka je stala v polni bojni pripravljenosti baterija. Popolnoma okomotani konji so zvonili z vrečami in pobirali iz njih zadnji ječmen. Konjenica in posluga so se umaknili soncu v hlad zabojčkov za strelivo, sedeli in ležali so poleg topov. Nek topničar je spal na trebuhu s prekrižanimi nogami in v spanju trzal z ramo. Najbrž je poprej ležal v hladu, toda sonce je premaknilo sence in zdaj je pripekalo v razkrite skodrane lase, potresene s senenim drobom.

Pod širokojermenasto vprego se je konjem svetlikala mokra, od znoja rumenopenasta dlaka. Jezdni konji častnikov in posluge, privezani k ograji, so stali z lenobno podvitimi nogami. Kozaki so se zaprašeni, prepoteni molče oddihovali. Častniki in poveljniki baterije so sedeli na tleh, se s hrbiti naslanjali ob beden vodnjaka in kadili. Nedaleč od njih so z nogami navzven v šesterokraki zvezdi ležali na posmojeni lobodi kozaki. Razborito so zajemali iz čape kisl mleko, tu pa tam je kdo izpljunil ječmenovo zrno, ki mu je zašlo v usta.

Sonce je besno žehlo. Vas je stegovala proti hribu skoraj zapuščene poti. Pod kaščami, pod napuščmi kolnic, ob plotovih, v žolti senci lapuha so spali kozaki. Nerazsedlani konji so zbito stali ob ograjah in mrli od pripeke in zaspanosti. Mimo je prijezdil kozak in leno držal bič v višini konjskega hrta. In spet je bila pot kakor pozabljena stepna cesta in naključni in odveč se bili videti na njej z zelenjem opleteni topovi in speči ljudje, izdelani od pohodov in sonca.

Grigorija je moril dolčas in že se je nameril v hišo, ko so se konec ulice pokazali trije kozaki tuje stotnije na konjih. Gnali so neznatno gručo ujetih rdečegardistov. Topničarji so se zganili, na pol vstali in si strgovali prah z bluz in hlač. Dvig-nili so se tudi častniki. Na so-sednem dvorišču je nekdo vese-lo zaklical:

— Fantje, ujetnike ženo! ...

— Lažem? Pa poglej, mati božja!

Z dvorišč so naglo prihajali zaspani kozaki. Približali so se ujetniki — osem po znoju smr-dečih, s prahom porisanih mladih fantičev. Tesno so jih ob-stopili.

— Kje ste jih zajeli? — je vprašal poveljnik baterije in me-ril ujetnike s hladno radoved-nostjo.

Nekdo iz spremstva je odgo-voril nekam bahaško predržno:

— Vojaki so! Nalovili smo jih med sončnicami nad vasjo. Tajili so se kakor prepelice pred jastrebom. S konj smo jih za-

gledali in se pognali za njimi! Enega so ubili ...

Rdečegardisti so se preplaše-no stiskali. Očividno so se bali kazni. Oči so jim neobgljeno be-gale po obrazih kozakov. Samo eden, na pogled starejši, rjavo zagorel, z močnimi ličnicami, v zamašeni bluzi in bedno razca-panih ovijakah, je zaničljivo gledal čez glave z malo preka-stimi črnimi očmi in krepko stiskal do krvi zagrizene ustni-ce. Bil je otepen in širokopleč.

Na črnih kakor konjska žima trdih kodrih mu je prilepljeno kakor zelen blince sedela čepica s sledom značke, brčkone reše-na še iz nemške vojne. Stal je malomarno, si s črnimi močni-mi prsti s strnjeno krvjo na nohtih drgnil razpeti ovratnik spodnje srajce in štrleče, črno oščetinjeno adamovo jabolko.

Na videz se je delal brezbržne-ga, toda prosto stegnjena noga, do členka v kolenu skazeno za-valjena zavoljo svitice, navitih na obujke, je drgetala z drob-nim, mrzličnim trepetom. Drugi so bili bledi, nerazločljivi. Samo ta je bodel v oči z zajetno gmoto ramen in tatarskim, odloč-nim obrazom. Nemara se je po-veljnik baterije ravno zato obr-nil k njemu z vprašanjem:

— Kdo pa si?

Majhne, antracitnim oskal-kom podobne oči rdečegardista so oživele in ves se je nekako neopazno, a spretno nagnil bli-že.

— Rdečearmejec. Rus.

— Od kod si?

— Iz penzenske gubernije.

— Radovoljec, smrad?

— Sploh ne. Višji podčastnik stare vojske. Sedemnajstega so me zajeli, pa sem ostal dosih-mal ...

Iz urada društva
"CARNIOLA TENT"
št. 1288 The Maccabees

Naznanjamo članstvu gori-imenovanega društva, da se bo pobiralo asesment za ta mesec v CETRTEK, 23.tega ker na 25.tega je božični praznik.

V nedeljo 26.tega se vrši red-na mesečna seja in apeliram na članstvo, da se seje udeležite. Ravno tako se prosi vse one člane, kateri še nimajo plačane-ga asesmenta za to leto, da go-tovo poravnajo še ta mesec, da se zamore zaključiti račune za to leto.

John Tavčar, tajnik.

IZ URADA SLOV. NAR.
DOMA NA ST. CLAIR AVE.

Naznanja se vsem tajnikom in članstvu društev, katera po-birajo asesment v SND na St. Clair Ave., da se bo za ta me-sec pobiralo asesment v CETR-TEK, 23.tega radi božičnih praz-nikov.

Prošimo vpoštevaajte to važno naznanilo!

John Tavčar, tajnik SND.

Nek spremljevalec se je vtak-nil v pogovor:

— Streljal je na nas, hudoba!

— Streljal? — se je kisl na-ščemeril stotnik, ujel pogled na-sproti sebe stoječega Grigorija in pokazal z očmi na ujetega.

— Ga vidiš! ... Streljal, a? Ti, kaj nisi mislil, da te bodo prijeli? Kaj pa, če jo boš zato skupil za zmeraj?

— Hotel sem izprazniti puško. — Razgrizene ustnice so se nabrale v kriv nasmeh.

— To ti je cvet! Zakaj je pa nisi prejel?

— Dobil sem novih nabojev.

— A-a-a ... Stotniku so otrp-nile oči, a vojaka je gledal z ne-prikritim zadovoljstvom. — In vi, pesjani, od kod ste? — je že popolnoma z drugim glasom po-baral in ošinil z vzradoščenimi očmi druge.

— Mobiliziranci, vaša gnada! Saratovčani ... Balašovčani ... — je zatarnal visokorasel, dol-govrat poba, hitro zamežikal in si pobrkal po rdečkastorjastih laseh.

Grigorij je s ščemečo vedeč-nostjo ogledoval mlade fante, oblečene v uniforme, njihove od-krite kmečke obraze, borno pe-hotno zunanost. Mržnjo je bu-dil v njem samo oni s štrlečimi ličnicami. Obrnil se je k njemu posmehljivo in hudobno:

— Za koga se izdajaš? Prej-kone si imel pri njih stotnijo? Komandir? Komunist? Praviš, si izstrelil naboje? Mi te bomo pa zato s sabljami namahali — si slišal?

Rdečegardistu so plale nosni-ce na nošu, potlačenem s kopi-tom, in odgovoril je že drzne-je:

— Povedal sem, pa ne iz hu-dobije. Kaj bi prikrival? Če si streljal — potem pač povej ...

Sem rekel tako? Kar se vas ti-če ... kaznujte. Od vas ... — in spet se je lopov zarežal! — ne pričakujem dobrega, ste pač kozaki.

Naokoli so se odobrujoče za-hajljali. Grigorija je zmagal razsodni glas vojaka, zato je od-šel. Videi je, kako so stopili ujetniki k vodnjaku pit. Iz za-gatne uličice je v vodnih redih prihajala stotnija plastunov.

(Dalje prihodnjič)

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO
LETO ŽELIMO VSEM SLOVENCEM
IN HRVATOM!

**COLLINWOOD
POULTRY MARKET**

14801 SARANAC RD. - LI 3866

PRI NAS DOBITE VEDNO
VSAKOVRSNO PERUTNINO

Imamo tudi sveža jajca po znižani ceni.

MI DAJEMO IN IZMENJAVAMO EAGLE ZNAMKE

**THE MAY CO'S
BASEMENT**

**Aktualno
2.99 in 3.99**

100% vse volmeno
pleteni

Stencil jopiči

Okrašeni z lesketajočim
suknom zlate metalčne barve

Ti zelo novi in posebni jopiči z krat-kimi rokavi predočujejo lesk prazni-čne sezone ... napravili bodo trajna darila, katera boste z ponosom dali! Proge bleščega zlato-barvnega me-talčnega sukna skupno z lepimi vde-lanimi progami napravijo ta dva vzorca nekaj posebnega. V royal, čr-ni, zeleni in sivi barvi ... mere 34 do 40.

1.99

Poštna in telefonska naročila
sprejeta—Pokličite CHerry 3000

Basement Sportswear

Vesele božične praznike želimo vsem odjemalcem in prijateljem!

MAYFLOWER MILK

FRED in LUDWIG RACE, lastnika

Mayflower Dairy 448 East 158th Street IVanhoe 5191

Podjetje se toplo priporoča slovenskim trgovcem in odjemalcem v iskrenem voščilu božičnih in novoletnih praznikov!

Vesele božične in novoletne praznike želimo vsem odjemalcem in prijateljem!

HENRY BLUMEL & CO.

HENRY BLUMEL JOHN GORYANCE

HI-SPEED SERVICE

CARBURETOR — IGNITION — BRAKE SERVICE

18027 WATERLOO RD. - KE 9783

V ATENAH

(Nadaljevanje z 2. stran)

kušnje' v pogledu obračunavanja s komunisti."

Se daleč pa ne obračunavajo samo s komunisti. Navadni delovni ljudje, delavci, inteligenca — vsi sloji so zastopani v seznamih aretirancev. Ugle dne ga znanstvenika pokličejo na poli-

cijo in ga pozovejo, naj podpiše izjavo, ki obsoja komuniste. Če tega noče storiti, ga doleti nečloveško obračunavanje.

V Atenah smo se mudili tiste dni, ko so bili po mestu razširjeni letaki, ki so poročali o imenovanju začasne ljudsko-demokratske vlade generala Mar-

kosa. Mesto je vrvelo kakor vznemirjen ulj. Na vsakem vogalu so stale skupine ljudi, v vsaki kavarni in trgovini je šla od ust do ust vest o Markosu. Policija je bila vsa iz sebe. Aretirali so mnogo ljudi. Vlada je imela posebno sejo, da bi obravnavala nujne ukrepe: bali so se vstaje v mestu.

Lanske jeseni se je pripetilo nekega dne nekaj, kar zelo izgovorno prikazuje negotovost atenskih ministrov. V majhnem naselju, kakih 30 kilometrov od Aten, je pet mladih patriotov napadlo žandarmerijsko postajo, ubilo enega žandarja, zaplenilo mitraljez in začelo streljati. Prestrašeni žandarji so telefonirali v Atene, da jih je napadel velik partizanski odred, ki koraka proti Atenam.

Nastala je panika. Ministrski svet je imel posebno sejo in na področju glavnega mesta je razglasil obsedeno stanje. Alarmirana je bila vojska, monarhica in celo letalstvo. Spekulantje so navalili v pirejski pristanišče, kjer so si brž priskrbel vozne listke za parnike, ki so odhajali iz Grčije. Proti "prodajajočemu odredu" so poslali tanke in letala. Ko pa se je pokazalo, da okrog Aten nikogar ni, je objavilo vojno ministrstvo triumfalni komunike, v katerem je poročalo, da so razbili "velik odred" demokratske armade.

Atenski oblastniki obračunavajo s tistimi ljudmi, ki so se svojčas borili proti nemškemu okupatorjem. Ustreljeni so bili patrioti, ki so med umikom nemških čet ubranili atensko elektrarno pred Nemci, da je niso razstrelili; 13 od njih jih je hrabro padlo pod nemškimi

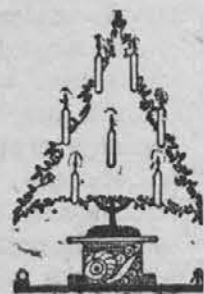
krogami, 37, kolikor je ostalo živih, pa je dala zdaj ustreliti Sofuliova vlada. V črnih dneh nemške okupacije se je plazil neki atenski patriot, težak, ponoči z aparatom za kisik do nemških tovornih ladij v pristanišču in položil podnje mine.

Monarhista so zdaj tega legendarnega heroja ustrelili. Vsak pošten Grk se ozira zdaj v upanju tja, kjer se bore herojski borci Markosove armade, da bi iztrgali iz rok tujih in domaćih zasužnjevalcev grško ozemlje ped za pedjo.

"Primorski dnevnik"

WEAVER'S SHEET METAL

Popravljamo in instaliramo forneze na plin, premog, olje. — Vršimo tudi kleparska dela.
2144 MANCHESTER RD. — SH 3232 — AKRON, O.

Vsem našim cenjenim odjemalcem, prijateljem in znancem želimo prav vesele božične praznike in srečno ter zadovoljno novo leto!

BOGOLIN'S MARKET

Mr. in Mrs. Anton Bogolin, lastnika
685 N. WATER ST.,
Sharon, Pa.

Pri nas si vedno lahko naročite fine domače suhe klobase ter okusno doma prekajeno meso.

POSTREŽBA TOČNA IN PRIJAZNA
CENE ZMERNE

Vsem rojakom in rojakinjam želimo vesele božične in novoletne praznike!

Re-Nu Auto Body Co.

JOHN POZNIK, lastnik

982 EAST 152nd STREET

zraven Post Office na Five Points

Mi vam popravimo fenderje in body na vašemu avtomobilu, da bo kot nov.

DELO GARANTIRANO — CENE ZMERNE!

Naš telefon je GLenville 3830

Dolgan Hardware & Electrical Appliances

LOUIS ANDOLEK — lastnika — ALBERT DOLGAN

15617 WATERLOO RD.

IV 1299

OBIŠČITE NAŠO TRGOVINO KO BOSTE KUPOVALI RAZNE HIŠNE KOMADE ZA VAŠ DOM ALI ZA BOŽIČNO DARILO VAŠIH DRAGIH. TU IMAMO OZNAČENIH LE NEKAJ IZMED ŠTEVILNIH KRASNIH PREDMETOV, KI JIH BOSTE LAHKO DOBILI PRI NAS.

General Electric — Stromberg-Carlson — Philco — Zenith
kombinacijske radije

Grand — Magic Chef — Tappan — plinske peči

Royal — General Electric in Universal Vacuum čistilci preprog

General Electric peči in ledenice
Pressure Cookers
Deep Freezers

TELEVISION

General Electric — Philco — Dumont

VSEM NAŠIM ODJEMALCEM IN PRIJATELJEM ŽELIMO PRAV VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO TER ZADOVOLJNO NOVO LETO!

VSEM MOJIM ODJEMALCEM SE ISKRENO
ZAHVALIM ZA NAKLONJENOST IN SE
PRIPOROČAM ZA V BODOČE

Pri meni je prvovrstno delo, dobra roba, zmerne cene.

GABRENJA SHOE HOSPITAL

Edini slovenski čevljar v Euclidu
22010 IVAN AVENUE

Vesele božične praznike in srečno novo leto
želim vsem

KAYE HARDWARE AND APPLIANCE

7610-12 St. Clair Ave.

IMAMO VSAKOVRSNO ŽELEZNINO IN LEPE
ELEKTRIČNE PREDMETE ZA NA DOM

EN 9605

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem!

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem!

DR. A. F. VICHICK

ZOBOZDRAVNIK

791 East 185th Street

IVanhoe 2414

Vesele božične praznike in srečno novo leto želim vsem!

JOSEPH PERME

SLOVENSKI KROJAČ

15230 Waterloo Rd.

Izdelujem obleke po meri. Čistimo in likamo, da izgleda
obleka kot nova.

Vesele božične praznike želimo vsem Slovincem
in Hrvatim!

WATERLOO WALLPAPER STORE

MRS. MARY SYBRANUS, lastnica

15404 Waterloo Rd. — KE 3648

PRIDITE IN SI OGLEDJTE RAZNE VZORCE
STENSKEGA PAPIRJA ZA 1949 LETO.

BILL'S HARDWARE CO.

6011 St. Clair Ave. — EN 5141

(Formerly Zavasky's Hdwe.)

YOU WILL FIND A NICE SELECTION OF
VARIOUS ITEMS AND HOUSEHOLD
ARTICLES, WHICH MAKE LOVELY GIFTS

A Merry Christmas and Happy New Year to
All Our Customers and Friends!

Churchill Terrace

725 Lawrence Ave. — Girard, O.

MR. IN MRS. PETE YAKLEVICH, lastnika

želita

vsem svojim posebnikom, prijateljem in znancem
vesele božične praznike ter zdravo in
srečno novo leto!

Pri "Yaklevichu" boste vedno našli prijetno družino, v kateri se boste prav domače počutili. Postrežejo z okusno kapljico—pivom in vinom, in hrana, pripravljena v njih kuhinji, je neprekosljiva.

Oton Župancič:

Pomlad v oktobru

Zogoreli so gozdi, zagorelo je žito,
v plamenih sta grad in pristava;
hrope morje, v motne grome zavito,
in tovarna, železna trdnjava,
z brodovja čaka signala.

V jesensko pokrajino sivo
dirja na ves dir
vlak s plamenečo grivo
in seje v prostranstvo nemir.
Burja raznesla
vroča je gesla
v vsako rusko šir.

V goro grmadi se mrak;
poln bliskavic je zrak.

Kdo to igra na klavir?

Na duše človeške, kdor znaš, zaigraj!
Pred množice stopi, glas jim daj,
uberi ogromni stotisočglavi zbor,
to odposlanstvo vseh ljudstev,
in kipenje razburkanih čustev
razbičaj v strast
poženi v upor,
v poslednji boj za oblast!

Kdaj?
Zdaj!

Povelja se križajo, glasi
si nasprotujejo.
Kaj sklepa mesto? Kaj v vasi
sovjeti snujejo?
Kam ti divjajo tanki?
Mar generali zaroto tkaejo?
Delavec, kmet, vojak, mornar,
pri nas doma in po sveti,
so res pretehtani, res prešteti?
Smo vsi na postojanki?
Je zrela stvar?
Bo uspela stvar?
Kdaj sproži se naj?
Zdaj?

Kdo zna na splasnem konju sedeti
in z mirnim pogledom in varno roko
lisico naravnost v oko zadeti?
Kdo?

On ki mu ni, kje bo jedel, kje spal,
pod streho ali na planem,
s prijateljem ali na samem;
ki silo volje je v sebi zbral,
prebristil nešteto src in glav
in trdno in sveto v bodočnost verjame.
On čutil pod prsti bo dobe utrip,
pogodil bo dan in uro in hip
in udaril na tipke
ko zemlja in kruh in svoboda in mir
in Partije čast
in ljudstva oblast,
vse, vse bo viselo na nitki
in vse v eni sami nagli dobljeni bo bitki.

Za ure in ure sta se zaprla
s tovarišem Stalinom;
gorelo je čelo, senca in ušesa:
neznanstva so časov se brezná odprla,
v vrtince dogajanja sta se zazrla,
na drobno pretresla
in vnovič in vnovič pregnetla načrt,
postavila zgradbo in spet jo podrla
in v duhu preskušala veliki zlom.
Skoz njuno srce pravica je tekla,
kot teče dihteča ljubezen in sra.
In sta začutila: odlašek je smrt,
in rekla:
"Sproži se naj!
Zdaj!"

In tisto noč se po sredi razpočil je stari svet,
in iz jedra krvavega nov mu je skočil planet,
ves mlad.

Ptice v Sibiriji sonce zakrijejo,
kadar neso na sever pomlad;
burno s perutmi bijejo,
oznanjajo pomlad;
oči spod radostne sijejo,
pozdravljajo pomlad.

O, glejte, kaj je po stopah in tundrah poskrbite naše družine!
O, glejte, kaj okrog pogumnih je bratov brez domovine!
Njim vsem iz noči te oktohrske sonce pomladno zdaj sine!

Vsem delničarjem, društvnikom in vsem
posetnikom izrekata

DIREKTORIJ IN KLUB DRUŠTEV SLOVENSKEGA DRUŠTVENEGA DOMA

na 20713 Recher Avenue

vesele božične praznike in srečno
novo leto!

LETNA SEJA DELNIČARJEV SE VRŠI
V PETEK 21. JAN. 1949

PROGRESIVNE SLOVENKE

krožek št. 1,
-WATERLOO ROAD

želi

vsem vesele božične praznike in
srečno novo leto!

Naprednim ženam in dekletom se priporoča, da
pristopijo k organizaciji "Progresivne Slovenke,"
ker stremi za pospešenjem splošnega dobrotita.

MARION BASHEL, predsednica
MARY VIDRICH, tajnica

VOŠČIMO VSEM NAŠIM ODJEMALCEM IN
PRIJATELJEM VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO!

NORWOOD APPLIANCE & FURNITURE

JOHN IN MARY SUSNIK
6202 St. Clair Avenue

Vsem vesele božične praznike in
srečno novo leto!

DANIEL STAKICH in
LUDWIG RADDELL

Insurance Agency and Real Estate
Fire, Auto, Tornado, Plate Glass, etc.

15813 Waterloo Road
KEnmore 1934

TECK'S TAVERN
882 EAST 185th STREET
IVanhoe 9560

Mr. in Mrs. Joseph Tekavcic, lastnika

Pri nas dobite vedno dobro pivo, vino in žganje ter
okusen prigrizek in veselo družbo.

Vsem našim posetnikom in prijateljem želimo
vesele božične praznike in srečno novo leto!

'NOVI SVET' O HOWARDU FASTU

Pred stodva in sedem deseti-
mi leti so ljudje v Evropi začeli
verjeti v pravljico: Tam da-
leč, preko oceana, je srečna de-
žela, dežela svobode; kdor koli
pride tja, postane svoboden in
bogat, nihče pa ne sme zatirati.
Že pred vhomom v deželo stoji
orjaški kip svobode, ki podnevi
in ponoči sveti z bakljo člove-
čanskih pravic vsem, ki tja pri-
hajajo. In iz Evrope jih je pri-
hajalo na tisoče, na stotisoče,
da so s svojim znojem in svoji-
mi trupli pognojili deželo svo-
bode; pred svojo smrtjo pa ni-
so več verjeli v pravljico.

Ali je v Ameriki svoboda?
Ne ena, kar štiri svobode gredo
po ustavi njenim državljanom,
ki so si to ustavo nekoč pribo-
rili v slavni revoluciji, pred sto-
dva in sedemdesetimi leti.

Toda svoboda je družbeno po-
gojena; in v družbi, kjer imajo
najbolj sebični, najbolj breob-
zirni vse možnosti, povzpeli se
na oblast, jo smejo kmalu uživa-
ti le nekateri, za veliko večino
pa postane samo beseda, slepi-
lo, zoprna laž.

"Nikar ne verjamite, da ima-
mo Ameriki svobodo književne-
ga ustvarjanja," je izjavil novi-
narjem ameriški pisatelj Arthur
Miller, ki se je kakor ameriški
pisatelj in kritik Michael Gold
zatekel v Pariz. Usoda drugih,
ki so ostali v domovini, priča,
da je govoril resnico. Letos spo-
mladi so zaradi "protiameriške
dejavnosti" prišli pred sodišče
in bili obsojeni pisatelj John
Howard Lawson, Dalton Trum-
bo, Lillian Helmanova, Alvah
Bessie, Albert Maltz in drugi.
Prvi izmed vseh pa je bil obso-
jen Howard Fast.

"Tukaj v Ameriki vodijo kam-
panjo proti mojim knjigam," je
napisal Howard Fast v svojem
pismu češkoslovaškemu založ-
niškemu podjetju "Svoboda".
"Sežigajo jih in odstranjujejo
iz javnih knjižnic. Ni še dolgo
tega, ko je bil odpuščen iz služ-
be visok uradnik pri vojni lad-
jedelnici v Brooklynu, ker je po-
vedal, da je bral knjige Howar-
da Fasta, kar imajo v Ameriki
skoraj za zločin! Mesto za me-
stom daje moje knjige na in-
deks in ljudje iz državnih ura-
dov se morajo javno opraviče-
vati, če so kdaj prebrali katero
izmed mojih knjig ali jo imeli
v svoji knjižnici. Toliko, da bo-
ste lahko primerjali svobodo
tiska v svoji in naši državi."

Se bolj pretresljivo je odprto
pismo, ki ga je pisatelj naslo-
vil svojim ameriškim rojakom,
preden je moral v ječo, in ki ga
je 18. junija letos objavila ame-
riška revija "P. M.":

"Moji dragi ameriški rojaki!
Morda ravnam nekam pre-
drzno, ko se skušam obrniti do
milijonov poštenih ljudi, ki žive
v tej deželi. Že več mesecev so
mi zaprte redakcije skoraj vseh
naših revij; prav tako je s ča-
sopisi in z radiom. Najprej očr-
niti človeka, potem pa mu ne
dovoliti, da bi odgovoril in se
branil — takšno je pravilo, ki
je v navadi pri "svobodnem tis-
ku" današnje Amerike.

Vendar bi ne ravnal prav, ko
bi ne povedal svoje besede sprič-
o tega, da je Vrhovno sodišče
Združenih držav ameriških za-

vrnilo priziv, ki ga je vložil od-
bor Združenega antifašistične-
ga komiteja za pomoč begun-
cem. Danes niso časi, da bi člo-
vek smel potrpeti in molčati.

Cez nekaj dni bo šlo v ječo
enašt mož in žena. Zločin, za-
radi katerega so bili obsojeni,
je dvojen. Obsojeni so bili prvič
zato, ker so antifašisti, drugi-
pa zato, ker so leta in leta po-
žrtvovalno zdravili bolne, hra-
nili lačne in skrbeli za ranjen-
ce in invalide, ki so se borili za
republikansko Španijo. Zaradi
tega so bili ožigosani kot zlo-
činci.

*Nas, člane odbora Združene-
ga antifašističnega komiteja za
pomoč beguncem, vznemirja jo.
preganjajo in zaslišujejo že dve
leti, vendar niso mogli dognati
ničesar drugega razen dejstev,
ki sem jih zgoraj navedel.

Sto in sto strani štejejo za-
pisniki o zaslišanju prič pred
sodiščem. In vendar niso mogli
dognati ničesar drugega razen
dejstev, ki sem jih zgoraj naved-
del.

Nekateri ljudje trdijo, da smo
tuji agenti. Podla laž! Nekateri
trdijo, da smo antiameričani.
Jaz pa pravim ravno o njih, da
so antiameričani — zakaj ni jih
boljših Američanov od mojih to-
varišev, članov odgora, ni jih
Američanov, ki bi bili bolj zve-
sti in vdani velikim načelom,
zaradi katerih je nekoč že samo
ime Amerike tako krasno od-
mevalo v dušah vseh ljudi.

To, da gremo v ječo, ni velika
stvar. Kar zadeva nas — mi
smo rajši zaprti, kakor da bi se
odpovedali svojim načelom in
načelom svojega naroda na lju-
bo etiki, ki jo zastopa Komite
za preiskovanje proti ameriške
dejavnosti. Toda razlogi, zaradi
katerih moramo v ječo, pred-
stavljajo stvar, ki je velikega,
zares tragičnega pomena za
vse Američane.

Brž ko bodo zaprti nas, bo
namreč antifašistično delova-
nje veljalo za zločin, ki ga je
treba kaznovati po zakonu te
dežele. Dobrodelnost bo zločin.
Pomagati bolnim in lačnim bo
zločin — ako politično prepri-
čanje tistih, ki jim boste poma-
gali, ne bo ustrezalo politične-
mu prepričanju Komiteja za
preiskovanje protiameriške de-
javnosti.

To je žgoča, strašna sramota
današnje Amerike! To je tisto,
česar ne bomo dovolili, česar ne
smemo dovoliti! Ni mi treba, pa
tudi želja moja ni, da bi opravi-
čeval svojo domovino. Se preveč
dobro jo poznam in pregloboko
jo ljubim. Deset in deset mili-
jonov izmed vas je bralo moje
knjige: ni mi treba dokazovati
vam, da nisem nikoli napisal ne
ene same besedice, da bi ne iz-
ražala moje ljubezni, spoštova-
nja in skrbi za deželo, v kateri
sem se rodil in ki me je vzre-
dila. Ne morem molčati, med-
tem ko skupina pokvarjenih lju-
di skuša napraviti iz te dežele
nekač, kar vzbuja grozo pri
svobodnih ljudeh vsega sveta.

Moj glas bo slišati. Slišati bo
glas desetorice pogumnih mož
in žena, ki so obsojeni hkrati z
menoj. In tudi Vaš glas bi bilo
treba slišati — zakaj to, kar
delajo zdaj, pomeni, da smo se

še za korak približali začetku ti-
ste grozne noči, strašne in ne-
človeške noči, ki je legala že na
toliko ljudstev in ki ji ljudje
pravijo fašizem.

Manhattan.

Howard Fast."

Kdo je Howard Fast? Ta po
letih še mladi človek — nima
jih dosti čez trideset — je da-
nes gotovo eden izmed najpo-
membnejših pisateljev Ameri-
ke. Za seboj ima že obsežno
delo, kakih deset romanov, v
katerih po večini obravnava
zgodovinsko snov zajeto iz ame-
riške preteklosti. Po svojem
krepkem, realističnem načinu
pisanja bi lahko veljal za na-
slednika velikih ameriških pisa-
teljev Dreiserja in Jacka Lon-
dona, toda toplejši, neposred-
nejši in bojevitejši je od kate-
rega koli ameriškega pisatelja
pred njim. Temu borcu za svo-
bodo in pravo demokracijo je
ravno njegova borbenost v di-
nila čisto nove besede, novo
zgovornost v ameriški književ-
nosti, zaradi katerih ga mora-
jo tudi njegovi politični nasprot-
niki prišteti med pomembne
pisatelje.

Fast je sin domovine, v kate-
ri ima svoboda slavne tradicije,
a je danes samo še sredstvo za
izkoriščanje, samo še kip brez
duše pred vhomom v najboga-
tejši pristanišče sveta; in prav
zato mu je svoboda tako važna,
skoraj bi lahko dejali, da je ob-
sedan od nje — s tisto visoko
in požrtvovalno obsedenostjo,
brez katere niti v umetnosti ni-
ti v znanosti ni mogoče ustvari-
ti velikih del. Svoj boj v knji-
ževnosti bojuje z razumom in
srce, z velikim znanjem in po-
etično intenzivnostjo, z vso si-
lo svojega pomembnega ustvar-
jalnega daru in s svojo toplo
človečnostjo. Njegove knjige
bralca pretresejo in prepričajo,
ko govorijo ljudem o slavnih
tradicijah Amerike, o velikih de-
mokratskih in narodnih borbah,
jih hkrati seznanjajo z ideali,
ki jim je treba slediti. Toda do-
kler Fast še govori o zgodovi-
ni, o ljudeh, ki so že zdavnaj
mrli, se to ameriškega vlada-
jočemu razredu še ne zdi preveč
nevarno. Celu hvalijo ga, zakaj
uspeh je v deželi uspeha velika
stvar. In uspeha ni moči zani-
kati, njegove knjige gredo v
sto tisoče, tiskajo jih v višjih
nakladah kakor navadno v
Ameriki knjige dobrih pisate-
ljev. (Ameriške naklade so zelo
nizke, zakaj povprečen Ameri-
čan ne bere knjig, temveč samo
"magazine" in kvečjemu še
"Reader's Digest", kondenzira-
no literaturo). Pozornost mu
posvečajo tako častivredni ča-
sopisi, kakor je New York
Herald Tribune navdušeno piše
o njegovi knjigi "Pot svobode"
(Roman o osvobojenih črnih
in njihovem boju za človečan-
ske pravice), da deluje na bral-
ca, kakor bi slišal klic trobente
za svobodo. Seveda pa je bilo
treba pisati tako med vojno, ko
se je v ameriški armadi borilo
na tisoče ameriških črncev! O
romanu "Državljan Tom Paine"
piše The New Yorker, da je to
eden izmed najpomembnejših
ameriških zgodovinskih roma-
nov, o "Poslednjih mejah" pa
pravi Saturday Review of Li-
terature, da je veliko delo, ne-
kaj čisto novega v ameriški
(Dalje na 6. strani)

Želimo vsem vesel božič in srečepolno novo leto!

DR. WILLIAM J. LAUSCHE

SLOVENSKI ZOBOZDRAVNIK

15621 Waterloo Road, KEnmore 4212

KADAR KUPUJETE ALI PRODAJATE POSESTVO

HIŠO, ZEMLJIŠČE, TRGOVINO ALI FARMO. SE
OBRNITE ZA ZANESLJIVO IN POŠTENO
POSTREŽBO V VAŠE POPOLNO
ZADOVOLJSTVO VEDNO DO NAS.
ZAVAROVALNINA PROTI OGNJU IN
NEZGODAM ZA AVTE
GRADIMO NOVE DOMOVE

KOVAC REALTY

960 EAST 185th ST.

KE 5030

Želimo prav vesele božične praznike in srečno novo
leto vsem!

DR. FREDERICK DEUTSCH, M. D.

565 East 185th Street

IVanhoe 1671

Vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem!

MR. & MRS. FRANK BUBNIC

10408 Union Avenue

PIVO — VINO — ŽGANJE

Fish Fry vsak petek. Se priporočamo za obisk.

Želimo vsem vesel božič in srečepolno novo leto!

Vsem našim posetnikom in prijateljem želimo
vesele božične praznike in srečno novo leto!

FANNIE'S LUNCH

Frances Boldan in Frances Kollar, lastnici

400 E. 156th St. - IV 6448

PRI NAS DOBITE VEDNO OKUSNA GORKA IN
MRZLA JEDILA

Se priporočamo za naklonjenost.

Želimo vsem vesel božič in srečepolno novo leto!

MRS. FRANK MARINCIC

Bonded Winery No. 131
15012 SYLVIA AVENUE
POTomac 2554

Pri nas dobite vedno pristno belo in rdeče vino
kakor tudi vseh drugih vrst.

Vesele božične in novoletne praznike želimo
vsem prijateljem in znancem!

MR. & MRS. FRANK YAKOS

669 East 159th Street

Vedno postrežemo z svežim pivom, dobrim vinom in
pristnim žganjem. Okusen prigrizek.

'NOVI SVET' O HOWARDU FASTU

(Nadaljevanje s 5. strani)

književnosti. Hvalo žanjejo tudi "Nepremagani" (Roman o Georgeu Washingtonu), "Spočetje v svobodi" (Roman o Valley Forgeu) in drugi. Toda to je bilo še pred nekaj leti. Danes, ko je Amerika "še za korak bliže strašni, nečloveški noči", so ameriške oblasti zahtevale ravno za knjigo "Citizen Tom Paine", da jo morajo vse javne knjižnice črtati iz svojih seznamov. Medtem je tudi pisatelj zapustil torišče zgodovine — iz slavne preteklosti je stopil v neslavno sedanost in lani napisal knjigo "Clarkton", v kateri opisuje povojno Ameriko, neusmiljeno izkoriščanje delavskega razreda in njegov boj za boljše življenje. Knjigo so časopisi ocenili kot antiameriško, subverzivno komunistično propagando, pisatelja pa je sodišče obsodilo na tri mesece zapora in na denarno kazen, ker Komiteju za preiskovanje protiameriške dejavnosti ni hotel povedati imen ljudi, ki dajejo denarno podporo španskim antifašističnim beguncem.

In tako slepo je danes sovražstvo v deželi svobode, kjer venomer pretakajo solze zaradi nesvobode za "železno zaveso", takšen je danes strah tistih, ki tam vladajo, da pozabljajo v svojem besnilu na poslednjo krinko, krinko zaščitnikov svobode. V mestu Rochestru v državi New York je zagorela prva grmada s knjigami, tako tragično podobna grmadam, ki so gorele v Evropi za časa najstrašnejšega nasilja. Senci Hitlerja in Goebelsa strašita po Ameriki. Laž zastira resnico. Kakor bi bil slutil v naprej, kaj se bo zgodilo, kakor bi bil slutil, da bodo njega in druge Američane obtožili, da ravnajo proti ameriškim interesom, pa je Howard Fast napisal v svojem romanu "The American", ki je izšel že l. 1946, odgovor svojim današnjim sodnikom. Položil ga je v usta naprednemu odvjetniku Altgeldu, ko pred federalnim sodiščem zastopa delavce, katerim nasprotni odvjetnik očita, da so tuji in da ravnajo neameriško:

"Prosim visoko sodišče, da bi razmišljalo o vprašanju, kaj je ameriško in kaj ni. Ali se bojuje boj, v katerem bi se črni ali beli ljudje borili za svobodo, bodisi tukaj ali na Filipinih ali v Južni Afriki, ne da bi to bil hkrati boj Amerike? Ali je lahko svoboda kjer koli na svetu premagana, ne da bi bili hkrati tudi mi poraženi in oslavljeni, ne da bi ta požar zasejal tudi med nas seme uničenja? Ali lahko zadušimo glas svobode v svoji lastni deželi in potem živimo še dalje kot demokracija? Kaj je potemtakem ameriško? Bilo je tukaj v Ameriki, visoko sodišče, da so se ustanovile prve zveze delavcev, kar jih je kdaj poznal svet, že zdavnaj, že leta 1820. Venomer slišim ljudi, kako govorijo o prvem maju, o delavskem prazniku, da so ga zanesli k nam iz tujine; toda meni in visokemu sodišču je še v spominu dan, ko je bil l. 1886 prvi maj ustanovljen tukaj v Chicagu. Kakšna blaznost nas je pripravila do tega, da nenadoma sodimo o vseh ljudeh, ki delajo s svojimi rokami, da ravnajo protiameriško, če si drznejo samo misliti, nikar da bi kaj storili... Toda če smo prišli v naši zgodovini tako daleč, da mora biti konec boja za svobodo, boja za napredek, da moramo zmrzniti, medtem ko gre razvoj v svetu dalje — potem se strinjamo, da zlorabljamo besedo "ameriški". Zame je namreč "ameriško" nekaj, kar pomeni življenje, toda če moramo govoriti samo še v izrazih smrti, potem kar vrzimo to besedo čez plot in jo uporabljamo

samo, kadar govorimo o preteklosti."

Toda nikdar v zgodovini se še ni zgodilo, da bi moglo nasilje za zmeraj zadušiti napredne ideje, da bi mogla laž za zmeraj zmagati. Howard Fast je moral v ječo, a kakor sam pravi: njegov glas bo slišati!

M. P.

POGREB

Howard Fast

(Odlomek iz romana "The American"). Delo je posvečeno žrtvam haymarketskega procesa in naprednemu sodniku Altgeldu, poznejšemu guvernerju države Illinois, ki je umrl preganjan in ubog, ker si je drznil dokazati, da so obešeni delavski voditelji bili nedolžni.

Delavstvo Chicaga je določilo prvi maj za svoj praznik. Tedaj je preplavila mesto cela armada Pinkertonovih detektivov, policija se je oborožila do zob, oblasti so alarmirale takozvane narodne straže in zahtevale celo, naj pride redna vojska čuvati mir. Policija je surovo razgnala delavstvo, ki je demonstriralo za svoje pravice; ko so se delavci nato zbrali k protestnemu zborovanju v Haymarketu, je provokator vrgel bombo mednje. Več delavcev je bilo ubitih, med njimi nekaj žena in otrok, a namesto krivcev je policija aretirala delavske voditelje in sodišče jih je obtožilo umora. Tako je prišlo do največjega justičnega umora v zgodovini Amerike. Osem jih je bilo obsodjenih na smrt na vešalih: izmed teh so bili trije pozneje pomiloščeni na dosmrtno ječo; enega, Lingga, so našli mrtvega v njegovi celici, dinamitna bomba mu je raznesla polovico glave; štiri, Parsons, Spies, Engela in

Fischeja pa je vladajoči razred dal obesiti, ne zato, ker bi bili krivi atentata (revizija procesa je pokazala, da so bili popolnoma nedolžni), temveč zato, ker so bili voditelji delavstva, ki se je borilo za svoje pravice.

To se je zgodilo v petek; naslednjega dne so časopisi, potem, ko so do najmanjše podrobnosti poročali o usmrtnitvi in se v številnih uvodnikih razpisali o pokojnikih, o zakonu in redu, o demokraciji, o ustavi in njenih mnogih dodatkih, med katere prištevamo tudi zakon o državljskih pravicah, o revoluciji in ustanovitvi domovine, zabeležili še za nameček, da se bo vršil pogreb. Mestne oblasti so bile privolile, da smejo sorodniki in znanci zaprositi, naj jim izroče petero trupel, Linggovo, ki je bil umrl v svoji celici, Parsonsovo, Spiesovo, Enggelsovo in Fischerjevo. Mesto je dovolilo taštim sorodnikom in prijateljem, da jih smejo, če jih je volja, pokopati javno. Župan Roche je določil vrsto ulic, po katerih naj bi se pomikal sprevoz na poti proti Weldheimskemu pokopališču, v času med dvanaajsto in drugo uro. Godbi je seveda prepovedano igrati kaj drugega kakor žalostinke; bog ne zadene nositi orožje; v sprevozu naj ne bo praporov ali značk! Pričakovati je, so pisali časopisi, da se bo nekaj sto ljudi vendarle udeležilo žalnega obreda, čeprav je dokazano, da so pokojniki bili sovražniki družbe, zločinci in morilci. Toda zaradi tistega odstavka v ustavi, ki jamči svobodo vere, je gotovo prav, dovoliti ta obred.

V nedeljo je sodnik Altgeld rekel svoji ženi, da gre malce pohajkovat; in čeprav je Ema slutila, kam ga bo zaneslo, ni rekla ničesar — še omenila ni kako čudno je, da ga prav v nedeljo dopoldne mika samega ven. V resnici pa ni bilo tako

čudno; ko je krenil po poti, po kateri naj bi se pomikal sprevoz, mu je postalo jasno, da je samo eden izmed mnogih, mnogih chicaških meščanov; še malo, pa se je zdelo, da bo skoraj polovica mesta stala tam ob pustih, umazanih ulicah in čakala na sprevoz.

Bilo je mrzlo jutro, zato si je zavil ovrtnik plašča in si potegnil klobuk na oči — vrh tega pa ga ni kdo ve kako imelo, da bi ga ljudje spoznali. Potisnil si je roke v žepe, prestopal z noge na nogo, ker ga je zeblo v podplate, in čakal.

Zdajci se je prikazal sprevoz. Ni bil takšen, kakršnega je morda pričakoval; gotovo pa je bil čisto drugačen, kakor so pričakovale mestne oblasti, ko so izdale dovoljenje za pogreb. Godbe ni bilo in nobenega glasu ni bilo slišati razen počasnega drsanja nog po tleh in tihega ženskega ihtenja. Ob tem pa se je zdelo, da zamirajo vsi drugi glasovi, vsi drugi šumi, kakor da je vse mesto zagrnil velik in bidek mrtvaški prt, prežet s tišino.

Prvi je stopal mož z zastavo, z edino zastavo v vsem sprevozu. Bila je obrabljena in obledel ameriška zastava, ki je nekoč ponosno vihrala na čelu polka, borečega se v Državljski vojni; in mož, ki jo je nosil, je bil star vojak, človek srednjih let z obrazom kakor iz sirovega kamna.

Potem so prišli mrljski vozovi s krstami, nato vozovi, v katerih so se peljali sorodniki, stari odprti vozovi. Altgeld je videl Lucy Parsonsovo, kako sedi s svojima otrokoma v enem izmed njih in strmi naravnost predse.

Potem so prišli dobri prijatelji, tovariši tistih, ki so bili umrli. Stopali so po štirje v vrsti in tudi njihov obraz so bili sivi kakor obraz starega vojaka iz Državljske vojne.

Potem je prišla skupina do-

bro oblečenih mož in žena, ki je Altgeld mnoge izmed njih poznal in jih spoznal v sprevozu. To so bili odvjetniki, sodniki, zdravniki, učitelji in majhni trgovci ter še mnogo drugih, ki so sodelovali v boju, ko je šlo za to, da se reši petorica zdaj mrtvih mož.

Potem so prišli delavci, teh pa, kakor je vse kazalo, sploh ni bilo moči prešteti. To so bili delavci s skladišč in s stavbišč, delavci iz McCormickovih obratov, tovarniški delavci, delavci, zaposleni pri gnojnih jamah, železniški delavci in delavci iz tovarn za konzerve; prihajali so iz brlogov, kjer prebivajo brezposelni, s ceste, z žitnih polj, prihajali s chicaških ulic in iz dvanaajstero drugih mest. Mnogi so bili v svoji najboljši, edini dobri obleki — v črni obleki, v kateri so se poročili; mnogi so bili pripeljali žene s seboj, tudi otroci so korakali z njimi; nekateri so otroke nosili v naročju. Toda bilo jih je mnogo takih, ki niso imeli druge obleke kakor obleko, v kateri so hodili na delo, in oblečeni so bili v svoje delovne halje iz modre črtkaste tkanine in v flanelaste srajce. Med njimi so bili pastirji, ki so jahali pet sto milj in še dlje, ker so bili prepričani, da je mogoče to stvar preprečiti v mestu, kjer ljudje verujejo in so dobre volje; in ko je nihče ni preprečil, so ostali tu, da bi korakali v sprevoz.

(Dalje na 8. strani)

NORWOOD SHOE REPAIR
1101 NORWOOD ROAD
Vesele božične in novoletne praznike želimo vsem!

Želimo vsem Slovincem vesele božične praznike in srečno novo leto!

LUSTRIK TOOL CO.

PETER LUSTRIK, lastnik

DR. P. B. VIRANT

OPTOMETRIST

PREGLED OČI — PREDPIS OČAL

15621 Waterloo Rd. — IV 6436

v posloplju North American banke

Želimo vsem vesel božič in srečno novo leto!

ANTON BARAGA

15322 Waterloo Rd.

BONDED WINERY NO. 113

Imamo polno zalogo legalnega vina, dobro, pristno, kapljico, ter se priporočamo za nakup društvom in posameznikom.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem našim številnim odjemalcem in prijateljem!

Kadar je kaj narobe z vašimi vodnimi cevmi, pokličite nas. Vedno garantirano delo.

MICHAEL CASSERMAN

Plumbing, Heating and Repairing

18700 Shawnee Avenue

IVanhoe 3877

Vesele božične in novoletne praznike želimo vsem!

Želimo prav vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem odjemalcem in prijateljem!

J. BERGER

6919 Superior Ave. — 805 E. 185th St.

TISOCE VZORCEV NAJNOVEJŠE VRSTE

STENSKEGA PAPIRJA

Barva za zunan in znotraj. — Linolej

NOTTINGHAM WINERY

BONDED WINERY NO. 73

17721 Waterloo Road

Mr. in Mrs. Martin Kozar in sin, lastniki

Pri nas dobite najboljša rdeča in bela ohajska vina. Cene zmerne. — Se priporočamo!

IMAMO TUDI RAZNE VRSTE SLADKO VINO Catawbo in Delaware

Vsem našim posetnikom in prijateljem želimo vesele božične praznike in srečno novo leto!

Za kupce ob zadnjem momentu!

Oglejte si našo fino zbirko:

UDOBNI STOLI IN GUGALNIKI
WESTINGHOUSE RADIO APARATI
MAYTAG PRALNI STROJI IN PEČI
SPEED QUEEN PRALNI STROJI
BLUEBIRD ŠKRINJE IZ CEDROVINE
WESTINGHOUSE LEDENICE
KUHNJSKE PEČI ZNANEGA UNIVERSAL IZDELKA
ROYAL IN PREMIER ELEKTRIČNI VACUUM ČISTILCI
BIGELOW SANFORD PREPROGE (VSE VOLNENE)
HAGEMANN OGLEDALA
MIZICE—KONČNICE IN "COCKTAIL" MIZICE

Imamo še mnogotere predmete, izmed katerih si lahko izberete za vaš dom. Darilo v obliki pohištva je trajno darilo in najbolj upoštevano. Grdinovi imajo narodno znane izdelke, ki so se tekom 45-letne dobe izkazali za dobre, in oni jamčijo, da je vse njih blago najboljše kakovosti.

A. Grdina in Sinovi

Imamo izvrstno izbero punčk, vozičkov, gugalnikov in zajtrkovalnih setov

6019 St. Clair Ave.
15301 Waterloo Rd.
TRGOVINE S POHIŠTVOM IN POGREBNI ZAVOD
Trgovina je odprta vsaki večer do Božiča
Damo Eagle znamke z vsakim nakupom

Imamo vsakovrstne majhne pripomočke za takojšnjo dostavo

VESTI IZ SLOVENIJE

Revija pevskih zborov

Revija pevskih zborov

V ponedeljek, 11. novembra smo slišali koncert šestih najmlajših amaterskih pevskih zborov iz Ljubljane. Z njim se je začela vrsta večjih glasbenih prireditev, ki naj nam v okviru ljubljanskega festivala prikazuje raven glasbeno-prosvetnega in glasbeno-umetniškega dela, kakršno je dosegla Ljubljana v treh letih po osvoboditvi. Vredno od kar se prosvetna in umetniška dejavnost pri nas vrača v resnično demokratično duhu. Glavno mesto je odgovorno, da prednjači ne le v umetniških uspehih, temveč da prav zato, ker ima največ strokovno zgrajenih kadrov, skrbi tudi za revolucionarni značaj prosvetnega in umetniškega dela.

Na tekmi ljubljanskih pevskih zborov, ki je bila poleti kot priprava za festival, so si privzeli odgovornost privakov v pesmeznih kategorijah naslednji zbori, ki so davi nastopili: študentski mešani pevski zbor ljubljanske univerze pod vodstvom tov. Radovana Gobca, mešani zbor železničarskega KUD "Tine Rožanc" pod vodstvom tov. Vasilja Mirka, mešani zbor Glasbene Matice pod vodstvom tov. Mirka Poliča, moški zbor KSS "Ivan Cankar" pod vodstvom tovariša Krista Jerka, ženski zbor tovarne "Stora" pod vodstvom tovarišice Kruljeve in Mladinski mešani zbor KUD "Jože Močnik" pod vodstvom tov. Slavka Miheliča.

Moški zbor KSS "Ivan Cankar" je tipičen "ljublanski" zbor. To ima svoj pomen. "Cankar" je nosilec večdesetletne borbe predmetja za svojo kulturno pravico in v njem se je zgostil tisti hudi vzpon delavca-meščana od popevanja po gostilnah do koncertnega petja. To je velika kulturna zasluga tega zbora. Tako se je zbor obdal z vzdušjem močne lokalne tradicije, ima pa hkratu s tem tudi neko potezo konservativnosti, kar je pri tem nastopu še podčrtala izbira programa. Sicer pa je zbor dokazal, da je ru-

tiniran v nastopih in da se čvrsto drži na svoji višini.

Mešani zbori: Glasbena Matica, "Tine Rožanc" in študentski pevski zbor so znani po tolikšni stopnji tehnične zgrajenosti, da s smejo uspešno zastavljati težje naloge zborovskega petja. Vsi trije zbori so s skrbno izbiro pesmi in zaradi mnogih lepot v izvedbi teh pesmi upravičili svoje prvenstvo izza pevske tekme. Medtem ko čutimo pri prvih dveh po splošnem vtisu večjo zakoreninjenost v tradiciji in vzdrževanju že dosežene višine, pa v pevcih študentskega zbora vse vre, se kvasi in neučakano stfemi naprej. To je tudi nesporna prednost tega našega zbora. Kot zadnjo točko programa so študenti zapeli zbor R. Gobca, svojega zborovodje: Pogovor ptičke z mrtvim partizanom. Skladba je v tvornosti Radovana Gobca korak naprej v primeri z njegovo povsem vna-

ve partizanske "Jutri gremo v napad", vendar po muzikalni plati ne more ohraniti poslušalca v napetosti do kraja.

Ne moremo mimo dejstva, da so poslušalci prav izvedbo preproste ljudske pesmi, ki so jo brez iskanja vnjanjih efektov zapele delavke iz "Store" (Marolt: Travniki so že zeleni) nagradili z največjim ploskanjem, ker ni slučajno in ne osamljeno ter nam spet kaže, kakšna pota morata ubirati naš glasbeni ustvarjalec in soustvarjalec. V svojem delu morata odkrivati pristni slovenski umetni glasbeni izraz. Le po tej poti bomo približali glasbeno umetnost našemu ljudstvu in le tako nam glasbena umetnost in glasbena prosveta postaneta orožje v borbi za našo socialistično preobrazbo. Zato tega ne moremo nikdar preveč poudarjati.

Revija nam po svoje odgovarja tudi na zanimivo vprašanje, kakšna je raven našega

Zelimo vsem vesel božič in srečepolno novo leto!

FRANK JANSÁ
BUILDING CONTRACTOR

Popravljám in predelujem hiše, stanovanja in trgovske prostore.

Zgradim nova poslopja v vaše popolno zadovoljstvo.

5715 Prosser Ave. - EX 2503
ZANESLJIVO IN TOČNO DELO, CENE ZMERNE

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem odjemalcem in prijateljem želi

CLOVER DAIRY

SLOVENSKA MLEKARNA
FROM APPROVED DAIRIES

Joseph Meglich in sinovi

1003 East 64th St. - ENDICOTT 4228

ANTON & JOSEPHINE STANIČ
Delikatesna trgovina

Pivo in vino za na dom ter mehka pijača vsake vrste

1225 Norwood Rd. - He 9061

Zelimo vesele božične praznike in srečno novo leto vsem prijateljem in znancem!

MR. & MRS. JOHN SAURICH
MR. & MRS. JOHN LENARSIC

GOSTILNA

7513 St. Clair Avenue

Našim gostom postrežemo z različnimi likerji, 6% pivom in vinom ter sendviči. Cenjenemu občinstvu se toplo priporočamo za obilen obisk.

Zelimo vsem vesel božič in srečepolno novo leto!

THE BAMBI SHOPPE

412 E. 156th St. - KE 5412

POLNA ZALOGA POTREBŠČIN ZA DOJENČKE IN OBLEKE IN PERILA ZA OTROKE.

Zelimo vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem prijateljem in znancem!

L & M
TOBACCO & CANDY CO.

WHOLESALE JOBBERS
of

CIGARS — CIGARETTES — TOBACCOS
CONFECTIONS

Priporočamo se društvom in trgovcem za nakup cigar in slašic

JOHN E. LOKAR **ERNEST MRAMOR**
784 East 185th St. - KE 8777

Zelimo vsem vesel božič in srečepolno novo leto!

TUDI KLIČITE ZGODAJ
ZA BOŽIČ!

IZOGNITE SE
NAVALA!

Kličite pred
božičnim večerom

Zdi se, da vsak hoče poklicati nekoga na božični dan. Toliko božičnih pozdravov poplavlja žice dolgodistančnega telefona, da je dan enostavno prekratek za odpremo vseh. Dovolite nam sugestijo, da kličete v četrtek ali zgodaj v petek; tako boste gotovi, da vaš telefonski poset prispe pravočasno.

THE OHIO BELL TELEPHONE COMPANY

NI ŠE PREPOZNO!

Še je čas, da kupite darila za božič svojim dragim. Tukaj je omenjenih le par stvari, ki so pripravne za darila izmed sto in sto predmetov, ki jih dobite v naši trgovini, in so **TRAJNE VREDNOSTI**, ker vam bodo služile v veselje in zadovoljstvo skozi leta in leta.

Jamčimo, da bo vsak predmet dostavljen na vaš dom pred božičem.

PRALNI STROJI—Frigidaire — Maytag — Apex
Launderall — ABC

KUHINJSKE PEČI—Maytag — Grand — Roper — Norge
Frigidaire

ELEKTRIČNI LIKALNIKI—Conlon — Thor — Apex
Frigidaire — Speed Queen

HOME FREEZERS—Frigidaire — Maytag — Deep Freeze

ELEKTRIČNI ČISTILCI—Hoover — Eureka — Royal — Apex
G. E. — Premier — Universal

RADIO in RADIO TELEVISION—Philco — G. E. — Bendix
Stromberg-Carlson — Motorola — Wilcox Gay

PRESSURE COOKERS—Presto — Mirro-Matic — Universal
Echo — Everware — Betty Crocker — Cromac — National

**MIXERS — TOASTERS — ROASTERS — AUTOMATIC COFFEE MAKERS —
SUN LAMPS — ELECTRIC BLANKETS — CUTLERY SETS — FLOOR
LAMPS — NAMIZNE SVETILKE — KUHINJSKE URE — URE-BUDILKE
— ZAJTRKALNI ŠETI — POHIŠTVO ZA DRUŽABNO SOBO, SPALNICO,
ITD.**

Imamo tudi veliko zalogo igrac. Kupite sedaj in plačajte drugo leto na lahka mesečna odplačila. Dajemo Eagle znamke.

Pri nas dobite koledarje. Trgovina je odprta do 10. zvečer vsak večer do Božiča.

Northeast
Appliance & Furniture

819 E. 185th St. **22530 Lake Shore Blvd.**
poleg La Salle gledališča poleg Shore gledališča
KE 5700 **RE 2303**

Vsem našim cenjenim odjemalcem, prijateljem in znancem želimo vesele božične praznike in srečno novo leto!

MR. & MRS. JERRY BOHINC

Obnova v Jugoslovanskem pasu Svobodnega tržaškega ozemlja

Gradbeni oddelek okrožnega odbora v Kopru je ob veliki pomoči Vojaške uprave Jugoslovanske armade doslej izvršil velik načrt gradbenih del. Zgradil je slovensko šolo in štirinajst učilnic, konferenčno sobo in posebno stavbo za stanovanje učiteljev. Prav tako sta zgrajeni šoli v Šmarjah in Marezigah. Šole so moderne zgradbe, prostorne, sončne in svetle. Kmalu bosta dograjeni šoli v Kaštelu in v Gamboči. V gradnji so še šolska poslopja v Sv. Ivanu, Momjanu, Murini in Bužini. Prav tako s štirinajstimi učilnicami in ostalimi prostori.

Slovensko osnovno šolstvo, ki je bilo pod fašizmom zatirano, bo z novimi šolami mnogo pridobilo. Za razvoj šolstva predvideva načrt graditev velikega šolskega poslopja za Italijane in Slovence na prostoru nekdanje kaznilnice v Kopru.

Poleg šol je zgradil gradbeni oddelek v Izoli novo bolnišnico z devetimi bolniškimi sobami, z moderno opremljeno operacijsko sobo in priključeno sečirnico, posebno rentgensko sobo ter moderno kuhinjo in klet. Deloma razširjena, deloma na novo zgrajena je bila bolnišnica, za nalezljive bolezni v Piranu.

V gradnji je veliko kopališče v Ankaranu. Že doslej je urejeno za 4.000 kopalcev. Zgrajeno je bilo tudi moderno kopališče v San Nicolo, kamor so v poletju posebno radi zahajali Tržan-čani. V Ankaranu so zgradili tudi nov pomol za pristajanje ladij.

Posebno skrb je posvečala ljudska oblast obnovi in novim gradbenim komunikacijam. Zgrajenih in obnovljenih je bilo več cest in mostov. Tako je bil zgrajen most čez reko Dragonja pri Topolovcu. Pred tem je bila vsa pokrajina brez mosta in je bila v jesenskih in pomladanskih mesecih, ob naraslih vodah odtrgana od svojih središč.

Reka Dragonja je meja med slovenskim in hrvaškim delom Istre in sta z novim mostom oba dela veliko bolj povezana. Novi most čez Dragonjo sloni na šestih opornikih, ki so napravljene iz kamena v cementu, zgornji del mosta pa je lesen. Most je dolg 46 metrov. Vsej okolici so z izgraditvijo tega mostu olajšan promet in zveze s sosednjimi. Dalje bodo obnovili most v Bonfiki v Serminu. Most je dolg 40 metrov in širok 3,5 metrov.

Vsa prostovoljna dela pri tem mestu so opravili vojaki Jugoslovanske armade. Popravljeni so bili še manjši mostovi pod Kaštelom, pri Sičolah in pod Borštom. Obširen je načrt obnove in izgradnje novih cest. Predvsem je bilo treba urediti ceste, ki vežejo pokrajino s Koprom kot upravnim, političnim in gospodarskim središčem cone B. Na novo so uredili temelje ceste Ko-

per-Semedeja v dolžini 0,70 kilometrov ter jo asfalirali. Prav tako je bila preurejena cesta Koper-Mesto-Koper postaja v dolžini 0,8 kilometrov. Na križišču pri koprski postaji so zgradili v vojni porušeni most, ki veže Koper v vse tri smeri glavne ceste. Most je železobetonski z razpetino 16 metrov in širino 8 metrov.

Na novo so asfalirali in izboljšali cesto Koper-Ankaran v dolžini dva kilometra ter cesto Škofije-Ankaran v dolžini 11,4 kilometrov in do Izole v dolžini 0,5 kilometrov. Ta cesta je del glavne cestne žile Trst-Koper-Izola-Piran in čez Buje do Novega grada. V načrtu je obnova celotne glavne ceste.

Obmejne ceste so asfalirali z bitumenom, ki ga je dala Jugoslavija. Drolec za asfalt pa so dobili iz domačih kamnolomov v Kaldaniji. Ta kamnolom je začel obratovati šele letos in daje prvovrsten gradbeni material. Za avtomobilski promet so zgradili v Kopru posebno postajališče Istra-Benz, kjer oskrbujejo avtomobile z gorivom in oljem.

Izmed večjih še nedodelanih gradenj omenjamo predvsem graditev nove ceste Šmarje-Nova vas v dolžini 2,980 metrov in v širini 5 metrov. Ta cesta bo močno skrajšala srednji ovinek in znižala vzpetino, ki je hudo ovirala vozni promet. Doslej je opravljen skoraj polovico del. Izkopanega je 17.000 metrov materiala. Glavno delo opravlja prostovoljci delovne brigade domačinov. Mladinska brigada iz Boršta je nosila glavni del pri razširitvi ceste na Boršt. Nadalje je bilo preurejeno dosevanje mehko cestišče med kmetskimi središči Vaganel-Ba-

biči-Marezige. S tem je močno izboljšal promet med omenjenimi večjimi kmečkimi kraji. Sami letos so z gramozom posuli nad 47 kilometrov cest in s tem izboljšali stanje cest v letošnjem letu za 70%.

Izmed ostalih gradenj je treba omeniti graditev stadiona v Kopru. Stadion bo moderen in prostoren za 15.000 gledalcev.

Trgovsko podjetje za nakup in prodajo sadja in zelenjave "Fructus" v Kopru gradi skladišče in nove poslovne prostore.

Nekaj števil in pregledov dovolj jasno govori o veliki gradbeni delavnosti v jugoslovanskem pasu Svobodnega tržaškega ozemlja. Govori o pomoči ljudske oblasti in posebej o pomoči, ki jo daje tej pokrajini Vojaška uprava Jugoslovanske armade za njen dvig in gospodarski napredek. Govori pa predvsem o velikih naporih ljudstva te pokrajine, ki to pomoč povečuje s prostovoljnimi deli, s tekmovanjem, z obnavljanjem in graditvijo novih domov, šol, zdravstvenih ustanov, prometnih zvez in ki z naglimi koraki pridobiva tisto, za kar je bilo v dolgih letih suženjstva oropano.

Posnata iz "Slovenskega poročevalca"

POGREB

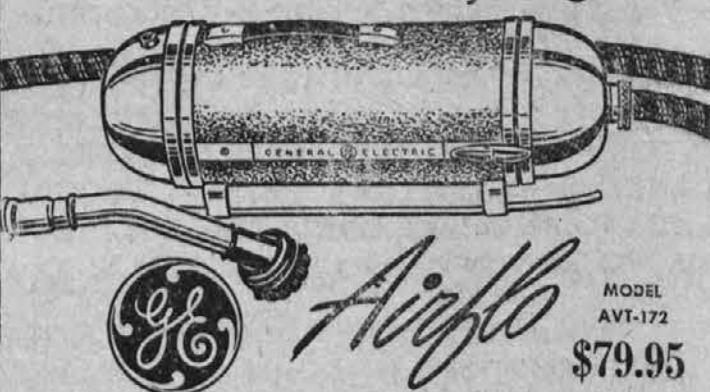
(Nadaljevanje s 6. strani)

v svojih nerodnih škornjih z visokimi petami. Med njimi so bili kmetje rdečih obrazov, ki so prišli s prerij okoli mesta in strojevalje in mornarji z Velikih jezer.

Ob poti, po kateri se je premikal spreved, je bilo tudi na stotine stražnikov in Pinkertonovih detektivov. Toda ko so videli vse to, so kar otrpnili,

It's the New "Throw Away" Bag of the

The new Model AVT-172 G-E Cleaner is equipped with a disposable bag. Gone is the task of emptying the bag. It only takes a moment to remove the "Throw-Away" bag and install a fresh, clean one.

It's Sanitary! It's Convenient!

Imamo na stotine drugih lepih in praktičnih daril.

OBLAK FURNITURE CO.

6612 ST. CLAIR AVE.

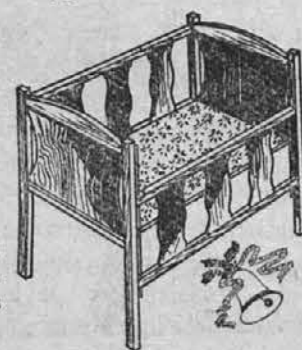
Tel.: HE 2978

Toy Prices Reduced UP TO 50%

Sometimes Even a Doll Gets Sleepy!

DOLL BASSINET
2.98

Pretty maple or pink enameled finish. Side drops just like a real crib. Twenty-eight inches long.

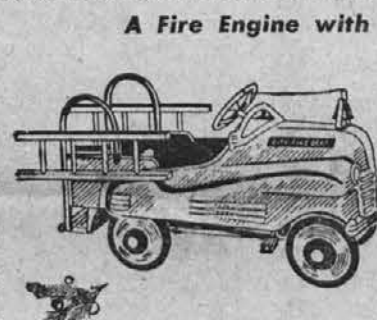

She Wets Her Diaper

11 1/2-Inch BABY DOLL
Only 59c

A sweet little doll who drinks from her bottle—then wets! Composition, movable arms and legs.

A Fire Engine with Everything!

Junior HOOK AND LADDER
16.95

It's got the works—two ladders, hand rails, bell, bumper and windshield. Eight-inch wheels with rubber tires. For children two to five.

For Big Sisters

Little RED CHAIR
59c

Hardwood and well made so it can take plenty of hard knocks. Ten inches high.

THRILL JUNIOR
with this ★

only 31.95

GIVE BROTHER this Firestone BICYCLE

Here's a real beauty! It's streamlined—has a kickstand, chain guard and big balloon tires.

Just One of Many Beautiful Bicycles... Boys and Girls

Vsem vesele božične praznike in srečno novo leto!

Century Tire Service Co.

JOSEPH DOVGAN, lastnik

15300 Waterloo Road

Kenmore 3536

Ali kašljate?

Pri nas imamo izborno zdravilo, da vam ustavi kašelj in prehlad.
MANDEL DRUG
15702 WATERLOO RD.

B. J. RADIO SERVICE

1363 E. 45 St. — HE 3028

SOUND SYSTEM
INDOOR—OUTDOOR

Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatov

Tubes, Radios, Rec. Player, Vse delo jamčeno

Zakrajsek Funeral Home, Inc.

6016 ST. CLAIR AVENUE
Tel: ENdicott 3113

Give Her A PARKER "51"
Demi-Size
\$1250

It is exactly like the regular Parker "51" except for its new trim, slim size. Fits dainty hands better—fits the pocket better.

Writes dry with wet ink

Charge It

Frank Cerne Jewelry Co.

6412 ST. CLAIR AVE.
HE 0465

Easy Budget Terms

JOS. ŽELE IN SINOVI

POGREBNI ZAVOD

6502 ST. CLAIR AVE. ENdicott 0583

Avtomobili in bolniški voz redno in ob vsaki uri na razpolago.

Mi smo vedno pripravljeni z najboljšo postrežbo.

COLLINWOODSKI URAD:

452 EAST 152nd STREET Tel.: IVanhoe 3118

VSakovrstno živo ali očiščeno PERUTNINO DOBITE PO ZMERNI CENI PRI

FARMERS POULTRY MARKET

4303 SUPERIOR AVE.

Za praznike bomo imeli posebno veliko zalogo ter priporočamo gospodinjam, da si jo pridejo izbrati zgodaj.

LOUIS SLAPNIK 6102 St. Clair Avenue - HE 1126

KRASNO CVETJE ZA NEVESTE, ŠOPKI, CVETJE V LONCIH IN VENCI

Zahvaljujemo se za naklonjenost v preteklem letu in se priporočamo rojakom v naklonjenost za bodoče.

ŽELIMO VSEM VESELE BOŽIČNE IN NOVOLETNE PRAZNIKE!

Anton S. Pirc:

BIVOLJI PARKELJ

Odkar je videl Joe v madridski areni divje andaluzijske bi-ke, ki so v dveh koridajih po ene- ga človeka usmrtili, prvič ban-derila in drugi pikadora, od ta-krat je zraslo njegovo spoštova- nje pred temi rogači, ki jih je kot deček zmeraj nekoliko po- milovalno in tako rekoč z neke višine gledal. O nevarnosti div- jih bizonov ameriških prerij je itak mnogo bral, toda s časom so te slike obledele.

Med lovci na veliko afriško divjad je splošno znano, da je lov na bivola ena najbolj tvega- nih zadev. Ko so po nalogu ne- ke družbe sestavljali "safari", veliko lovsko ekspedicijo, kate- re se je nameraval udeležiti tu- li Joe, je bilo mnogo pripovedo- vanja in tudi prepira o tem, ka- tera divjad stepe in džungle bi- bila človeku najbolj nevarna. Resnica je, da lovec po navadi doživi najneverjetnejše stvari ravno takrat, ko ni žive duše blizu. To je nerodno, ker pozne- je poslušalci ne verjamejo vse- ga, kar jim lovec kot čisto res- nico pripoveduje.

Med pripravi za ekspedici- jo so se naravno vrstili lovski spomini. Lovci so bili po večini sami stari, izkušeni Afri- čani in vsak med njimi je preči- vel mnogo tega. Tako je čas hi- tro mineval. Vsi pa so bili v enem slozai, namreč, da je bi- vol nevarnejši od slona in tudi od leva. Joe je bil star lovec, znan vsaj po imenu od Nila do Kapa. Med lovci je pozdravil marsikakega starega znanca. Enega med njimi je ravno on svojčas uvažal v tajne lovske. Nekoč ga je svaril pred nevar- nim nosorogi. Po vrnitvi pa je novopečeni lovec poročal, da je ravno z nosorogi doživel naj- hušje karambole. Isti lovec je nekoč pripovedoval o nočni bor- bi z ogromnim pitonom. Vse po- edinosti je opisal z dramatičnim stopnjevanjem, da se je poslu- šalcem koža ježila. Pozneje pa se je izkazalo, da je tri metre dolgega pitona, ki se je bil vti- hotapil na dvorišče farne, da ukrade kokoš, ubil zamorski slu- ga s sekuro in po tem junaškim činu mirno nadaljeval spanje pravičnika, iz katerega ga je zbudilo kokodajsanje preplaše- ne perutnine.

Zato smatram za priporočli- vo, če svoje pripovedke vselej dokumentiraš s kako trofejo.

Naslednji primer naj dokaže, kako lahko pride do nesporazu-

ma in celo do razprtije, če dva lovca istočasno streljata na eno in isto divjad. Ze omenjeni lov- ski tovariš, ki je doživljal sen- zacionalne pustolovščine z noso- rogi in velekačami, seveda zme- raj brez prič, je pozneje imel še več takih spopadov, enega ce- lo pod gorovjem Atlasa z ogromno anakondo, čeprav ta vrsta kač v Afriki ne živi. To pa našega junaka ni bogve ka- ko motilo. Kača je pač bila nje- gova priljubljena tema. In rav- no ta možakar se je podal v družbi Joeja na lov na bivole. Joe je v svoji lovski karieri ustrelil že precejšnje število teh divjih parkljarjev, zato je svo- jemu znanu od srca privoščil strel na bivola-samotarja, ki se je bil v gozdu ulegel in ravno- dušno prežvekoval. Ni bilo laž- jega, kakor da pride na ta na- čin do kapitalnega rogovja.

Toda zgodilo se je malo dru- gače, kakor je bilo mišljeno. Ko sta se lovca bivolu približala, je ta nevarnost opazil in naglo skočil na noge. Situacija je po- stala resna. Bilo je prvič, zares prvič, da je novi lovec stal pred veledivjadjo te vrste. Po načinu, kako je s tresočimi se rokami dvigal puško, se je videlo, da strel ne bo kaj prida. Streljal je v drugič. Zdaj se je že ves tresel ko šiba na vodi, komaj da so ga še noge držale. Morda je bil vznemirjen ali pa ga je bilo strah, oboje pa je nerodno pri lovu.

Ko je Joe videl, v kakem du- ševnem stanju se nahaja tova- riš, je tudi on streljal, dvakrat naglo zaporedoma. Pozneje se je izkazalo, da je ena Joejevih krogel tičala v lopatici, druga pa med rebri, od koder je pre- luknjala bivolovo srce. Bivol pa je imel še toliko volje do živ- ljenja, da je v največji naglici lovca napadel in ga je šele tret- ji strel iz Joejeve slonovke vr- gel na zemljo, tri metre pred lovecem.

Novinec se je bil medtem umi- ril in greben mu je zrasel. Glo- boko prepričan o svojem uspe- hu je trdil, da je bivola on ustrelil in je bil smrtno užaljen, da Joe ni bil istega mišljenja.

Mrtvi bivol pa je zadevo oseb- no razjasnil in s tem preprečil hušjo razprtijo med lovskima tovarišema. Pokazal je parklje in venem od njih staličali kro- gli iz puške novince. Njegova

(Dalje na 7. str.)

Dr. Vladimir Brezovnik:

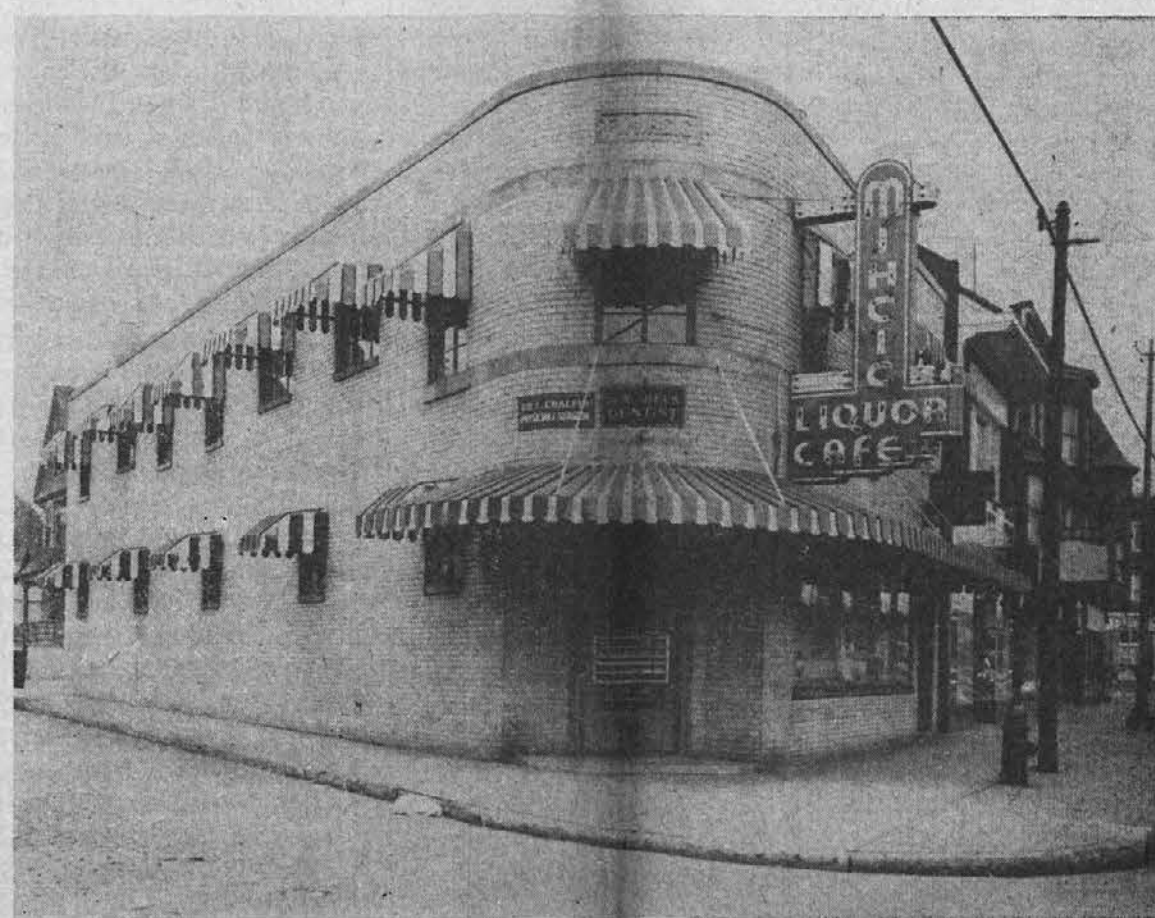
ZGODBA O ČUDEŽNEM ZDRAVILU

V davnih predzgodovinskih spodarilo svetu najpopolnejše časih je na naši zemlji nasta- bitje—človek.

Med pojavljanjem rastlin, ži- teklo naprej in se neprestano spolnjevalo. Za rastlinami so zaživele prve živali, postopoma so se razvijale v višje in višje vrste. Preko rib in kuščarjev, go, dolgo brado. Če bi bilo—za- ptičev itd. je tekel razvoj na- zemlji staro eno leto, torej osem

tisoč sedem sto in šestdeset ur, bi življenje človeštva bilo staro tri in pol ure. Dolgo, zelo dolgo za gara človeštvo na zemlji in vendar je glede na življenje dru- gih živih stvari na tem svetu še dojenček. Iz teh števil vidimo, koliko časa je zatonilo, preden se je razvil človek.

(Dalje na 2. strani)

Mihcic Cafe

7114 St. Clair Avenue

MR. IN MRS. FRANK MIHCIC

ENdicott 9359

Vsem našim posetnikom, prijateljem in znancem
želimo

PRAV VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN
SREČNO NOVO LETO!

Priporočamo se vsem prijateljem dobre
zabave za poset

Pri nas dobite vedno dobro pijačo, 6% pivo, vino in žganje,
in prigrizek

Odprio do 2:30 zj. — posrežba vedno najboljša —
družba prijetna.

(Dalje na 7. str.)

Guy de Maupassant:

PIJANEC

Ljut vihar je pihal s severa ter valil pod nebom ogromne, težke in črne zimske oblake, ki so izlivali na zemljo neprestano divjo ploho.

Razburjeno morje je tulilo, stresalo obalo in metalo velikan- ske, počasne in pršče valove na obrčje, kjer so se razbijali s strašnimi poki. Polagoma so prihajali, drug za drugim, ka- kor gore visoki ter so brizgali pod sunki viharja svoje pene v zrak, kakor bi se borile in poti- le ogromne pošasti.

Orkan se upiral v Yportsko dolino, je žvižgal in stokal, tr- gal opeko s streh, podiral dim- nike, bičal ceste in divjal s ta- ko silo čez tlak, da se je moral človek dižati z obema rokama zidov, če je hotel dalje; otroci pa bi bili zleteli kakor listje čez hiše ven kam na polje, če bi se bili prikazali na ulico.

Iz strahu pred morjem, ki je neusmiljeno pometalo po bre- gu, so bili potegnili barke daleč ven na prod, in skriti v njih dolbinah so gledali mornarji to besnenje neba in morja.

Potem pa so polagoma odha- jali drug za drugim, ko se je bila spustila tema na svet ter zavila besneči ocean in ves ta divji ples v neprodoren mrak.

Samo dva sta še ostala, dva velika normandska ribiča, z ro- kama v žepu, hrbte skrivljene pod suvanjem viharja in plat- nene čepice potegnjene čez uše- sa, da so se videle izpod njih skoraj še samo od mraza za- rdela lica, ščetinaste brade okrog vratu in modre oči s čr- nim zrcem v sredi, one ostre oči mornarjev, ki vidijo prav do roba obzorja kakor roparski ptiči.

"Zdaj bi se pobrala lahko pa tudi midva", se je oglašil eden izmed njiju. "Kaj če bi šla na en dimino? Pojdi, Jeremija, pla- čam jaz!"

Oni se je pomisljal. Kar se tiče igre in žganja bi že, ampak tisto je vedel naprej, da se zo- pet opije, če prestopi Paumel- dov prag. In slednjič je bila na ta način njegova žena res ved- no sama doma.

Naenkrat je pogledal tovari- ša od strani.

"Človek bi rekel, ali nisi sta- vil s kom, da me opiješ po vsej sili že prav vsek večer. Kaj zlodja ti je na tem, ko plačaš vendar zmerom le ti?"

In zasmejati se je moral, če je pomislil, koliko žganja je bil

že pogljal te zadnje čase na tuj račun po grlu. To se je držalo že le skupaj, ta gostija.

Mathurin, njegov prijatelj, ga je vlekel pa že z vso silo za ro- ko za seboj.

"Pojdi no, Jeremija! Kaj vra- ga, če kdaj, se ti bo tak večer prileglo kaj gorkega v želodcu; potem itak lahko greš, če se že res tako bojiš. Pusti, naj ti že- na vsaj posteljo pošteno ogre- je!"

Jeremija pa je odgovoril:

"Oni večer še vrat nisem mo- gel najti, veš . . . Ko so me po- tem potegnili iz vode . . . Tik pred svojim pragom bi se bil kmalu utopil . . ."

In vnovič se je glasno zasme- jal. A pri tem je stopal hitro za tovarišem proti Paumellovi ka- varni, odkjer so se svetila okna daleč v noč. Mathurin ga ni ho- tel več izpustiti, veter ga je po- tiskal od zadaj — obema se res ni mogel ustavljati.

Nizka soba je bila polna mor- narjev, dima in kričanja. In čim več je dohajalo pivcev, tem bolj je moral človek kričati, če je hotel, da se ga je umelo v tem šumu hreščočih glasov in rezke- ga rožljanje košenih kock po vseh mizah.

Jeremija in Mathurin sta se- dla takoj v svoj kot in pričela partijo. Bliskoma so izginjali pri tem mali kozarčki v njuna grla.

Ko sta dokončala prvo, sta pričela drugo igro; ko je bila prazna ena steklenica, je po- klial Mathurin drugo. Potem je hitro, hitro našel prijatelju in pomežiknil samo vsakotoliko gospodarju, debelemu in kakor ogenj rdečemu človeku, ki se je neprestano smehljaj, kakor člo- vek, ki ima nekaj posebnega v glavi. Jeremija pa je zvrnil vsak hip nov kozarec vase, prikimal z glavo, se včasih hripavo za- krohotal ter pogledal potem to- po in zadovoljno svojega gosti- telja.

Polagoma se je pričela soba prazniti. In vselej, ko je odprl kdo izmed odhajajočih vrata, je planila burja skozi nje, zavrtela težek tobačen dim nad gla- vami pivcev in zagugala svetil- nice, da so plameni glasno stre- petali. Obenem se je čulo, kako se je razbil zunaj z votlin po- silil že prav vsek večer. Kaj zlodja ti je na tem, ko plačaš vendar zmerom le ti?"

Jeremiju se je bil razgalil vrat, eno nogo je imel iztegnje- je pomislil, koliko žganja je bil

(Dalje na 6. strani)

Člani slovenskega grocerijskega in mesarskega kluba v Collinwoodu

HOLMES AVE. MARKET—15638 Holmes Ave.
JOHN DOLENC—573 E. 140th St.
JOHN KAUSEK—19513 Kewanee Ave.
LEO KAUSEK—15708 Saranac Rd.
JOE KUCHAR—383 E. 156th St.
KUCHAR IN VRANEZA—315 E. 156th St.
LOUIS OSWALD—17205 Grovewood Ave.
JOE PETRICH—26594 Lakeshore Blvd.
JOE SETINA—777 E. 185th St.
JOHN SKOF—1170 E. 174th St.
JOE SISKOVICH—15804 Waterloo Rd.
SOBER AND MODIC—544 E. 152nd St.
FRANK TAUCHAR—485 E. 260th St.
MRS. ANNA TOMAZIC—16821 Grovewood Ave.
WALTER CLAUSEN—16226 Arcade Ave.

žele vsem svojim odjemalcem
**VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN
SREČNO NOVO LETO!**

ter se priporočajo za naklonjenost

LOUIS URBAS JR.—17305 Grovewood Ave.
ANDREW VICIC—485 E. 260 St.

— NEAKTIVNI ČLANI —

JOHN ASSEG—23550 Chardon Rd.
FRANK CEBUL—15638 Holmes Ave.
PAUL CLAPACS, R.F.D. No. 1, Chardon, Ohio
JOE JANES—Eddy Road
JOE JANZEVICH—19131 S. Lakeshore Blvd.
FRANK KASTELIC—19048 Shawnee Ave.
JOE METLIKA—20251 Tracy Ave.
LUDWIG RADDELL—111 E. 196th St.
JOHN SIVEC—17931 Neff Rd.
LOUIS URBAS SR.—23430 Chardon Rd.
JOE MODIC—315 E. 156th St.

WATERLOO RECREATION

IVanhoe 9595

15721 Waterloo Road

Zelimo vsem vesel božič in srečepolno novo leto!

SHORE TAVERN

1273 East 55th Street

GOSTILNA

Mr. in Mrs. Frank Godic, st., lastnika

Pri nas dobite dobro pivo, vino in prigrizek.

Se priporočamo za obilen obisk.

Zelimo vsem vesel božič in srečepolno novo leto!

EUCLID CITY WELDING & SOHIO SERVICE

22301 LAKELAND BLVD. — RE 9895

Popravimo avtomobile in zvarimo karkoli.

JOE KARLINGER in FRED ZUPANCIC, lastnika

Zelimo vsem vesel božič in srečepolno novo leto!

UDOVICH'S CAFE

317 East 200th St. — KE 9723

Pri nas vam vedno prijazno postrežemo s svežim pivom, dobrim vinom in pristnim žganjem. Okusen prigrizek.

Vsem našim posetnikom in prijateljem želimo vesele božične praznike in srečno novo leto!

FRANCKA in TINKO

Vsem našim posetnikom in prijateljem želimo vesele božične praznike in srečno novo leto!

JOHN'S CAFE

JOHN in JENNIE MULLEC, lastnika

689 EAST 200th ST.

KE 9816

Pri nas dobite sveže pivo, pristno vino, dobro žganje in okusen prigrizek ter veselo družbo.

NAJLEPŠE BOŽIČNE IN NOVOLETNE PRAZNIKE
ZELIMO VSEM NAŠIM ODJEMALCEM IN PRIJATELJEM!

CARL RIHA

Krojač

15312 WATERLOO ROAD

Delamo nove obleke in popravljamo stare

Čistimo in likamo

ZGODBA O ČUDEŽNEM ZDRAVILU

(Nadaljevanje s 1. strani)

Ta začetnik-človek ni imel z rožicami nastlano in moral se je težko pehati, če je hotel živeti. Moral je biti močan in seveda popolnoma zdrav. Bil je predvsem lovec in boriti se je bilo treba z orjaškimi zverinami.

Srečal ga je jamski medved, v loviščih mu je križal samotno pot krvolok—jamski lev. Udariti se je bilo treba s pošastnim kosmatincem praslono-mamutom. Tudi los in ostrorogi jelen, velikana z ogromnim rogovjem nista bila šala. In še bistrooki, krvoželjni ris in volk in divja svinja, bizon in tur—najbujnejša fantazija naših lovec si ne more predočiti, v kakšnih množinah se je takrat pojavljala ta velika, krasna in nevarna divjad. Takratni lovec se je je lotil s svojimi kamenim, koščenim ali pa roženim orožjem ter s prorožjem človeštva—s kijem.

Zveri, ki sem jih našel, pa niso živele samo bog ga veda kje v neznanih zemljah. Tudi tu pri nas, kjer danes živimo, delamo in obdelujemo zemljo, so blodile po neizmernih gozdovih. Kar stopite v ljubljanski prirodopisni muzej, pa boste videli okostja in kostne ostanke vsake izmed njih. Našli so jih v naši ožji domovini, nekatere tudi prav blizu Ljubljane.

Takšne velikane je premagal samo človek jeklenih mišic in popolnega zdravja. Pogosto je zver padla, lovec pa je odnesel iz zmagovitega boja težke, večsah smrtno nevarne rane, ki jih je bilo treba zdraviti in ozdraviti.

Ranjenemu lovecu je priskočila na pomoč njegova življenska družica. Polagala mu je rane zdravilna in hladilna zelišča ter mu jih na preprost način tudi prevezovala.

Ko se je začel človek družiti s sočlovekom in ustvarjati neka-ka naselja in zadrage, so rane zdravili možje, ki so se s tem poslom izrecno bavili. Razen zdravilnih zelišč so dajali na rane tudi masti različnih zveri. Se danes so takšne masti med ljudstvom priljubljena sredstva za zdravljenje ran (pasja, zajčja, medvedja, stara mast itd.). To so bili naravni ranocelniki, ki so poleg te smotrne pomoči same zaklinjali tudi hude duhove ter pri zdravljenju uporabljali različne vraže in čarodejstva. Ti zaklinjavci-zdravniki pa so celo operirali. Najdišča človeških okostij in lobanj iz pradednih časov nam pričajo, da so se poleg operacij na kosteh lotili celo same lobanje in jo navrtali, da bi prišli do ranjenih možganov.

Pri zdravljenju so jim pomagale skušnje in pa zdrav nagon. Po nagonu ali po srečnem naključju so zadeli pravo zelišče, ga pravilno pripravili in položili na rano. Zbirali so cvetje, liste, korenike, ki so jim v raznih oblikah služili kot zdravilo. Zaprli so si rastline, ki so se obnesle in pomagale. Nekatere so pomagale pri celjenju ran,

druge proti bolečinam, proti vročici itd.

Tekom časa, v stoletjih, v tisočletjih so se skušnje množile, poznavanje zdravilnih zelišč je bilo dokaj obširno. Z zdravljenjem so se bavili zaklinjavci, poganski duhovniki in ranocelniki. Skušnje so romale od ust do ust. En ranocelnik je svoje skrivnosti zaupal drugemu, navadno svojemu sinu. In tako so se ustna izročila dedovala iz roda v rod, vse dokler ni nastopila doba, ko so si ljudje začeli svoja doživlja in izkušnje zapisovati. Vdoblji so jih v kamen; tako so ti vdoblji prestali v zemlji tisočletja in tisočletja, dokler jih niso v različnih dobah po naključju odkrili. Tudi dandanes še naletimo tu in tam na podobne izkopanine.

Ko so ljudje začeli pisati na snov, podobno današnjemu papirju, so beležili tudi svoje zdravniške skušnje in naštevati zdravilna zelišča. Tudi taki papirusi (Papirus je do tree metre visoka trava, rastoča v močvirjih ob Nilu in na Siciliji; nje stržen so zrezali v podolgovate trakove, ki so jih zlepi, zgladili in potem pisali nanje), so se ohranili.

V zgodovinski dobi človeštva so poganski pisatelji in zdravniki, posebno grški in latinski, zapisovali ta zdravila v svoje knjige. V Grčiji je živel slavni zdravnik, do današnjih dni velikan med zdravniki—Hipokrat, ki je med drugim tudi z zelišči na različne načine zdravil rane in bolezni. Poleg njega so zdravili v vseh zemljah tudi drugi možje. Bolnikov je bilo povsod vedno dovolj. Mnogo zapisanega se je ohranilo, mnogo pa se je sipalo kot ustno izročilo iz roda v rod, iz ene zemlje v drugo, se križalo in mesilo z nešteti izkušnjami neznancev ter živi, da si nezapisano, med človeštvom še danes.

V bibliji imamo zapisano prenekatere skušnje z zdravilnimi zelišči. Naša moderna zdravniška veda je pred nedavnim, pred devetnajstimi leti po naključju odkrila rastlino, o kateri govori že biblija. Ni pa dvoma, da so zdravilno moč te rastline poznali rodovi že tisoče in tisoče let pred biblijo, kjer jo najdemo prvič zapisano in hvaljeno kot čudežno zdravilo za vsakovrstne gnojne rane in tvore.

Tu se pa začne naša zgodba.

V predzgodovinskih časih in tudi pred dva tisoč leti, je rasla po jutrovske deželah, zlasti pogosto pa v Palestini, rastlina, ki jo imenujemo hizop. Zelo je podobna našemu majeronu; ima dlakava stebelca in peclje ter silno diši. Danes ta rastlina tam ne raste več. Pogosta pa je v skandinavskih zemljah, posebno na Norveškem.

Pri čitanju starega zakona biblije pogosto dobimo mesta, ki se nanašajo na to rastlino. Vedno pa v zvezi z različnimi boleznimi, ki jih ta neznana rastlina ozdravlja.

Kralj David, Salomonov oče—

biblija ga imenuje očeta vse modrosti—moli za odpustanje grehov v devetem verzu 50. psalma: "Pokropi me s hizopom in očiščen bom; umij me in bolj ko sneg bom bel."

V tretji Mojzesovi knjigi, v četrty vrsti 14. poglavja, ki obravnava očiščenje od goba-vosti, beremo: "Ukaže temu, ki se da očistiti, naj daruje zase dva vrabca, ki jih je dovoljeno jesti, cedrovo drve, škrlatno nit in hizop." Vrabca in drvee in nitka so brez pomena, so vraže—hizop pa—bralec se bo o tem prepričal pozneje—ni bil brez pomeni pri zdravljenju najrazličnejših kožnih bolezni, ki so takrat po judovskih deželah zelo mučile ljudi.

Stari Rimljani so pred dva tisoč in več leti vladali v jutrovske deželah; tam so spoznali moč hipoza. Svoje razpisne in bogate pojedine so začeli s tem, da so se poklonili domačim bogovom in si umili roke v parfurmiran vodi, ki so vanjo dali tudi hizop. Že samo umivanje rok pred jedjo je iz zdravstvenih razlogov nujno priporočljivo in potrebno. Rimljani so pa dodali še hipoza, ki ugonablja—kakor bomo pozneje videli—tudi najrazličnejše povzročitelje bolezni.

Po sejnih in shodih so takrat hodili ranocelniki, ki so s krikom raglašali, da imajo zdravilo, ki v nekaj dneh ozdravi vsak kožni tvor in vsako razjedo.

Vedeti moramo, da so židje tiste čase po jutrovske deželah silno trpeli zaradi takšnih nadlog. Potujoči ranocelniki pa niso lagali in tudi pretiravali niso, ko so trdili, da imajo tako mogočno zdravilo. Vzeli so slad in jabolčne krlje in vse to dolgo časa žvečili. Dobro prežvečeno testo so položili čez noč na vlažen kraj. Drugi ali tretji dan je testo postalo zdravilo, če ga je medtem prerasel rumenozeleeni puh, se pravi, če je splesnelo. To splesnelo testo je ranocelnik zopet dobro prežvečil in položil na tvor ali na razjedo. Kar je obljubil, se je izpolnilo: v najkrajšem času se je kožna rana zacelila. Ozdravila jo je plesen, se pravi snovi, ki jih izloča.

Če neznatna rastlina hizop odmrje, se na njenem stebelcu in pecljih naseli zdravilna plesen, o kateri bomo še pozneje govorili.

Kralj David in vsi drugi, ki so priporočali hizop, so bili bolnikom dobri svetovalci. Niso si pa belili glave, zakaj in kako hizop pomaga. Od svojih prednikov so po ustnem izročilu zvedeli za njegovo zdravilno moč in so svoje znanje zapisali ter ohranili potomcem.

Sele pred dvajsetimi leti je angleški učenjak Aleksander Fleming odkril, zakaj je hizop zdravilen.

Plesen, ki se vsadi na mrtvem in preperlem hizopu, spada med tako imenovane čopičaste plesni. Teh vrst plesni je več sto. Najpogostejša med njimi

(Dalje na 3. strani)

ZA BOŽIČNA DARILA

Predno greste kam drugam, pridite k nam, ter si ogledajte našo veliko zalogo vsakovrstnih potrebščin za vso družino.

ANTON GUBANC

MODNA TRGOVINA

16725 Waterloo Rd.

NAJLEPŠE BOŽIČNE IN NOVOLETNE PRAZNIKE
ZELIMO VSEM NAŠIM ODJEMALCEM IN PRIJATELJEM!

RUDOLPH IN JENNIE TOMŠIČ

SLASČICARNA

1123 Norwood Road

Priporočamo našo slaščičarno v poset, ker boste vedno dobili prvovrstno postrežbo, najboljše slašči-ce, šolske potrebščine in mehko pijačo.

Zelimo vsem vesel božič in srečepolno novo leto!

NAJLEPŠE BOŽIČNE IN NOVOLETNE PRAZNIKE
ZELIMO VSEM NAŠIM ODJEMALCEM IN PRIJATELJEM!

PRIJATELJ'S PHARMACY

Slovenska lekarna

ST. CLAIR AVE. Cor. EAST 68th ST.

ENDicott 4212

Zelimo vsem vesel božič in srečepolno novo leto!

GERL'S CAFE

756 EAST 200th ST. — KE 1980

Za prijetno družbo in dobro postrežbo obiščite nas. Seveda pivo, dobro pristno vino in žganje.

VEDNO OKUSEN PRIGRIZEK

Se priporočamo za naklonjenost.

MARN'S DRY CLEANING

6518 ST. CLAIR AVENUE

ENDicott 2940

Sčistimo, zlikamo in popravimo obleke

NAJLEPŠE BOŽIČNE IN NOVOLETNE PRAZNIKE
ZELIMO VSEM NAŠIM ODJEMALCEM IN PRIJATELJEM!

Vsem našim posetnikom in prijateljem želimo vesele božične praznike in srečno novo leto!

TONY in CHRISTINE KEBE, lastnika

WELCOME TAVERN

937 East 222nd St.

Pri nas dobite vedno prvovrstno žganje, sveže pivo in pristno vino ter okusen prigrizek. — Se priporočamo za obisk. Godba za ples vsak petek, soboto in nedeljo. Pohane ribe vsak petek.

Waterloo Dept. Store

15504-12 WATERLOO ROAD

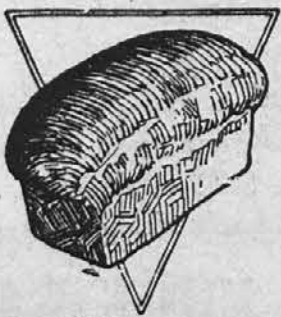

Trgovina, kjer se dobi vse po nizkih cenah. Imamo popolno zalogo lepih pomladanskih oblek za dekleta, žene in otroke. Fino spodnje perilo, nogavice, lepe klobuke, kravate in srajce. Fine in trpežne čevlje za celo družino.

Vsem rojakom in rojakinjam želimo vesele božične praznike in srečno novo leto!

NAJLEPŠE BOŽIČNE IN NOVOLETNE PRAZNIKE
ŽELIMO VSEM NAŠIM ODJEMALCEM IN PRIJATELJEM!

COLLINWOOD BAKING CO.

16006 Waterloo Road
IVanhoe 7526

Vsem našim posetnikom in prijateljem želimo
vesele božične praznike in srečno novo leto!

VICTORY TAVERN

513 East 152nd Street - KE 9735

GODBA VSAKO SOBOTO

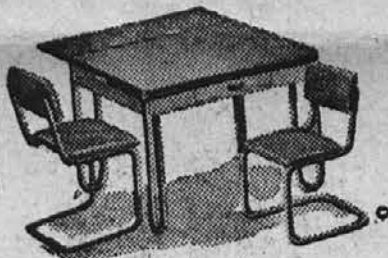
Pri nas vas postrežemo z najboljšo pijačo—pivom, vinom in žganjem ter finimi domačimi jedili. — Priporočamo se za obisk.

Albina (Opaskar) Richter — Mitz Slapar

ADDISON FURNITURE

7210 St. Clair Avenue
6929 Superior Avenue

HEnderson 3417

Trgovina z najmodernejšim pohištvo. Pri nas dobite vedno dobro blago po nizki ceni. — Se priporočamo za obisk.

Želimo vsem vesel božič in srečepolno novo leto!

FRANK "TINO" MODIĆ, JR.

GOSTILNA

6030 St. Clair Avenue

Z najboljšim pivom, vsakovrstnimi žganji, ter dobrim prigrizkom postrežemo vsem obiskovalcem.

Vsem našim posetnikom in prijateljem želimo
vesele božične praznike in srečno novo leto!

VENETIAN BLINDS CURTAIN RODS
ST. CLAIR WINDOW SHADE CO.

6532 ST. CLAIR AVENUE

ENdricott 3154

Window Shades and Wall Paper

Shade Manufacturers and Cleaners

NAJLEPŠE BOŽIČNE IN NOVOLETNE PRAZNIKE
ŽELIMO VSEM NAŠIM ODJEMALCEM IN PRIJATELJEM!

ZGODBA O ČUDEŽNEM ZDRAVILU

(Nadaljevanje z 2. strani)

je vsem znana krušna plesen. S svojo sivozeleno prevleko nam kvarijo krompir, jedila v shrambah, vkuhano sadje itd. Rada se naseli tudi na vlažnem usnju. V sorodu ji je naša plesen, ki se znanstveno imenuje penicilium notatum (penicillium), imenovana tako, ker se razrašča, kakor vse druge njene sorodnice, na koncu vlakenc, ki jih poganja v vejice, ki sestavljajo nekak čopič. Imlinujemo jo tako polatinski besedi penicillus, kar pomeni v našem jeziku čopič.

To plesen je znanstveno prvi opisal Westling leta 1911. Našel jo je v prepelem hizopu na Norveškem. Znanstvenik jo opisuje le kot zvrsto različnih drugih čopičastih plesni; njene zdravilne moči ni slutil. To je po naključju odkril leta 1928 Aleksander Fleming.

Preden opišemo veliko vrednost tega odkritja, moramo nekoliko vedeti, kako se razmnožujejo čopičaste plesni. Le tako bomo razumeli veličino edinstvenega naključja, ki nam je naklonilo čudovito orožje za boj proti mnogim nevarnim in smrtnim boleznim.

Vse plesni se razvijajo iz prahu podobnih teles. S prostim očesom jih le težko vidimo ali pa sploh ne. Ta telesca imenujemo trose.

Takšen tros zanese veter na primerno snov, kjer dobi potrebno hrano za nadaljnji razvoj. Iz trose se razvije stelka. Ta se razraste v prevleko, ki jo zapazimo kot plesen na dotični snovi (kruhu, krompirju, itd.) in poganja drobna, navpična vlakna, tako zvane trososce, ki se na vršičku razrašča v že omenjene čopiče. V teh nastajajo trosi, v tem primeru konidiji imenovani. Ko tros dozori, se loči od vejice in vsaka sapica ga odnese—saj je neznan in lahke kakor sončni prah—v daljine in širine. V velike daljine lahko roma tak tros, ki ima srečo in pade na rodovitna tla, se razraste—bodisi na kruhu, sadju ali kjer koli se pojavi plesen.

Meseca septembra 1928 je Aleksander Fleming v veliki londonski bolnici St. Mary proučeval bakterije, ki povzročajo gnojenje ran.

Takih bakterij ali mikrobov imamo več vrst. Najbolj znani povzročitelji gnojenja so mikrobi, podobni neznatnim žogicam, ki so tako majhne, da jih s prostim očesom ne vidimo. Imenujejo se zaradi oblike s skupnim imenom koki. Glavna zastopnika te skupine sta tako imenovana streptokok in stafilokok. Na vesti pa nimata samo gnojenja ran in tvorov, temveč tudi več drugih težkih bolezni, ki se lahko iz takega gnojenja razvijejo. O tem bomo govorili pozneje.

Taka zastrupljenja, ki jih povzročata ta dva nevidna mikroba, so ugonobila že nešteto ljudi. Poleg teh kroglastih mikrobov imamo še mikrobe drugih oblik. Nekateri so podobni palčicam, drugi zopet so vibasti (spiralasti).

Vgajamo jih lahko, skoro kakor rastline, na različnih pri-

mernih gojiščih. V ploščato stekleno skledico damo na primer sokrvice, ki je zelo dobro gojišče, ali pa izvarek iz telečjega, govejega ali konjskega mesa; tudi želatina iz mesnega izvlečka in soli je primerna. Zelo prikladne so želatine, ki jih skuhamo iz raznih morskih halug in cejlonskega mahu. Ta gmota se imenuje agar.

Če imamo pripravljeno skledico s katerim od teh gojišč in s stekleno palčico razmaženo po njem nekaj gnoja, ki so ga vzeli iz tvora, gnojne rane ali pa ognjoka, bodo mikrobi, ki so povzročili dotično gnojenje, začeli ob primerni toploti rasti in se množiti. Na gojišču jih vidimo, kako rastejo v skupinah, tvorijo majhne belkaste zaplate. V teh zaplaticah jih je milijone in milijone. Ko jih prenesemo na ustrezno stekleno, jih obarvamo. Mikrobi so brez barve in bi neobvarne težko videli z mikroskopom.

Aleksander Fleming je na gojišču, imenovanem agar, vzrejal stafilokoke. Skledico z gojiščem je pokril s steklenim poklopcem, in jo postavil v termostato to je omarico s stalno temperaturo 37°. Od časa do časa je vzel skledico, vzdignil poklopce in opazoval rast svojih gojencev.

Nekega dne, ko je skledico vzel spet iz termostata, pa je opazil, da se je vsadila in na robu gojišča razrasla rumenozelela plesen.

Ze je nameraval skledico zavreči, ker mu je plesen pokvarila nadaljnje proučevanje mikrobov. Toda na gojišču je opazil nekaj, kar mu ni dalo, da bi to storil.

Mikrobi so na drugi strani gojišča, najdalje od plesni, lepo uspevali in bili popolnoma zdravi. Toda čim bliže so bili plesni, toliko bolj je kazalo, da z njimi nekaj ni v redu. Videti je bilo, da hira in da se ne razvijajo normalno. V neposredni bližini plesni same pa so se razkrajali in propadali.

Fleming se je zavedal, da uničevanje mikrobov v skledici s pomočjo plesni samo na sebi ne pomeni še nič posebnega. Ze dolgo je bilo znano, da imamo v naravi rastline, ki se jim dobro godi, če uničujejo druge rastline. Nadalje imamo mikrobe, ki žive na račun drugih mikrobov. Tako se dogaja tudi pri plesnih. Nekateri uničujejo druge plesni, druge zopet žive na račun mikrobov. Ta naravni pojav je raziskovalcem dobro znan. Ob določenih pogojih so torej nekatere vrste mikrobov in plesni v stanu uničevati druge mikrobe. Ti prijatelji človeštva proizvajajo neke vrste strup, ki uničuje mikrobe. Včasih pa ta strup človeku ne škoduje, temveč je zanj zdravilen. O tem povzročitelju je leta 1877 pisal sam Pasteur in si obetal zaradi njegove bodočnosti zdravilstva velike uspehe. Njegovih napovedi pa niso upoštevali in so na nje pozabili.

Na leto 1928, ko sta se po naključju prvič srečala Aleksander Fleming in plesen penicilium notatum, pa človeštvo ne bo pozabilo.

Govorili smo že, kako se razmnožujejo plesni. Tudi smo

omenili, da raste hizop, ki se na njem naseli in zori naša plesen, na Norveškem. Od tam je veter zanesel neviden zrel tros preko širokega morja, preko kopne angleške zemlje nad vlemesto London. Tu se je neznanatni drobni lov med dimom in prahom, se potepal križem krašem in se pritepel slednjič nad bolnišnico St. Mary. Po dolgem tavanju nad njo je posetil laboratorij gospoda Fleminga.

Slavni učenjak je sedel doma za mizo. Zapuščeni neboljček je taval iz kota v kot, se vzpel pod strop in zopet padal. Kam naj gre? Zamišljen je profesor vstal, stopil k omarici z mikrobi in segel po skledici z gojiščem. S svojimi kretnjami je razgibal zrak, ki je potegnil tros za raziskovalcem. Odprl je skledico, ko da bi mu hotel pomagati in nuditi gostoljubje na sladkem gojišču. Pot je bila dolga, kdo ne bi sprejel ljubeznive ponudbe? Fleming je opazoval svoje mikrobe; trosek je smuknil v skledico in se usedel na gojišče. Skledica je romala nazaj v toplo omarico.

Tros, ki mu je gojišče silno ugajalo, se je tu začel razvijati. Poglad je stelko, ki se je širila in začela roditi trososce. V nekaj dneh se je košatila na trosovem mestu lepo razvita rumenozelela plesen, ki se je pa ni profesor prav nič razveselil. Daljni popotnik mu je poplačal gostoljubje z navideznim uničenjem gojišča.

Drugo že vemo. Tros, ki ga je edinstveno naključje prineslo iz velike daljave, je imel silno srečo, da je našel primerno gojišče in toploto za razvoj. Poleg tega pa je imel presrečno priliko pokazati, kaj zna. Največjo srečo pa, da je lahko pokazal to baš Aleksandru Flemingu, velikemu raziskovalcu. Ta mož se je vse življenje bavil s proučevanjem sredstev, ki uničujejo mikrobe, povzročitelje večine bolezni.

Če bi se bil pritepel k drugemu raziskovalcu, ki ni imel Flemingovih bistrin in znanstveno dovtetnih možganov ter njegovih velikih izkušenj, bi bil najbrže s plesnijo vred žalostno poginil. Dotični raziskovalec bi bil skledico z mikrobi in plesnijo, ki mu je na videz pokvarila poskus, v nepopolno škodo človeštvu treščil med odpadke.

Fleming je takoj spoznal, da ima pred seboj izredno plesen s čudovitimi lastnostmi. Sklenil je, da bo te lastnosti proučeval dalje.

Ta proučevanja so dognala, da je bil mali pritepenček z Norveške spozetek plesni, ki je poklonila človeštvu najmočnejše zdravilo, kar jih je kdaj imelo.

Aleksander Fleming je razmišljal. Rekel si je, da uničevanje mikrobov po plesni v skledici samo na sebi še ne pomeni kdo ve kaj. Imelo pa bi za človeštvo velikanski pomen, če bi plesen ali pa snov ki jo plesen izloča, stalno uničevala mikrobe, s katerimi bi prišla v dotiko. In to ne v stekleni skledici z gojiščem, temveč v človeškem telesu, kjer mikrobi zastrupljajo in uničujejo ranjeno tkivo ali pa

(Dalje na 4. strani)

Vsem našim posetnikom in prijateljem želimo
vesele božične praznike in srečno novo leto!

MR. & MRS. FRANK CERKVENIK

Gostilna

4502 ST. CLAIR AVENUE

V naši gostilni vedno postrežemo gostom vljudno
in prijazno z okusnim prigrizkom in najboljšo pijačo.

NAJLEPŠE BOŽIČNE IN NOVOLETNE PRAZNIKE
ŽELIMO VSEM NAŠIM ODJEMALCEM IN PRIJATELJEM!

GLOBOKAR'S FRIENDLY SERVICE

JOHN J. GLOBOKAR, lastnik

1075 East 185th Street--Corner
Chapman Avenue

KEndmore 9796

Mobilgas — Mobiloil — Graeco Motor Vitalizer

SPLOŠNA AVTOMOBILSKA POPRAVILA

Naša posebnost je poprava generatorja, "starterja" in "voltage regulatorja." Pridemo iskati vaš avto in ga pripeljemo nazaj.

JOE IN JENNIE LEVSTIK

1169 East 76th Street

EN 9836

GOSTILNA

Se priporočamo, da nas obiščete. Postregli bomo vedno s svežim pivom, vinom in prigrizkom.

PRODAJAMO PIVO IN VINO ZA NA DOM

Želimo vsem vesel božič in srečepolno novo leto!

ANDREW RUZIK

6704 ST. CLAIR AVENUE

Brivnica

Želimo vsem vesel božič in srečepolno novo leto!

FRANK KLEMENČIČ

1051 ADDISON ROAD

HEnderson 7757

Barvar in dekorator

Zahvaljujem se za dosedanje naklonjenost ter se priporočam tudi za v bodoče.

Želimo vsem vesel božič in srečepolno novo leto!

PODPIRAJTE VAŠEGA SOSEDA!

48 let v tej naselbini

THE LAKE ERIE BUILDING MATERIAL CO.

Office and Yard:
1321 Marquette Road

HEnderson 5080

NAJLEPŠE BOŽIČNE IN NOVOLETNE PRAZNIKE
ŽELIMO VSEM NAŠIM ODJEMALCEM IN PRIJATELJEM!

Za dobro božično kosilo dobite pri nas sveže
in prekajeno meso najboljših vrste.

JOE'S MEATS

JOSEPH TISOVEC, lastnik

17701 GROVEWOOD AVE. - KE 2885

Najlepše božične in noveletne praznike želimo vsem našim
odjemalcem in prijateljem!

FRANK'S CAFE

800 East 200th St.

KEnmore 9858

FRANK IN JOSEPHINE CIGOJ, lastnika

Pivo, vino, žganje, ter okusen prigrizek dobite vedno pri nas. — Se priporočamo.

Vsem našim posetnikom in prijateljem želimo vesele božične praznike in srečno novo leto!

MAX'S AUTO BODY SHOP

1109 E. 61st St. — UTah 1-3040

MAX ZELODEC, Prop.

SPECIALIZING IN REPAIRING OF
WRECKED AUTOS

Painting—Color Matching

Body and Fender Repairing on All Types of Autos

Želimo vsem vesel božič in srečepolno novo leto!

ZAK'S BAR

961 Addison Rd.

PIVO — VINO — ŽGANJE IN PRIGRIZEK

Vsem našim posetnikom in prijateljem želimo vesele božične praznike in srečno novo leto!

Želimo vsem vesel božič in srečepolno novo leto!

JACK'S CAFE

MR. IN MRS. JACOB CUCANICH, lastnika

7011 St. Clair Ave.

Vesele božične in novoletne praznike želimo vsem klijentom, prijateljem in znancem!

Ako želite zanesljivo postrežbo v zavarovalnici vseh vrst se obrnite na

HAFFNER INSURANCE AGENCY

USTANOVLJENA 1. 1908

6106 ST. CLAIR AVENUE

A. Haffner

J. Haffner

SLOVENSKA ČEVJARJA

V ST. CLAIRSKI OKOLICI

ŽELITA PRAV VESELE BOŽIČNE IN NOVOLETNE
PRAZNIKE VSEM SVOJIM OBISOVALCEM
IN PRIJATELJEM!

Naše popravilo čevljev je znano po kvaliteti izbornega dela. Pri nas je popraviljanje resnična umetnost.

Frank Urankar — 7226 St. Clair Ave.

Rudolph Kozan — 6506 St. Clair Ave.

ZGODBA O ČUDEŽNEM ZDRAVILU

(Nadaljevanje s 3. str.)

izzivajo najrazličnejše kužne bolezni.

Kaj bi bilo, če bi plesen v človeškem telesu pokazala iste lastnosti, kakor v skledici, ki jo je imel v rokah?

Začel je in je nekaj trossov služajne plesni prenesel na drugo skledico z enakim gojiščem. Ko so se razvili v plesen, jim je dodal enake mikrobo—stafilokoke. (Stafilokoki so v kopah nastopajoče bakterije kroglaste oblike.) Pri vsakem poskusu je vzrejena plesen uničevala mikrobo. Poskušal je dalje. Vzrejal je isto plesen na različnih steklenicah in dodajal posameznim gojiščem različne mikrobo. Prepričal se je, da uničuje plesen nekatere mikrobo na isti način kakor stafilokoke, druge samo poškoduje, tretji vrsti pa sploh ni kos.

Fleming se je prepričal, da plesne ne uničujejo vseh mikrobov. Nekateri med njimi so se košatili dalje, kakor da tam plesni sploh ni. Mikrobi, ki povzročajo gnojenje, pa so se plesni ogibali. Za oboje na skledici ni bilo mesta. Plesen jih je spodrinila. Jasnó je bilo, da razvija neko snov, ki prodira in se širi v gojišču ter uničuje mikrobo.

Odločil se je, da bo to snov osamil (izoliral). Vzredil je plesen na gojiščih iz mesnih sokov. Ko se je plesen razrastla, je gojišče precedil skozi zelo fina cedila. Tekočina, ki jo je dobil, je imela iste lastnosti kakor plesen. Uganabljala je mikrobo in jim ni dala rasti. Očividno je plesen odala tekočini učinkovito snov. Učinkovitost te snovi pa je nekaj dni po precejanju izginila: bila je torej nestalna in kratkotrajna. Še svedža je učinkovala na mikrobo s trikrat večjo silo kakor karbolna kislina, ki je silno strupena človeškemu tkivu in krvi. Snov iz plesni pa je neškodljiva.

Ko je preudarjal izsledke svojih poskusov, se je Aleksander Fleming zavedal, da stoji človeštvo na pragu novega, močnega odkritja. Bil si je svest svoje dolžnosti, da mora nadaljevati s poskusi, dokler do kraja ne spozna vseh lastnosti zagonečne snovi, ki jo izloča plesen.

S pomočjo strokovnjakov je končno dognal, da je to ista plesen penicilium notatum, ki jo je sedemnajst let prej (1911) prvič popisal norveški znanstvenik Westling. Čudežno snov, ki jo izloča plesen, pa je imenoval penicilin. Hotel se je tudi prepričati, kako učinkuje ta snov na živa bitja—če je škodljiva, strupena. Kmalu je dognal, da živali penicilin brez škode pijejo in da jim tudi injekcije ne škodujejo. V nadaljnjem je poskušal zdraviti okužene rane s penicilinom. Položil ga je kot obkladek na zastrupljene rane in je ostrmel nad uspehi. Izgovoril je znamenite besede: "Brez dvoma je penicilin najmočnejše sredstvo proti mikrobom in prekaša vse doslej znane kemične spojine."

Aleksander Fleming pa je pri vsej svoji bistrosti imel tudi veliko srečo. Velika sreča za njega in človeštvo je bila, da je bil norveški popotnik zarodek ples-

ni peniciliuma notatuma. Več pičastih plesni izloča snovi, ki uničujejo mikrobo. Te izločene snovi pa so človeškemu telesu škodljive, strupene. Do danes edino penicilium notatum ne škoduje telesnim tkivom, če pride z njimi v dotiko. (Pozneje so dognali, da tudi penicilium hrisogenum [chrysogenum], v bližnjem sorodu z našo plesnijo, izloča zdravilno snov—penicilin).

Kaj bi se bilo zgodilo, če bi tros, ki se je usedel v Flemingovo poskusno skledico, bil zarodek kake druge čopičaste plesni? Fleming bi zapazil, da plesen uničuje mikrobo. Ko bi pa začel s poskusi na živalih in ljudeh, bi se prepričal, da je izločena snov strupena. Gotovo bi takoj prekinil vse nadaljnje poskuse.

Omeniti moramo, da izvira do leta 1944 ves penicilin, ki je že nešteti ljudem in živalim povrnil zdravje in življenje, iz tistega troska, ki se je takrat usedel na poskusno skledico v bolnišnici St. Mary. Iz tega spočetka Flemingove plesni se danes po celem svetu iz njegovih potomcev izdeluje to čudežno zdravilo.

Zato so v muzeju bolnišnice St. Mary, kot spomin bodočim pokolenjem, shranili izvorno Flemingovo skledico, kjer vidimo malo zaplatico prvotno zrasle plesni, ki je človeštvu poklonila toliko dobrot.

To Flemingovo veliko odkritje pa, za čudo, ni kdo ve kako zanimalo zdravniških in znanstvenih krogov. Nemci so v tistem času naznanili svetu, da se jim je posrečilo odkriti zdravilo "prontosil", ki je zelo učinkovito uničeval mikrobo. To nemško zdravilo je bilo mogoče izdelovati zelo poceni. Dobil val so ga kot stranski proizvod različnim kemičnim spojin, ki spadajo k anilinskim barvilom. Ta barvila rabijo največ v industriji volne. Bolj slučajno kakor pa hote so zapazili, da ta barvila uničujejo mikrobo; bila so pa obenem strupena za tkiva, v katera so jih vbrizgali. Nemci pa se niso prestrašili in so delali naprej, dokler niso izdelali prontosila, močnega orožja, od katerega so vsi mnogo pričakovali; in res se je izbornobnesel. Angleži so na isti podlagi izdelali svoje sulfonamidne preparate.

Videli bomo pozneje, da je proizvodnja penicilina silno draga; potrebne so tovarne s kompliciranimi stroji. Zdravilo samo je zelo občutljivo in treba je z njim ravnati skrajno previdno. Proizvodnja sulfonamidov in prontosila pa je poceni, v primerjavi s penicilinom neznanosko poceni.

Ne smemo se torej čuditi, da se znanost ni hotela ukvarjati in mučiti s penicilnom, ki ga je zelo težko, morda celo nemogoče tovarniško izdelovati. Podoba je bila, da bo prontosila podpril penicilin. Kmalu pa so se začela množiti poročila, da prontosil in sulfonamidi niso tako čudežna zdravila, kakor so prvotno mislili. Mnogo vrst mikrobov niso poškodovale ali pa so morali množino zdravil stop-

njevati, če so hoteli doseči kakšne uspehe. Brez konca pa jih niso mogli stopnjevati, ker so v večjih množinah za človeka strupena in v stanu težko poškodovati človeško telo. Ko so pa objavili, da so zaradi prekomernega dajanja ljudje tudi umrli, je prenehalo navdušenje in brezobzirna uporaba sulfonamidov in prontosila.

Kaj vse so se poskušali s temi zdravili. Ker niso imeli sreče, so se zopet spomnili na penicilin.

Najzaslužnejši mož, ki je penicilin vrhnil v življenje in ga usposobil za zdravilo, je Howard W. Florey. Živi kot profesor medicine na visoki šoli v Oxfordu.

Mnogokrat je bilo treba proučiti in razjasniti, preden je bilo mogoče uvesti penicilin kot zdravilo in ga izročiti zdravnikom.

Florey je poprosil Fleminga, da mu pošlje nekaj plesni, ki mu je dala penicilin. To se je zgodilo leta 1938—deset let po odkritju zdravilne snovi. Fleming mu je poslal potomce svoje prvotne plesni in Florey jo je začel vzrejati sam.

Predvsem je bilo potrebno osamiti zdravilo v kar se da čisti obliki. Zato je moral odkriti način, kako izdelovati penicilin v zadostni množini in kako preskušati njegovo čistoto. Ker zdravnik Florey teh nalog ni mogel rešiti sam, je iskal pomoči pri kemikih, inženirjih in drugih. Ustanovil je sloveči Oxfordski krožek, v katerem je poleg njega bilo osem strokovnjakov iz drugih, za to delo potrebnih strokov.

Začeli so z glavnim vprašanjem: Kako vzrediti zadostno množino plesni in kako iz nje dobiti učinkovito snov. Treba je bilo torej gojiti plesen v velikih množinah. Kemiki in inženirji so se združili, da bi iznašli laboratorijsko izdelavo penicilina iz plesni.

Kmalu so našli hranilno snov, ki je bila za vzrejo plesni najboljše in najcenejša. Posebne, približno litrske steklenice so napolnili s tekočim gojiščem. Na njem je plesen lahko rasla v večji množini.

Ko se je plesen v steklenici tako daleč razrastla, da je bilo mogoče videti, kako raste v obliki rumenozelenih vlaken na površini gojišča, so začeli kemiki pridobivati penicilin. Iz gojišča so dobili najprej rumenkasto koncentrirano penicilinovo raztopino. Ta raztopina vsebuje večidel vodo, ki jo je treba z destilacijo odstraniti. Destilacija se ne izvaja s kuhanjem, temveč s hlajenjem. Kuhanje bi penicilin uničilo. Po odstranitvi vode ostane na dnu posode zlatorumenasta vrsta penicilina, to je nečista začetna oblika te snovi. Penicilin so še večkrat raztopili in zopet izparili, dokler ni bil gođen za uporabo.

Tako so prvotno izdelovali penicilin v Oxfordu. Treba je bilo najti še mero, s katero bi se dala določiti množina penicilina v kaki raztopini. Tista množina zdravila, ki jo imamo v tisočinki enega grama pripravljene tekočine, tvori eno enoto. Ker je mera dobila to ime v Floreye-

(Dalje na 5. strani)

A. BROFMAN

DEPARTMENT STORE

Blago je vedno najboljše kakovosti, cene zmerne, postrežba uljudna.

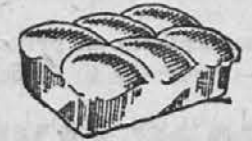
6806 St. Clair Avenue

Modna trgovina z moško in žensko opravo

Želimo vsem vesel božič in srečepolno novo leto!

TIEBER'S HOME BAKERY

7406 St. Clair Avenue

Želimo vsem vesel božič in srečepolno novo leto!

Postregli bomo z najboljšim pecivom.

OKUSENI, KRUH, KEKI, TORTE, ITD.

Cene zmerne.

PETER KECIC

6622 ST. CLAIR AVENUE

Gostilna

Vsem našim posetnikom in prijateljem želimo vesele božične praznike in srečno novo leto!

Pri nas dobite vedno dobro vino, pivo in žganje. Se priporočamo za obisk.

GEORGE MLAČAK

4304 St. Clair Ave.

GOSTILNA

Vsem našim posetnikom in prijateljem želimo vesele božične praznike in srečno novo leto!

Vljudna postrežba—najboljša pijača in jedila—prijazna družba.

MR. IN MRS. MARIO KOLENC

6220 St. Clair Avenue

ENdicott 9138

GOSTILNA

Postregli vam bomo vedno z najboljšim pivom, vinom in žganjem. Serviramo tudi okusen prigrizek.

Se priporočamo za naklonjenost

Vsem našim posetnikom in prijateljem želimo vesele božične praznike in srečno novo leto!

Želimo vsem vesel božič in srečepolno novo leto!

MODIC'S CAFE

6201 ST. CLAIR AVENUE

Izvrstno pivo, vino in žganje

FRANK TONY CAFE

1259 Marquette Ave., EX. 0267

Zahvaljujemo se za dosedanje naklonjenost ter se priporočamo za poset v bodoče. Našim gostom vedno postrežemo prvovrstno z najboljšim pivom, žganjem in vinom ter prigrizkom.

Vsem našim posetnikom in prijateljem želimo vesele božične praznike in srečno novo leto!

Najlepše božične in novoletne praznike želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem!

SIMONČIČ PEKARIJA

6724 ST. CLAIR AVENUE

UT 1-0282

Se iskreno zahvaljujemo vsem odjemalcem ter se priporočamo za naklonjenost v bodoče. Postregli vam bomo najboljše z dobrim pecivom.

Naročite si pri nas okusno pecivo za praznike

Se priporočamo za obilen obisk

Zelimo vsem vesel božič in srečepolno novo leto!

CARL G. OPASKAR, M. D.

Zdravnik

740 EAST 152nd STREET
Office: GL.: 3134 — Res.: PO. 8055

DR. VINCENT OPASKAR

Zobozdravnik

6402 ST. CLAIR AVENUE — HEnderson 4114

FRANK V. OPASKAR

Odvetnik

HIPPODROME BUILDING

Main 3786

Res.: Washington 0989

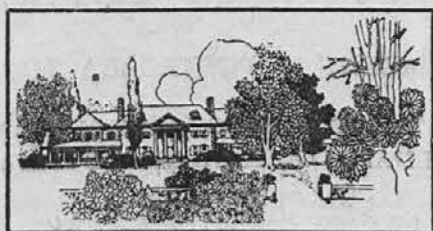
Zelimo vsem vesel božič in srečepolno novo leto!

KNIFIC REALTY

JOHN KNIFIC, prodajalec

820 East 185th Street

nasproti La Salle gledališča

Hvala vsem za naklonjenost v preteklosti in se priporočam za v bodoče pri nakupu hiš in zemljišč.

Na uradu: IV. 7540

Na domu: KE. 0288

Vsem klientom in prijateljem

želi

DR. A. L. GARBAS

SLOVENSKI ZOBOZDRAVNIK V SND

6411 ST. CLAIR AVE.

EX 5300

vesele božične praznike in srečno novo leto!

Zelimo vsem veselo božične praznike in srečno novo leto!

FRANK KURE

16021 Waterloo Road

KEmore 7192

Izvršujemo vsa dela, spadajoča kleparski stroki. Popravljamo strehe in vsakovrstne forneze. — Se priporočamo. Cene zmerne.

OLD HOMESTEAD TAVERN

1196 Norwood Road

HEnderson 8445

Se vam priporočamo za nadaljni obisk. Postregli vam bomo vedno z dobrim pivom, vinom in žganjem ter z okusnim prigrizkom.

Vsem našim posetnikom in prijateljem želimo veselo božične praznike in srečno novo leto!

ZGODBA O ČUDEŽNEM ZDRAVILU

(Nadaljevanje s 4. strani)

vem laboratoriju v Oxfordu, so jo znanstveniki njemu na čast imenovali "oxfordska enota." Po tej enoti se preskušajo vse druge raztopine. Pozneje je mednarodna konferenca čločila to oxfordsko enoto za mednarodno enoto.

Hkrati z naravno proizvodnjo penicilina iz plesni pa so poskušali v Oxfordu in drugod to zdravilo sestaviti kemično. To se pravi, če bi se posrečilo dognati, iz katerih atomov (najmanjših delcev) sestoji čisti penicilin, bi bilo mogoče s pomočjo teh atomov umetno sestaviti zdravilo v laboratoriju. Po trudu polnih poskusih se je to delo ma že posrečilo. Za človeštvo bi bilo to velikanskega pomena.

Iz plesnih izdelan penicilin je zelo drag; en kilogram čistega penicilina stane okoli 16,000,000 dinarjev. Umetno izdelan bi bil zelo cenen.

Na srečo pa so za zdravljenje kužnih bolezni potrebne neznatne količine tega zdravila. Ena kapljica čistega penicilina na 2,270 litrov vode še vedno uniči mikrobe. Ta moč je povzročila, da so za uspešno zdravljenje zadostovale tiste količine, ki so bile v začetku na razpolago.

Samo zaradi neverjetne učinkovitosti na različne mikrobe bi pa penicilin še ne bil neprecenljiv. Doselej je pokazal svojo moč le v laboratoriju. Dognati je bilo treba, kako bo učinkoval v človeškem telesu — v tkivu, v krvi, itd. Če bo tudi tam tako močno uničeval mikrobe in hkrati ne bo strupen za človeka, šele tedaj bo res mogočno, neprecenljivo zdravilo.

Začeli so s poskusi na miškah. Živalce so dobivale injekcije v kri in jih prenašale brez kakih težav. Potrebni so bili mnogo enot, da je ugasnilo življenje drobčkane stvarce.

Oxfordski raziskovalci so se odahnili. Če je bilo za smrt miške potrebnih več tisoč enot, bo prenesel človek brez škode tudi sto in sto tisoč enot. Vrh tega je bil penicilin, ki so ga vbrizgavali miškam, zelo nečist. Pri na novo odkritih snoveh so namreč najnevarnejše snovi, ki so jim nehotoma primešane. Zelo srečna je bila torej okolnost, da primešane snovi niso bile strupene.

Preden so začeli poskušati na človeku samem, so v razmerju 1.1000 najprej zmečali človeško kri s penicilinovo raztopnino, ki je vsebovala štirideset enot penicilina. Raztopina se je zmešala s krvjo, ne da bi poškodovala rdeče ali bele krvničke. Bele krvničke so tiste, ki človeško telo predvsem varujejo okužbe s škodljivimi mikrobi. Zaradi tega so mogočne zaveznice človeškega telesa in bi morali takoj odkloniti vsako zdravilo, ki bi jim škodovalo. Tudi mišičnim in kožnim celicam, vlaknom itd. penicilin ni škodoval. Nekatere celice so v penicilinovi raztopini rasle dalje in se celo razmnoževale. Tudi utripanje srca pritisk krvi in dihanje ni bilo prizadeto ali pa spremenjeno.

Ti poskusi so dokazali, da lahko penicilin brez skrbi vbrizgamo v vse dele človeškega telesa: v srce, v krvni obtok, v možgane in drugam.

Izkazalo se je tudi, da se učinek penicilina ne zmanjša, če zdravilo zmešamo z i-ročki tkiv ali pa s krvjo, z žolčem in gnojem. Snov je učinkovala naprej, dokler je niso izločile ledvice. Na poti skozi človeško telo se penicilin ne spremeni. Njegova učinkovitost in moč ni prav nič odvisna od množine mikrobov in njihovihstrupov. To ga odlikuje pred sulfonamidi in drugimi kemičnimi spojinami, ki niso uspešni, če se srečajo z veliko množino mikrobov in snovi nastalih zaradi razkranjanja človeškega tkiva.

Poglejmo še, kako dajemo človeškemu telesu penicilin.

Skoz usta ga lahko dajemo, samo če zdravilo preprečimo stik z želodčno kislino, ki bi penicilin takoj uničila. Sline, žolč in črevesni sok mu pa ne škodujejo. Zato mora bolnik, ki mu hočemo dati penicilin skozi usta kot prašek ali pa raztopljen, izpiti prej večjo množino alkalčne raztopine, ki nevtralizira želodčno kislino. Ali pa ga dajemo zaprtega v mešičkih, tako zvanih kapsulah, ki gredo skozi želodec in se raztopijo šele v črevesju. Le-to vsrka penicilin, ne da bi ga poškodovalo. V najnovejši dobi pa so dognali, da je mogoče otroku pod enim letom takoj dajati penicilin skozi usta, ker se v želodcu ne uniči. Dajejo ga raztopljenega v mleku.

Zdravilo polagoma tudi neposredno na bolno tkivo, na primer na tvore, na gnojne in okužene rane ter razjede. V tem primeru dajemo penicilin v raztopini, masti ali prahu.

Na tretji način dajemo penicilin z injekcijo in sicer pod kožo, v mišico ali pa v žilo. Če hočemo doseči trajen učinek, moramo dajati zdravilo dnevno vsaki dve do tri ure, dokler bolnik popolnoma ne ozdravi. Penicilin se namreč zelo hitro izloča iz telesa skozi ledvice. Če ga polagamo na rane, tvore itd., moramo obkladke stalno menjavati.

Stalne injekcije, noč in dan, so mučne za bolnika in neudobne za zdravnika. Da bi se temu izognili, so začeli dajati penicilin v mišice v mešanici olja in voska. Na ta način je potrebna dnevno ena sama injekcija, ker se penicilin počasi vsrka.

V zadnjem času priporočajo pri nekaterih boleznih dihal vdihavanje penicilina s pomočjo posebnih aparatov. Pri takih boleznih so prej prebodli sapnik in vbrizgali zdravila skoznj v pljuča. To je bilo posebno mučno za otroke, ker je bilo tekom boleznih potrebno večkratno prebadanje.

Tudi skozi danko so poskušali telesu dovajati penicilin. V dolnjem debelem črevesu pa so mišrki, ki uničujejo penicilin, zato

ne moremo pričakovati uspehov.

Leta 1940 so se začeli Američani zanimati za penicilin. Takrat so že vedeli, da bodo šli v vojsko in so hoteli svojim ranjenim vojakom nuditi najboljše sredstva za ozdravljenje.

Povabili so oxfordske znanstvenike na obisk in jih prosili, naj prinesejo s seboj penicilin. Angleži so se odpravili čez morje in in ko so Američani penicilin spoznali, so bili navdušeni in sklenili so, da ga bodo izdelovali po ameriškansko na debelo. Zidati so začeli velikanske tovarne, proti katerim so bile angleške izdelovalnice pravi pritlikavčki. Medtem ko so oxfordski učenjaki gojili plesen v litrskih steklenicah, v katerih je bilo pol litra gojišča, so postavili Američani ogromne kotle, ki so imeli po šestnajst milijonov galon (ena galona okoli štiri in pol litra) gojišča.

Da bi v njih lahko rasla plesen, so iznašli način, kako vbrizgati v gojišče čist (sterilen) zrak. Doselej je plesen rasla le na površini gojišča, s pomočjo čistega zraka je plesen lahko prerasla celo gojišče. Tako so pridelovali neizmerne množine peniciliuma notatum in že 1944 so bile ameriške tovarne v stanu izdelovati na milijarde oxfordskih enot. Angleški in ameriški vojni ranjenci v Afriki in Italiji so že bili deležni dobrot tega zdravila.

Penicilin je nastopil svojo pot med trpeče človeštvo.

ČEMU NAM JE SLEPO ČREVO?

Na slepo črevo so ljudje postali splošno pozorni tedaj, ko je znanost odkrila, da izvirajo premnoga vročična obolenja, ki si jih prej niso vedeli razlagati, po vnetju majhnega, slepo končujočega črevesnega podaljška, tako imenovanega slepiča. Dolgo časa so se vneto prepirali o tem, da li so izvirali vsi primeri, ki so jih operirali zaradi vnetega slepiča, res od tega vnetja. To so bila vprašanja, ki so zaposlovala zdravnike in kirurge.

Ze mnogo prej in tudi danes sta bila pa slepo črevo in njegov podaljšek predmet intenzivnega raziskovanja, ker sta pri vseh živalskih vrstah različno izobličena in imata tudi različne funkcije. Debelo črevo se pričinja s slepim črevesom, pri ljudeh kakor pri živalih. Pri ljudeh je slepo črevo majhen odsek dolgega in močno razvitega debelega čreva in slepič je le majhna, neznatna tvorba. Pri konju, zlasti pa pri kuncu, kakor tudi pri glodavcih, je slepo črevo velikansko in slepič mogočen ko črevesja, ki ima nedvomno posebno nalogo, ki je pa, in to je posebnost tega dela prebavnega sistema, še ne poznamo. K temu je še dodati, da ni slepo črevo pri živalih samo dosti večje nego pri ljudeh, temveč je tudi popolnoma drugače sestavljeno in zgrajeno iz čisto drugačnega tkiva. Pri ljudeh je odveč in samo moti, če oboli. S (Dalje na 6. strani)

Vsem našim posetnikom in prijateljem želimo veselo božične praznike in srečno novo leto!

LOUIS IN MARY TANKO

16011 Waterloo Rd. - IV 1415

Pri nas vas vedno postrežemo z dobrim vinom in svežim pivom ter dobrimi domačimi jedili. Ob nedeljah fino kokošje kosilo.

IMAMO DVORANO NA RAZPOLAGO ZA VSE NAMENE

Naši prostori so bili prenovljeni ter so moderno urejeni, v katerih se boste udobno počutili v prijazni družbi.

Zelimo vsem vesel božič in srečepolno novo leto!

MR. & MRS. FRANK AZMAN

6501 ST. CLAIR AVENUE

MESNICA IN GROCERIIJA

Se zahvaljujemo za dosedanje naklonjenost in se priporočamo za v bodoče. Postregli vam bomo najboljše.

MEDVED CAFE

6305 Glass Ave.

Zelimo vsem vesel božič in srečepolno novo leto!

Postrežemo z finim pivom, vinom in sendviči.

MIKE JALOVEC

GOSTILNA

6424 Spilker Ave.

Vsem našim posetnikom in prijateljem želimo veselo božične praznike in srečno novo leto!

NAJLEPŠE BOŽIČNE IN NOVOLETNE PRAZNIKE ŽELIMO VSEM NAŠIM ODJEMALCEM IN PRIJATELJEM!

CARL SPRETNAK

FOOD MARKET

1209 Norwood Road

GROCERIIJA IN MESNICA

Se priporočamo, da si nakupite prvovrstno grocero in meso pri nas, da boste obhajali praznike dobro.

ANTON HIBLER

6530 St. Clair Ave. - EX 8316

PRIPOROČA V NAKLONJENOST SVOJO ZLATARNO VSEM SLOVENCEM IN HRVATOM

Kot izučen urar v stari domovini, prvovrstno popravi ure vseh izdelkov ter zlatnino.

Zeli vsem vesel božič in srečepolno novo leto!

NAJLEPŠE BOŽIČNE IN NOVOLETNE PRAZNIKE ŽELIMO VSEM NAŠIM ODJEMALCEM IN PRIJATELJEM!

PERRY DRUG

752 E. 185th - KE 4304

v Bukovnikovem posloplju
Za pravilno izpolnjene zdravniške predpise in lekarniške potreščine, obiščite našo lekarno

VICKI KMET BEAUTY SHOP

5506 SUPERIOR AE. - HE 7202

Ženam in dekletom priporočamo naš lepčilni salon v naklonjenost.

Vršimo vsa dela, spadajoča v lepotičje.

Prijazna postrežba — zmerne cene.

Zelimo vsem vesel božič in srečepolno novo leto!

VSEM NAŠIM POSETNIKOM IN PRIJATELJEM ŽELIMO VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO!

FOUR POINTS TAVERN

JACK SKERYANC, lastnik

VOGAL E. 152nd ST. IN SARANAC ROAD

MU 9889

Se priporočamo vsem, da obiščete našo gostilno. — Vedno sveže pivo, dobro vino, pristno žganje in okusen prigrizek.

PLES VSAKO SOBOTO — IGRA JOE PLESOVEC ORKESTER. SERVIRAMO POHANE RIBE

Imamo fin televizijski aparat in lahko vidite zanimive slike

CHAS. ROGEL & SIN

6526 St. Clair Avenue

Krojačnica in čistilnica oblek

Se priporočamo, da si daste obleko napraviti pri nas, kakor tudi, da se poslužite našega podjetja kadar daste obleko izčistiti ali zlikati.

Želimo vsem vesel božič in srečepolno novo leto!

Želimo vsem vesel božič in srečepolno novo leto!

JIM OKORN

6906 ST. CLAIR AVE.

Krojačnica in čistilnica oblek

Čistimo in popravimo moške in ženske obleke.

MIKE'S CAFE

1297 East 55th Street

PAULINE KOCJAN, lastnica

Zahvaljujemo se vsem našim gostom in prijateljem za obisk naše gostilne, ter se priporočamo za naklonjenost tudi v bodoče, ker vedno bomo postregli najboljše.

FINA PIJAČA IN OKUSEN PRIGRIZEK

Vsem našim posestnikom in prijateljem želimo vesele božične praznike in srečno novo leto!

EDWARD & FRANK SMOLE

GOSTILNA

6112 Glass Ave.

SE PRIPOROČAMO ZA OBISK
Postrežemo z najboljšo pijačo

Vsem našim posestnikom in prijateljem želimo vesele božične praznike in srečno novo leto!

Za papiranje vaših sob ali barvanje, se obrnite na nas. Vedno prvovrstno delo. Cene zmerne. Se priporočamo vsem.

GEORGE PANCHUR IN SIN

16603 Waterloo Road

KE 2146

Želimo vsem vesel božič in srečepolno novo leto!

Joseph Zele in Sinovi

POGREBNI ZAVOD

6502 St. Clair Avenue

ENdicott 0583

452 East 152nd Street

IVanhoe 3118

Avtomobil in bolniški voz redno in ob vsaki uri na razpolago. Mi smo vedno pripravljeni najboljše postreči.

RUDY'S MEAT MARKET

4506 Superior Avenue

HEnderson 8638

Agnes Bukovec

Se priporočamo, da si nakupite pri nas najboljše s svežega in doma prekajenega mesa

NAJLEPŠE BOŽIČNE IN NOVOLETNE PRAZNIKE
ŽELIMO VSEM NAŠIM ODJEMALCEM IN PRIJATELJEM!

PIJANEC

(Nadaljevanje s 1. strani)

no daleč od sebe, levica pa mu je bila omahnila mrtvo čez stol — gotovo znamenje, da se ga je bila pijača že prijala; le v desnici je držal še vedno svoje kocke.

Slednjič sta ostala z Mathurinom sama v sobi.

Gospodar je pogledel večkrat sem; potem se je počasi približal ter se je delal, kakor da ga igra zelo zanima.

Ko je segel Jeremija zopet enkrat po kozarec, se je zasmeljal:

"To greje, kaj, Jeremija? — Ampak kakor vidim, si se skoraj že preveč pokrepčal."

"Bolj ko piješ, bolj te suši", je zajecljal Jeremija.

Kavarnar je pogledal s prekanjenim nasmehom Mathurina ter ga je vprašal z brezbrinim glasom:

"Kaj pa tvoj brat, Mathurin, e?" — Oni se je tiho zasmeljal in je pomežiknil potem za Jeremijevim hrbtom.

"Nič se ne boj zanj, prijatelj. Moj brat je na gorkem!" se je zarežal.

In nato sta pogledala zopet oba hkratu Jeremijo; ta pa je vrgel z mogočeno kretnjo ploščico z dvanaestimi pikami na mizo ter je udaril še s pestjo pred se:

"Tu jo imaš."

Ko sta končala partijo, je rekel gospodar:

"Jaz grem zdaj pod odejo kakor vesta, prijatelj; ampak vidva le ostanita! Pustim vama luč in še pol litra. Ti zapreš potem vrata od zunaj, Mathurin, in deneš ključ pod prag, kakor snoči."

Mathurin mu je prikimal:

"Nič se ne — vznemirjaj. Saj vidiš, kako je..."

Paumelle je stisnil svojima poznima gostoma roke in je odšel potem s težkimi koraki po lesenih stopnicah navzgor. Še nekaj časa so odmevale njegove trde stopinje po podu nad njima, nato pa je nekaj votlo zaškripalo, kakor če leže kdo v posteljo.

Prijatelja sta igrala dalje.

Zdajpazdaj se je zaletel vihar ob duri, da se je stresla stena in sta se pivca ozrla nehotetja, ali ni nekdo potrkal. Potem je zgrabil Mathurin vselej steklenico in je nalil Jeremijev kozarec.

Naenkrat je pričela biti steska ura polnoči. Grgralo je, kakor bi praskal po pokrovhah, a nato je trepetal še dolgo časa jeklen odmev po hiši.

Zdaj je Mathurin hitro vstal, kakor bi bil dovršil kako nalogo.

"Alo, Jeremija! Treba se je spraviti!"

Jeremija se je dvignil z veliko težavo ter se je moral prijeti pri tem za mizo; nato se je zapotekel proti vratom in jih je odprl, še preden je tovariš ugasnil luč.

Mathurin je zaklenil, spravil ključ in se obrnil potem kratko k Jeremiji:

"Lahko noč! Pa jutri zopet!"

In preden je mogel Jeremija kaj odgovoriti, je izginil v noč.

Jeremija je stopil tri korake dalje, a nato se je mahoma zapotekel; iztegnil je roke daleč pred se in se komaj ulovil za zid, ob katerem se je tipal po-

tem počasi dalje... Včasih ga je sunil veter daleč naprej, da je moral skoraj teči; potem se je naenkrat in trdo ustavil, kakor bi čakal, da ga ponese še nekoliko samo dalje; a ko ni bilo ničesar, se je prepustil zopet svojim muhastim nogam.

Instinktivno se je bližal domu, kakor najde ptič svoje gnezdo. Celo svoja vrata je spoznal in z veliko resnobo je pričel tipati po njih okrog, da bi našel ključnico in spravil ključ vanjo. Ampak niti njegovo pridušeno kletje ni nič pomagalo — vrata niso imela kar naenkrat nobene luknje nikjer. To ga je tako razljutilo, da je zamahnil z vso močjo pred se in razbijal potem z obema rokama po deskah ter klical na ves glas ženo na pomoč!

"Melina! Melina!"

Ko se je uprl slednjič z vsem telesom na vrata, so se vdala in odprla, da je priletel Jeremija prav v sredo svoje sobe ter obležal tam nekje na obrazu, vse štiri moleč od sebe. Tu pa je začutil naenkrat, da mu je stopilo nekaj težkega na hrbet, planilo potem čez njega in zbežalo naglo v temino.

Trd od strahu, skoraj brez uma, je ostal nekaj časa na istem mestu in čakal, ne da bi se upal niti oddahnuti, ali ga ne zgrabi zdajpazdaj sam peklensček za tilnik. Ampak ko je videl, da se ne zgane nikjer nič več, se mu je vrnilo zopet nekoliko razuma, zmedenega, temnega, pijančevega razuma.

Opazno je sedel in potem je zopet poslušal. In slednjič se je upal že poklicati, čeprav še tiho:

"Melina!"

Nobenega odgovora.

A tu... tu... se mu je naenkrat v možganih nekaj zasvetilo... in čuden, nedoločen, nejasen šum se je oglašil nekje v njem...

Ostal je tako in je premišljeval... iskal težko nekaj po temini okrog sebe in v svoji glavi... lovil nekaj zmedenega, kar se je opotekalo okrog njega, kakor prej njegove noge...

Potem se je oglašil vnovič:

"Povej, kdo je bil, Melina? Kdo je bil, mi povej, pravim. Če poveš — če poveš, ti ne storim nič zalega..."

Čakal je, kaj poreče. Ampak ostalo je vse tiho.

In naenkrat je pričel govoriti že popolnoma glasno:

"Pa vem vseeno; že vem sam... že vem... zato me je upijal vsak večer... zato, da bi jaz ne mogel domov... A... a zdaj vem..."

Umolknil je za hip in kimal z glavo.

"Povej, Melina, no, kdo je bil? Povej... ali pa... ali pa ti bo... ti bo še žal..."

Zopet je čakal... Nič.

Potem je pričel iznova s počasno in trdovratno vztrajnostjo pijanca.

"Aha!... Hm... zato me je spravljaj k temu potepu... k Paumellu... večer za večerom, da nisem mogel domov... Prav najel ga je bil sleparja... Aho!... O, ti hudič ti!..."

Počasi se je dvignil na kolena. Topa jeza je začela vreti v njem in se mešati med njegovo pijanost.

"Povej, kdo je bil!" je kriknil

zdaj z divjim glasom. "Povej! Če ne, zgrabim kaj in udarim; da boš vedela, Melina!"

Stal je zdaj že pokoncu, ves trepetajoč divjega srda, kakor bi se bil alkohol v njegovem telesu naenkrat užgal in se razlival goreč po njegovih žilah.

Stopil je korak naprej, zadel pri tem ob stolico in jo zgrabil z obema rokama. Potem se je opotekal počasi dalje, dokler ni bil ob postelji. Potipal je tja in je začutil pod odejo gorko telo svoje žene.

"O, ali si tu! gnusoba, ali si tu! Ali boš odgovoril, hudič, ali ne boš?"

Zopet nič. Tedaj pa je vzdignil stolico visoko v zrak ter je pričel udrihati s svojimi jeklenimi rokami kakor blazen pred se. Divji krik se je izvil izpod blazine, strašen, obupen krik, da je za hip prenehal. A potem je pričel še ljutejše... kakor mlatič na skednju...

Kmalu se ni zganilo nič več pod njegovimi udarci. Stolica se je razletela na drobne kose. Samo še ena noga mu je ostala v roki. In hropeč je nadaljeval svoje delo.

Naenkrat je zopet prenehal. "Ali! Ali še ne poveš, kdo je bil, še zmerom ne?"

Počakaj je za hip, a zopet zaman! In hotel je zamahnuti vnovič, pa ni mogel več, tako se je bil upehal. Kolec mu je padel iz rok in brez moči se je sesedel na tla, se zleknil po podu in takoj zaspal.

Proti jutru je prišel mimo soseď in se je začudil, da so vrata odprta.

Stopil je na prag in je zagledal Jeremijo smrččega na tleh, sredi kosov razbite stolice, v postelji pa brozgo iz krvi in mesa.

ČEMU NAM JE SLEPO ČREVO?

(Nadaljevanje s 5. strani)

slepičem ali brez njega, da, s slepim črevom ali brez njega živi človek enako in ostane enako zdrav. Pri živalih pa je drugače. Tu sta slepo črevo in slepič tako velika, da ju ne moremo odstraniti z operacijo brez nadaljnega, posežek je prehud! V primerih, kjer se je to zgodilo, so živali preživele operacijo le kratek čas, njih prebava, njih izraba hrane je bila tako slaba, da so shirale in umrle. Slepo črevo in slepič sta živalim življenjsko potrebna organa. In kar je najbolj čudno živali ne obole skoraj nikoli za vnetjem slepiča kakor ljudje. To dela naravnost vtis, da je okrnjen slepič človeku škodljiv, ker ga ne potrebuje več.

Seveda so prebavo v teh čudnih delih črevesja pri živalih zelo natančna proučili in ugotovili zelo velike razlike, ki so potrebne po priliki za pripravo in sprejembo hrane v sestavne snovi telesa. A točnega ne vemo o tem še ničesar in ne samo po dolžini in velikosti, temveč tudi v vseh svojih delih in delovanjih sta slepo črevo in slepič skrivnostna, še ne pojasnjena organa. Pri tem sta po obliki silno različna. Neke živali imajo slepo črevo v obliki balona, pri drugih sliči kitovemu telesu, pri tretjih je spet dolga, tenka cev. Pri tem je lahko razumeti, da je znanost obračala svojo pozornost baš tem mnogolikim organom, ker sluti za njimi še mnoge, važne skrivnosti, že zato, ker jih doslej navzlic tolikšnem trudu še niso spravili na dan.

ORAZEM SISTERS

CONFECTIONERY

6415 ST. CLAIR AVENUE

ENdicott 9566

Konfekcijska trgovina v Slov. nar. domu
Serviramo tudi sandviče, mehke pijače in sladoled.

Želimo vsem vesel božič in srečepolno novo leto!

Naročite pri nas najboljši premog za gretje na domu
in za parno gorkoto

978 East 67th St. - HE 4250

CENE ZMERNE — POSTREŽBA TOČNA

NAJLEPŠE BOŽIČNE IN NOVOLETNE PRAZNIKE
ŽELIMO VSEM NAŠIM ODJEMALCEM IN PRIJATELJEM!

NORWOOD HOME BAKERY

SLOVENSKA PEKARIJA

6218 St. Clair Ave.

Fino pecivo, kruh, in torte za božične praznike
boste dobili pri nas.

Želimo vsem vesel božič in srečepolno novo leto!

CHARLES & OLGA SLAPNIK

Cvetličarna

Želimo vsem vesel božič in srečepolno novo leto!

6026 St. Clair Avenue

EXpress 2134

Razveselite vašo mater, sestro ali dekle za božič z lepim cvetjem. Pri nas vam bomo postregli s krasnimi cvetlicami v lončkih, šopki in corsages.

Se priporočamo za obisk.

MR. IN MRS. LOUIS STRNAD

1168 East 77th Street

vogal Donald Avenue

Mesnica in grocerija

Vsem našim odjemalcem in odjemalkam kot tudi prijateljem in znancem, ki so tekom leta obiskovali našo trgovino, se lepo zahvaljujemo in upamo, da nam ostanete naklonjeni tudi v prihodnjem letu.

Želimo vsem vesel božič in srečepolno novo leto!

FRANK GRČAR

1132 East 71st Street

MESNICA

Priporočamo se za naklonjenost, ker v naši mesnici boste vedno dobili prvovrstno mesenino.

NAJLEPŠE BOŽIČNE IN NOVOLETNE PRAZNIKE
ŽELIMO VSEM NAŠIM ODJEMALCEM IN PRIJATELJEM!

"SAY IT WITH FLOWERS"

JELERCIC FLORIST

15302 WATERLOO ROAD

IVanhoe 0195

ŽELIMO VSEM VESEL BOŽIČ IN SREČEPOLNO
NOVO LETO!

ANTON PRIMC

985 Addison Road

HEnderson 0160

Grocerija

NAJLEPŠE BOŽIČNE IN NOVOLETNE PRAZNIKE
ŽELIMO VSEM NASIM ODJEMALCEM IN PRIJATELJEM!**ŠORN RESTAURANT**

6036 St. Clair Avenue

SLOVENSKA RESTAVRACIJA

Prvovrstna domača kuhinja. Pri nas vedno točno in prijazno postrežemo z gorkimi ali mrzlimi jedili. Vsem našim gostom se zahvaljujemo za naklonjenost ter se priporočamo še drugim za poset.

Želimo vsem vesel božič in srečepolno novo leto!

Vsem našim posetnikom in prijateljem želimo

vesele božične praznike in srečno novo leto!

**ANTON IN JULIA MAROLT
NIGHT CLUB**

1128 East 71st St. - 1129 East 68th St.

Se priporočamo, da naš obiščete še v bodoče. Postregli bomo najboljše z dobrim pivom, vinom in žganjem, ter okusnim prigrizkom.

GREEN BEVERAGE STORE256 East 156 St.,
med Grovewood in Corsica Ave.

Imamo 25 različnih vrst pive, kakor tudi različna vina in likerje. Se priporočava, da si za praznike nabavite pijačo v naši trgovini.

Prijazna in točna postrežba. Dopeljemo na dom.

ANTON in PAULINE JANŠA

KEndmore 2570

NAJLEPŠE BOŽIČNE IN NOVOLETNE PRAZNIKE
ŽELIMO VSEM NASIM ODJEMALCEM IN PRIJATELJEM!GODBA ZA PLES VSAKI PETEK
IN SOBOTO**GLEN PARK CAFE**

PIVO—VINO—ŽGANJE

MR. IN MRS. FRANK CHAMPA

1049 East 185th Street

IV 9501

Se priporočamo za naklonjenost.

IMAMO TELEVIZIJO — PRIDITE NA OGLED.

Vsem našim posetnikom in prijateljem želimo
vesele božične praznike in srečno novo leto!**BIVOLJI PARKELJ**(Nadaljevanje s 1. strani)
puška je imela znatno manjši kaliber.**Pepelnik učitelja Hardinga**

Harding se je udeleževal kot učitelj na neki osnovni šoli. Zamorčkom, ki so bili njemu poverjeni, so plahnili prenapeti trebuščki. Brez greha je bilo njegovo življenje in njegova duša je bila bela ko sveže oprana volna. Zato so ga ljubili i zamorci in tudi višje šolske oblasti.

Harding je imel le eno strast, ljubil je lov nad vse. Pri vsem tem pa niti pojma ni imel o tem plemenitem športu, streljal je slabše ko najslabši nedeljski streljač in vendar se je smatral za uspešnega učenca boginje Diane.

Saj bi njegova pomota ne bila tako velika, če bi se omejeval na lovljenje male divjadi. Toda Harding se je čvrsto odločil, da bo šel na valedivjad. Njegova vroča želja je bila usmerjena na lov na kralja džungle — na slona.

Takrat je živel pod kenijskim pogorjem bogat farmar, po imenu Dany, ki je od časa do časa lovil slone, toliko, da izživlja svojo lovsko strast, obenem pa, da olajša svojo prepolno denarnico. Priznati pa moram, da je bil izreden strelec in sploh mož brez strahu.

Ko se je Harding blizu letni dopust, je zaprosil Danyja, naj bi ga povabil na kakšen lov na

debelokožce. Dany je bil sporazumen, le v njegovem levem ustnem kotičku je sumljivo zadrževalo, kar pa učitelj v svoji naivnosti ni opazil.

Ob potoku sta prvič našla sledove cele črede slonov in kmalu sta bila za njimi. Slon vodnik, ki je po mnenju izkušene Danyja edini prišel v poštev za odstrel, je stal osamljen na jasi, obrasli z redko travo.

Hardinga se je lotilo strašno razburjenje. Črna bradica se mu je tresla in kazal je, ko da je mlajši brat kralja Learja. Oči so mu žarele v čudnem ognju in Dany se je zbal zanj. Lepotec učitelj Harding nikoli ni bil. Na dolgih suhih nogah je sedelo telo, mnogo prekratko za take noge, in prsi je imel ko pritlikavec. Redka črna brada pa je obraz tako prerasila, da se je le malo kože videlo. Iz tega obraza je gledalo dvoje neznanih modrih oči, čelo pa se je raztezalo od košatih obrvi čez teme in nazaj do presuhega vratu. In na tej čudni glavi je sedel pravi pravcati tirolski klobuček s krivčki. Nogi sta oklepala nizka in preširoka škornja. Črni učenčki, ki jih je Harding postopoma uvajal v svetovno literaturo, se ga niso bali, sprijaznili so se z njegovo zunanjostjo. Če bi ga pa neke na samem srečali beli otroci, bi brez dvoma zbežali pred njim.

Dany je bil kavalir. Prepu-

stil je strel Harding. Ustrašil pa se je, ko ga je Harding nedolžno pobaral: "Kje pa ima glavo?" Slon je stal široko pred njim.

Harding je dolgo meril, ustrelil in zgrešil za nekoliko metrov. Zdaj pa se je ustrašil svojega prenapljenega strela in samo ena želja ga je obvladala: Samo da me slon ni opazil!

Ne, ni ga opazil, ker ni imel časa za to. Preden je dobro slišal strel prestrašenega vzgojitelja, sta ga že dva dobro merjena strela iz Danyjeve slonovke vrgla na mehka tla džungle.

To pa, kar se je potem zgodilo, nerad opisujem. Ko je Harding videl slona na tleh in ugotovil, da se ne gane več, je zatulil kakor Indijanci Karla Maya, kadar režejo skalpe, in skočil k mrtvemu debelokožcu. Strel za strelom je zapuščal vročo cev njegove puške in menda je vsak strel zadel ogromno glavo. Krogle in slonovina so frčale na vse strani in komaj se je Danyju posrečilo ustaviti šolnikov bobnajoči ogenj.

Iz ostankov nekdanj kapitalnih oklov si je Harding dal narediti dragocene pepelnike in jih razposlal prijateljem v Evropi za spomin na prvega lastno-ročno ustreljenega slona. Najlepši pepelnik pa je obdržal sam in morda še danes paradi na njegovi pisalni mizi.

Dany pa učitelja ni več vabil na lov na debelokožce, dovolil mu je pa lov na frankoline.

FOR THAT MAN ON YOUR CHRISTMAS LIST

Manhattan Shirts	Portis Hats	Manhattan Pajamas
Manhattan Sports Wear	Hickok JEWELRY - BELTS WALLETS SUSPENDERS	Manhattan TIES HANDKERCHIEFS
Campus SWEATERS JACKETS	Robes Lounging	Gift Certificate for any amount

For That BOY on Your Christmas List

1. KAYNEE Shirts and Sportswear
2. CAMPUS Sportswear
3. HICKOK Belts and Suspenders
4. ART Gloves—Leather and Woolen
5. Corduroy—Woolen Pants
6. Ties—Socks

Remember HER With BERSKIRE Hose

SEASON'S GREETINGS TO ALL!

FRANK BELAJ

MEN'S AND BOYS' WEAR

6205 ST. CLAIR AVENUE

Tel.: HEnderson 9072

KOROŠEC WINERY

6629 St. Clair Avenue

ZA PRAZNIKE PRIDITE PO FINO OHLJSKO ALI
KALIFORNIJSKO VINO K NAMImamo vsakovrstna vina—belega in rdečega, katerega
dobite na kozarce ali steklenice.Vsem našim posetnikom in prijateljem želimo
vesele božične praznike in srečno novo leto!**JOSEPH TREBEC**

SLOVENSKA MESNICA

1423 E. 55th ST., HE 1559

NAJLEPŠE BOŽIČNE IN NOVOLETNE PRAZNIKE
ŽELIMO VSEM NASIM ODJEMALCEM IN PRIJATELJEM!

POSEBNOST ZA PRAZNIKE:

NAŠA POSEBNOST SO KLOBASE IN DOMA
PREKAJENO MESO, VSE NAJBOLJŠE VRSTENAJLEPŠE BOŽIČNE IN NOVOLETNE PRAZNIKE
ŽELIMO VSEM NASIM ODJEMALCEM IN PRIJATELJEM!**FRANK VIDMAR**

1038 East 74th Street

MESNICA IN GROCERIJA

Se zahvaljujemo za dosedanje naklonjenost in se
vam priporočamo za bodoče.Postregli vam bomo najboljše z dobrim mesom
in grocerijo. Posebno za praznike imamo veliko za-
logo.**MICHAEL'S QUALITY MEATS**

3946 St. Clair Avenue

EX 5440

Michael V. Klemencic ml., lastnik

Gospodinjam se priporočamo za nakup fine sveže
mesenine, prekajene šunke in klobase.NAJLEPŠE BOŽIČNE IN NOVOLETNE PRAZNIKE
ŽELIMO VSEM NASIM ODJEMALCEM IN PRIJATELJEM!**LOUIS CIMPERMAN**

1115 Norwood Road

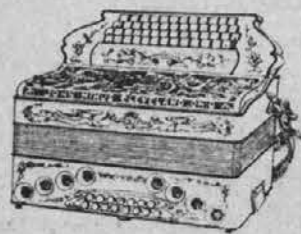
GROCERIJA IN MESNICA

Pri nas si gospodinje lahko vedno nabavijo naj-
boljše vrste grocerije in mesenine. Se priporočamo za
naklonjenost.NAJLEPŠE BOŽIČNE IN NOVOLETNE PRAZNIKE
ŽELIMO VSEM NASIM ODJEMALCEM IN PRIJATELJEM!

JOHN MIKUŠ

6607 Edna Avenue

Cleveland 3, Ohio

NAZNANJAM

da izdelujem še vedno harmonike, vsake vrste. Se priporočam.

Zelim vsem vesel božič in srečepolno novo leto!

Zelim vsem vesel božič in srečepolno novo leto!

SYLVIA CAFE

MR. IN MRS. JOE KOPINA, lastnika

546 East 152nd St.

Pivo—vino—žganje ter okusen prigrizek.
Se priporočamo vsem za naklonjenost.

SUPERIOR BODY & PAINTING

6605 St. Clair Avenue

EN. 1633

FRANK CVELBAR, lastnik

Kadar potrebujete vaš avtomobil kakšno popravilo, ga lahko zanesljivo izročite nam, in izvršili bomo najboljšo delo, ki bo v vaše zadovoljstvo. Popravimo fenderje in ogrodje ter barvamo.

Se priporočamo za naklonjenost.

Zelim vsem vesel božič in srečepolno novo leto!

LYON DAIRYSLOVENSKA MLEKARNA
Anton Znidaršič in Sinovi

1166 East 60th Street

HENDERSON 8492

Mleko potrebuje vsaka družina. V naši mlekarni ga dobite dnevno, posebno sedaj pred prazniki ga bomo imeli še večjo zalogo. Gospodinjam priporočamo, da obiščete našo mlekarno, kjer boste zadovoljivo postrežene. Sirovo maslo, smetana in domač sir.

Imamo tudi homogenizirano mleko ter ga sami denemo v steklenice.

Zelim vsem vesel božič in srečepolno novo leto!

**JOHN J. SAYE
DELICATESSEN STORE**

FRANCES IN JOHN SAYE

1145 East 60th Street

HVALA ZA NAKLONJENOST V PRETEKLOSTI IN
PRIPOROČAMO SE ZA BODOČE

NAJLEPŠE BOŽIČNE IN NOVOLETNE PRAZNIKE
ŽELIMO VSEM NAŠIM ODJEMALCEM IN PRIJATELJEM!

Naravno bogastvo Španije privlačno

Glede na politično napetost v Evropi in možnost še hujših mednarodnih zapletov se Zaprav, — zlasti Združene države, — trudi, da bi si zagotovil in utrdil politične in gospodarske postojanke v Španiji neglede na politični režim, ki tam vlada. Španija ni važna samo po svojem zemljepisnem in strateškem položaju, temveč tudi zaradi svojega naravnega bogastva, predvsem zaradi svojih rud, ki so velikega pomena za vojno industrijo.

Španija izvažja južno sadje, olivno olje, zgodnjo povrtnino, pluto, toda prav tako svoje rude. Rudno bogastvo Španije še ni povsem izrabljeno. V 19. stoletju je bilo špansko rudarstvo tako razvito, da je Španija začasno zavzela prvo mesto v svetovni proizvodnji svinca, bakra in živega srebra. Še danes presega njena proizvodnja živega srebra proizvodnjo ostalih evropskih držav.

Rudniki živega srebra v Almadenu so gotovo najstarejši na svetu. V normalnih časih je proizvodnja presežala 20-25.000 ton živosrebrne rude in 1,2 do 1,5 milijona kg čistega živega srebra; za časa državljanske vojne je proizvodnja te dragocene rude sicer padla, vendar se je v zadnjih letih zopet dvignila. Španska ruda vsebuje 6-7 odstotkov živega srebra, medtem ko dajajo rude v drugih državah samo 1 odst. živega srebra.

Španija je poleg tega zelo bogata z bakrenimi in železo-žvepljenimi piriti, tako da njena ležišča predstavljajo 70 odst. svetovnih ležišč. Najvažnejša španska ležišča teh rud so v pokrajini Huelvi. Ti rudniki, ki so v bližini pristanišča Huelva, pripadajo angleški družbi "Rio-Tinto Company". Ležišča se raztezajo v dolžino 1 km in v širino 150 do 180 m, visoka pa so okoli 500 m. Po španskih statističnih podatkih so angleške družbe izvozile v razdobju 1930—1939 18,9 milijonov ton žveplenega in bakrenega prahu, in sicer družba

"Tharsis Sulphur and Copper Company" 6 ton; francoske družbe pa 2,6 milijona ton, ostali del izvoza odpada na španske družbe. Rudniki "Rio Tinto" se raztezajo 250 km v daljavo in v širino 25 km tj. do portugalske meje. V bližini so še drugi manjši rudniki bakra in mangana.

Železna ruda se pridobiva v pokrajini Viskajski. Ležišča v tej pokrajini obsegajo 40—45 odst. vseh ležišč železne rude v Španiji. Pridobivanje iz teh rudnikov pojema, ker nazadnje pojema tudi ležišča. Čeprav železna ruda, pridobljena v teh rudnikih vsebuje samo 50 odst. železa, industriji zelo cenijo to rudo, ker nima skoro nikakih škodljivih primesi. Važni so tudi rudniki v Santanderju; ta ruda ima 45—59 odst. železa. V zadnjih letih prihajajo vedno bolj do veljave železni rudniki v Terualski in Guadalajarski pokrajini. Čeprav je Španija zelo bogata z železnimi rudami, je železarska industrija slabo razvita. Španci pridobivajo komaj 1 milijon ton surovega železa in jekla na leto.

Svinčeni rudniki so predvsem na jugu v Sierri in Moreni. Znani so posebno rudniki Linars in La Carolina — Santa Elena zapadno; od teh so ležišča svinca, ki se raztezajo v dolžino nad 100 km in ki jih izkorišča "Penaroya".

Poleg pridobivanja zlata in srebra pridobivajo v Španiji tudi volfram in fosforit. Prav tako je treba omeniti ležišča kalija v Kataloniji; kalij, ki ga tu pridobivajo, spada med najboljše na svetu.

Naravna bogastva Španskega Maroka še niso bili dovolj raziskana in izvedenci pričakujejo marsikakšno presenečenje v tem pogledu.

"Gospodarstvo"

Ali ste naročnik "Enakopravnosti"? Če ste, ali so Vaši prijatelji in znanci? "Enakopravnost" je potrebna vsaki družini zaradi važnih vesti in vedno aktualnih člankov! Širite "Enakopravnost"!

PISALNI STROJ

S problemom pisalnega stroja so se začeli baviti že zgodaj, nekako konec 17. stoletja. Tedaj je bila cela vrsta konstrukterjev na delu, da bi našli pravo rešitev, toda pot je bila še dolga. Prvi pisalni stroj je sestavil Anglež Mill, toda ker je bil stroj preveč nepraktičen in neokreten, se ni mogel nikjer uveljaviti. Vendar pa ima Mill za sluge za prvi model in upravičeno ga imenujemo očeta pisalnega stroja.

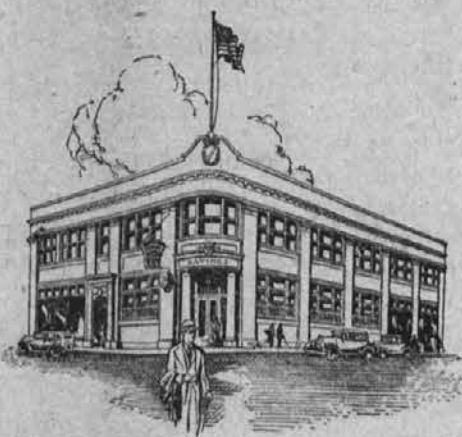
Od tedaj se ni premaknil problem pisalnega stroja z mrtve točke in šele po napornem delu se je ameriški tiskarju Sholesu posrečilo l. 1867 najti v principu pravo rešitev, ki je bila v detajlih še vedno potrebna izboljšanja. V družbi s tovarnarjem Remingtonom iz Ili-noisa je iznajdba l. 1873 izpopolnil. Ta stroj je opravljal že takrat približno trikrat večje delo kot človeška roka, dasiravno je bil še zelo primitiven in precej težak.

Najprej se je uveljavil v Nemčiji, toda le po daljšem času. Znani berlinski tvornikar si je nabavil zastopstvo Remingtona za Nemčijo ter agitiral od urada do urada zanj, dasiravno so ga pisarji in knjigovodje odklanjali, boječ se za svojo službo, češ, da je nepripraven in neuporaben. Glogowski pa ni obupal. V družbi čvrstega moža, ki si je opasal težek stroj na rame, je agitiral neumorno dalje, dokler ni dobil končno vendarle nekaj naročil, ki so se nato kar vrstila. Nemški zdravniki so se za iznajdbo takoj zavzeli, ne da bi sploh spoznali pravi namen stroja. Videli so v njem dobro higiensko pripravo, ki ne kvari čči niti drže telesa in je posebno pripravna za slepce. Pisalni stroj se je kmalu uveljavil in razširil po celim svetu.

OGLAŠAJTE V —
"ENAKOPRAVNOSTI"

PRESKRIBITE SE ZA BODOČNOST!

SHRANITE VAŠE PRIHRANKE TAM, KJER SE
BODO NAJBOLJE OBRESTOVALI

St. Clair Savings & Loan Co.

SLOVENSKA HRANILNICA

6235 ST. CLAIR AVENUE

HENDERSON 5670

ŽELIMO VSEM VESEL BOŽIČ IN
SREČEPOLNO NOVO LETO!

OLGA'S SWEET SHOPPE

4104 St. Clair Ave., EN 9204

Sladoled — slaščice — cigarete in šolske potrebščine

Imamo lepo izbero krasnih voščilnih kart za vse prilike
ter se priporočamo za obisk.

Zelim vsem vesel božič in srečepolno novo leto!

NAZNANILO

Cenjenim gospodinjam sporočamo, da imamo fino sveže in prekajeno meso po zmernih cenah. Za praznike si ga nabavite v naši mesnici. Imamo tudi vsakovrstne grocerijske potrebščine. — Se priporočamo za naklonjenost.

W. KLOPOTOWSKI

6901 St. Clair Ave., HE 6638

Zelim vsem vesel božič in srečepolno novo leto!

Božeglav Winery

6010 ST. CLAIR AVE.

ENDicott 0282

Vašim gostom boste za praznike lepo postregli ako jim boste servirali fino in slasno vino, katerega dobite pri nas vsakovrstnega.

Prodajamo na kozarce in steklenice ter se priporočamo za obisk. Pri nas boste vedno dobili veselo družbo in najboljšo postrežbo.

Vsem našim posestnikom in prijateljem želimo
vesele božične praznike in srečno novo leto!

MR. & MRS. L. ZUPANČIČ

1140 EAST 67th STREET

Grocerija

HENDERSON 0336

Se priporočamo, da si nakupite dobre grocerije pri nas. Velika zaloga vsakovrstnih potrebščin za dobre obede.

NAJLEPŠE BOŽIČNE IN NOVOLETNE PRAZNIKE
ŽELIMO VSEM NAŠIM ODJEMALCEM IN PRIJATELJEM!

Good Time Cafe

Mr. in Mrs. Victor in Ančka Hocevar, lastnika

9413 St. Clair Ave.

VSAK PETEK SERVIRAMO RIBJO PEČENKO

KOKOŠJO VEČERJO SERVIRAMO VSAKI DAN

GODBA IGRA VSAK PETEK IN SOBOTO

Kadar zaželite dober prigrizek, fino pijačo in prijetno zabavo, obiščite našo gostilno.

Vsem našim posestnikom in prijateljem želimo
vesele božične praznike in srečno novo leto!